

3de rapportage 2024

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Actualisatie financieel perspectief.....	5
1.1 Aandachtspunten.....	5
1.2 Actualisatie begrotingsbeeld	6
2. Ontwikkelingen per programma.....	21
0. Bestuur en ondersteuning	24
Ontwikkelingen.....	24
Risico's	25
Financieel.....	26
1. Veiligheid	38
Ontwikkelingen.....	38
Risico's	38
Financieel.....	39
2. Verkeer, Vervoer en Waterstaat.....	42
Ontwikkelingen.....	42
Risico's	42
Financieel.....	43
3. Economie	48
Ontwikkelingen.....	48
Risico's	48
Financieel.....	49
4. Onderwijs.....	52
Ontwikkelingen.....	52
Risico's	52
Financieel.....	53
5. Sport, Cultuur en Recreatie	59
Ontwikkelingen.....	59
Risico's	60
Financieel.....	62
6. Sociaal Domein	69
Ontwikkelingen.....	69
Risico's	72
Financieel.....	74
7. Volksgezondheid en Milieu.....	83
Ontwikkelingen.....	83
Risico's	85

Financieel.....	86
8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening & Stedelijke vernieuwing.....	90
Ontwikkelingen.....	90
Risico's	91
Financieel.....	92
3. Beslispunten	97

Inleiding

Deze 3de rapportage 2024 wordt behandeld in de raadsronde op 4 december 2024 en vervolgens in de raadsvergadering op 12 december 2024.

Voor u ligt de 3de tussentijdse rapportage over het begrotingsjaar 2024. Net als de 1ste en 2de rapportage wordt dit P&C-product digitaal aan u gepresenteerd. Daarnaast ontvangt u in de overgang van 'fysiek naar digitaal' ook nog het gebruikelijke Pdf-bestand.

In het raadsbesluit P&C-cyclus 2024, van 22 februari 2024 is de aanpak, inrichting en planning van onze P&C-producten op hoofdlijnen uitgewerkt. We werken in 2024 met 3 tussentijdse rapportages, waarbij we zowel inhoudelijk als financieel op basis van het uitzonderingsprincipe rapporteren.

Dit betekent dat we afwijkingen van de begroting 2024 en/ of nieuwe ontwikkelingen en risico's melden. Voor zover de begrotingsuitvoering volgens planning verloopt, wordt hierover in deze rapportage niets opgenomen. Wij hebben alle ontwikkelingen meegenomen die op het moment van samenstelling van deze rapportage (begin november 2024) bekend waren.

In deze rapportage stellen we, waar nodig, voor de laatste keer de budgetten in de jaarschijf 2024 bij. Bijgestelde budgetten, gebaseerd op actuele prognoses, zijn belangrijk om begrotingsoverschrijdingen in de jaarrekening 2024 zoveel mogelijk te beperken. Tot slot stellen we een aantal budgetoverhevelingen voor om activiteiten die niet of niet volledig in 2024 zijn uitgevoerd, in 2025 verder op te kunnen pakken.

In deze rapportage gaan wij achtereenvolgens in op de volgende onderdelen:

1. Actualisatie financieel perspectief;
2. Ontwikkelingen per programma;
3. Beslispunten

Wij starten deze rapportage met de actualisatie van het financieel perspectief. Wij geven u inzicht in de ontwikkeling van het begrotingsresultaat in de lopende jaarschijf 2024 en de meerjarenraming 2025-2028. Wij lichten dit begrotingsresultaat op hoofdlijnen toe. In hoofdstuk 2 geven wij per programma, voor zover van toepassing, een opsomming van relevante ontwikkelingen, risico's en voorstellen tot aanpassing van de budgetten. Tevens geven wij per programma een overzicht van de ontwikkeling van de budgetten die voor de uitvoering van het betreffende programma beschikbaar zijn. In hoofdstuk 3 leggen wij op basis van het geactualiseerd financieel perspectief en de financiële ontwikkelingen op de programmabladen een aantal beslispunten aan u voor.

Leeswijzer tabellen

Voor de leesbaarheid van de financiële tabellen plaatsen wij enkele opmerkingen:

- Bedragen zijn weergegeven in duizendtallen, tenzij anders is aangegeven;
- Bedragen met een '+' hebben een positieve invloed op het begrotingssaldo; bedragen met een '-' hebben een negatieve invloed op het begrotingssaldo;
- Tussen de verschillende overzichten kan sprake zijn van minimale afrondingsverschillen.

1. Actualisatie financieel perspectief

1.1 Aandachtspunten

Scope 3de rapportage 2024

De basis voor onze P&C-producten is vastgelegd in het raadsbesluit P&C-cyclus 2023. In de inleiding hebben wij aangegeven welke focus in deze rapportage wordt gelegd. Daarnaast zijn voor de uitwerking van deze rapportage een aantal algemene en specifieke aandachtspunten van toepassing.

Algemene aandachtspunten

Kaderstelling voor financiële bijstellingen

In algemene zin geldt voor voorstellen tot begrotingsaanpassing een aantal kaders:

- Toepassing van onze begrotingskaders; we doen voorstellen voor verwerking autonome ontwikkelingen die niet binnen het product of programma opgevangen kunnen worden. Voor beleidskeuzes doen we dekkingsvoorstellen.
- We verwerken autonome ontwikkelingen (bestaand beleid); nieuwe beleidskeuzes nemen we mee in de begrotingsvoorbereiding.
- We doen voorstellen voor zover de bijstelling groter is dan 1% van het budget op programmaniveau met een minimum van € 50.000. Bijstellingen onder deze grens presenteren wij onder de noemer 'kleine verschillen'. Voor de bijstelling van kredieten hanteren we een ondergrens van € 0,1 mln. (met uitzondering van nieuwe kredieten).

Specifieke aandachtspunten 3de rapportage 2024

Begrotingsrechtmatigheid

In deze rapportage kunnen we onze budgetten voor de laatste keer dit jaar actualiseren. We stellen de budgetten bij op basis van de laatst bekende ontwikkelingen. We beogen hiermee de begroting uit te voeren binnen de door raad vastgestelde actuele budgetten. En daarmee afwijkingen van de begroting in de jaarrekening 2024 zoveel mogelijk te voorkomen. Bijstelling heeft betrekking op zowel de exploitatiebudgetten als de investeringskredieten.

Budgetoverheveling

Voor activiteiten die in 2024 niet (volledig) worden afgerond en de daarvoor bestemde budgetten niet (volledig) zijn aangewend, doen we voorstellen om budgetten over te hevelen naar 2025. Door deze voorstellen nú in de rapportage te verwerken, kunnen we de uitvoering van de activiteiten direct in 2025 continueren, omdat de budgetten dan direct in 2025 beschikbaar zijn. Deze budgetoverheveling is aan de orde, voor zover kan worden aangetoond dat de continuering van de activiteiten uit 2024 niet binnen de beschikbare budgetten uit de begroting 2025 zijn op te vangen en de uitvoering van de activiteiten in de 2025 geborgd kan worden ('uitvoeringskracht').

Daarnaast zijn op basis van de actualiteit nog een aantal specifieke aandachtspunten te noemen die we in de uitwerking van deze rapportage meenemen.

- Verwerking financiële effecten uit de septembercirculaire 2024;
- Verwerking definitief budget BUIG 2024;
- Actualisatie van het effect van prijsstijgingen op onze begroting.

1.2 Actualisatie begrotingsbeeld

In hoofdstuk 2 'Ontwikkelingen per programma' maken wij per programma de voorstellen tot bijstelling van de budgetten in de begroting 2024 en meerjarenraming 2025 - 2028 inzichtelijk. Kijkend naar de toepassing van onze begrotingskaders betreft het aanpassingen die wij niet binnen het taakveld of betreffende programma kunnen oplossen. Met andere woorden, de oplossing van met name de nadelige aanpassingen vindt plaats via de totale begroting. In dit verband merken wij op dat, passend binnen het karakter van een uitzonderingsrapportage, nadelige aanpassingen die binnen het product of programma worden opgelost, niet in deze rapportage zijn opgenomen. Daarnaast zijn voorstellen opgenomen die geen effect hebben op het begrotingssaldo. Bijvoorbeeld omdat een bijstelling van een begrotingspost wordt gedekt met een bijdrage uit een reserve.

We starten de actualisatie van onze begroting met de begrotingssaldi uit de vastgestelde 2de rapportage 2024/ begroting 2025. Voor een zo goed mogelijk inzicht in de ontwikkeling van onze financiële positie betrekken wij de volgende onderdelen in de actualisatie van het begrotingsbeeld:

1. Samenvatting begrotingsaanpassingen 3de rapportage 2024;
2. Financiële ontwikkelingen;
3. Ontwikkeling begrotingssaldi tot en met de 3de rapportage 2024.

Ad 1 Samenvatting begrotingsaanpassingen

In hoofdstuk 2 'Ontwikkelingen per programma' geven wij per programma inzicht in de ontwikkeling van de budgetten en de voorstellen tot bijstelling van deze budgetten. Voor een volledig beeld van de financiële bijstellingen verwijzen wij u naar de betreffende tabellen op de programmabladen.

Aan de hand van de financiële bijstellingen op de programmabladen zijn in onderstaand overzicht de bijstellingen opgenomen die van invloed zijn op het begrotingssaldo. Conform onze bepalingen in de financiële verordening worden alle bijstellingen > € 50.000 afzonderlijk gepresenteerd. Posten onder dit bedrag worden samengevoegd onder de noemer 'kleine verschillen', tenzij posten gekoppeld zijn aan een structurele bijstelling.

Overzicht financiële bijstellingen

bedragen x € 1.000						
Financiële bijstellingen	2024	2025	2026	2027	2028	I/S
Resultaat 3e rapportage 2024						
Gemeentefonds - septembercirculaire 2024	2.036	1.527	965	575	205	s
Financiering - renteontwikkelingen	1.079					i
Actualisatie wachtgeld 2024	70					i
Bijdrage Sittard-Geleen aan Zorg- en Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek	39	93	93	93	-59	s
Onderhoudskosten groen 2024	-140					i
Bijstelling woningaanpassingen Wmo	235					i
Participatie/ Vidar	1.652	108	88	103	100	s
Middelencomplex BUIG	-2.198					i
Leren en jongeren (RMC-Back on track - jongerenloket)	103	,				l
Vrijval budget Sociaal Medische Advisering	160					i
Naheffingsaanslagen parkeren	-90					i

bedragen x € 1.000						
Financiële bijstellingen	2024	2025	2026	2027	2028	I/S
Resultaat 3e rapportage 2024						
Multidisciplinaire kinderdagbehandeling (jeugd)	-700					i
Netcongestie: Centrale Onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht – Obbicht		-55	-100	-99	-89	s
Aanpassing riolering (belastingmaatregelen 2025)		93	-46	-46	-46	s
Aanpassing afval (belastingmaatregelen 2025)		184	184	184	184	s
Spuk Onderwijs Achterstandenbeleid (OAB)		105	105	105	105	s
Huisvesting - voorbereiding satellietlocatie Wijkbeheer Born		-140				i
Beschermingsprogramma roeken		-70	-20	-20	-20	s
Vrijval taakmutatie coalitie jeugd septembercirculaire			172	253	264	s
Motie Kleine Kampjes		-250				i
Kleine verschillen (< € 50.000)	90	-59	-55	-67	-67	i/s
Totaal saldo financiële bijstellingen	2.336	1.535	1.385	1.080	576	

Leeswijzer/ toelichting:

In bovenstaande tabel hebben wij de voorstellen tot begrotingsaanpassing opgenomen die van invloed zijn op het begrotingssaldo. Positieve bedragen hebben een voordelig effect op het begrotingssaldo; negatieve bedragen hebben een nadelig effect. Uit de tabel blijkt dat het totaal aan begrotingsaanpassingen in alle jaarschijven voordelig is. Het voordeel bedraagt in 2024 € 2,3 mln. en loopt af tot een voordeel van € 0,6 mln. in 2028.

Bij de uitwerking van onderdeel 3 'Ontwikkeling begrotingssaldi tot en met de 3de rapportage 2024' geven we inzicht in de invloed van de resultaten uit deze rapportage op de ontwikkeling van de begrotingssaldi¹ en de globale analyse van het structureel begrotingsevenwicht². Voordat wij onderstaand de individuele posten kort toelichten geven wij eerst een analyse op hoofdlijnen.

Op hoofdlijnen

De grootste voordelen hebben betrekking op het gemeentefonds en financiering. De financiële gevolgen uit de septembercirculaire 2024 (gemeentefonds) leiden tot een structureel voordeel in de begroting en meerjarenraming. De septembercirculaire biedt geen structurele oplossing voor de eerder besloten kortingen in het gemeentefonds, ingaande 2026. Het grootste voordeel uit de septembercirculaire komt door een voordeel die afkomstig is van het Btw-compensatiefonds 2024. Ook zijn in de circulaire extra middelen beschikbaar gesteld voor de effecten van loon- en prijsontwikkeling. Deze middelen zijn toegevoegd aan de stelpost inflatie. Daarnaast is er sprake van een incidenteel voordeel op het onderdeel financiering. De renteontwikkeling heeft een gunstig effect op onze rente-inkomsten bij de schatkist. Daarnaast hebben wij minder leningen aangetrokken dan eerder aangenomen. Bij het onderdeel Participatie/ Vidar is er met name in 2024 sprake van een fors voordeel voornamelijk door een positieve bijstelling op de uitvoeringskosten van de centrumregeling Vidar.

¹ Totale baten -/- totale lasten

² Structurele baten -/- structurele lasten

De grootste nadelen hebben een incidenteel karakter en hebben betrekking op de definitieve vaststelling van het budget BUIG 2024. Deze bijstelling is nadelig door een lager aandeel in het macrobudget. Daarnaast is sprake van een incidentele ophoging van het budget multidisciplinaire kinderdagbehandeling (jeugd) als gevolg van een wijziging in de arrangementen.

Per post

Gemeentefonds – septembercirculaire 2024

Net als de meicirculaire 2024 biedt de septembercirculaire 2024 geen structurele oplossing voor het ravijnjaar 2026. Weliswaar krijgen gemeenten er vanaf 2025 door een hogere inflatieverwachting extra geld bij. Maar dit geld is nodig voor de inflatiestijging van lonen en prijzen. Bovendien zijn er gemeenten die er reëel zelfs op achteruit gaan, omdat het landelijke volumeaccres licht nadelig is. Dit nadeel kan Sittard-Geleen opvangen door een actualisatie van het verdeelmodel. Ruim de helft van de inkomsten uit onze gemeentelijke begroting is afkomstig uit het gemeentefonds.

Door een herziening van het financieringsstelsel ontvangen de gemeenten vanaf 2026 een lagere gemeentefondsuitkering. In de meicirculaire 2024 is een deel van het tekort gecompenseerd door middel van het schrappen van opschalingskorting met ingang van 2026. Hier tegenover staat een incidentele korting in het gemeentefonds in 2025. Beide effecten uit de meicirculaire zijn in de begroting 2025 verwerkt. Echter het saldo van de gemeentefondsuitkering vanaf 2026 blijft, na het schrappen van de opschalingskorting, onder het niveau van voorgaande jaren. Het grootste voordeel uit de septembercirculaire komt door een voordeel, dat afkomstig is van het Btw-compensatiefonds 2024. Gemeenten kunnen de btw die ze moeten betalen namelijk declareren bij het Rijk via het Btw-compensatiefonds. Dit fonds kent echter een plafond. Declareren de gezamenlijke gemeenten méér dan er in het Btw-compensatiefonds beschikbaar is, dan past het gemeentefonds het tekort bij. Blijft er geld over, dan gaat het overschot terug naar het gemeentefonds. Uit de septembercirculaire blijkt dat er in 2024 € 447 miljoen (landelijk) is toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor een verdere toelichting verwijzen wij naar de raadsinformatiebrief septembercirculaire 2024 van 10 oktober jl.

Financiering / renteontwikkeling

Incidentele bijstelling mutaties rente Financiering:

- Er zijn (nog) geen nieuwe leningen afgesloten in 2024, hierdoor kan het saldo van de stelpost rente met € 0,88 mln. worden afgeraamd
- Voordeel rente-inkomsten schatkistbankieren ad € 1,15 mln. door een hogere liquiditeit bij de schatkist dan eerder aangenomen. Van deze € 1,15 mln. is € 0,58 mln. bestemd voor de projecten waarvan de nog niet bestede aangetrokken projectfinanciering bij de schatkist staat.

Actualisatie wachtgeld 2024

De budgetten bij bestuur kunnen incidenteel voor 2024 naar beneden bijgesteld worden als gevolg van actualiseren van de wachtgeldten voormalig wethouders. Deze middelen vallen vrij ten gunst van de algemene middelen.

Bijdrage Sittard-Geleen aan Zorg- en Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek

In 2024 is de doorontwikkeling van het Zorg- en Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek afgerond. Daarbij is tevens de kostenverdeelmethode tussen de deelnemende gemeenten binnen de Westelijke Mijnstreek herijkt. Dit levert een positief resultaat op voor de gemeente Sittard-Geleen (lagere bijdrage). De dekking van deze bijdrage bestaat onder meer uit (tijdelijke) subsidies, waardoor de dekking meerjarig kan fluctueren. De afwijking in de begroting is gebaseerd op het actuele beeld (dat steeds opnieuw wordt gezien).

Onderhoudskosten groen 2024

Zoals in de 2de rapportage 2024 aangegeven verwachten we een tekort aan budget voor het groencontract voor 2024. Dit tekort wordt voorsnog geraamd op € 0,5 mln. Een deel van dit tekort, ca. € 0,26 mln. kan opgevangen worden binnen het taakveld groen. Resteert een tekort van € 0,24 mln. Hiervan kan € 0,10 mln. gecompenseerd worden door een overschot op budget civiel technische kunstwerken. Er is dus nog naar verwachting € 0,14 mln. extra nodig ten laste van algemene middelen. Het daadwerkelijke tekort is afhankelijk van de weersomstandigheden de laatste maanden van het jaar en zal indien nodig bijgesteld worden in de jaarrekening. Deze mutatie raakt programma 2 en 5.

Bijstelling woningaanpassingen Wmo

Op basis van de huidige analyses zien we op dit moment een vertraging in de uitvoering van de grote projecten. Voorsnog is het onzeker of de aangegane verplichting in het kader van de geplande projecten volledig gerealiseerd wordt in 2024. Indien deze uitgaven niet gerealiseerd worden in 2024, dan zullen deze uitgaven gerealiseerd worden in het 1ste en 2de kwartaal van 2025. Het voorstel is het budget incidenteel af te ramen met € 235.000. Het blijft een openeindregeling en om die reden kan een aanvraag die voldoet aan wet- en regelgeving niet geweigerd worden.

Participatie/ Vidar

Het resultaat omvat de volgende onderdelen:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2025	2026	2027	2028
<i>Dienstverlening KBL</i>	-294				
<i>Vrijval gemeentefonds inflatie en energie</i>	302				
<i>Individuele inkomenstoelag</i>	262				
<i>Werkbedrijf</i>	436				
<i>Uitvoeringskosten centrumregeling Vidar</i>	913				
<i>Kleine verschillen</i>	33	108	88	103	100
Saldo	1.652	108	88	103	100

- *Dienstverlening KBL*

Overeenkomstig de landelijke en lokale ambities om het aantal mensen met schulden terug te dringen, laat de trend zien dat meer mensen gebruik maken van de dienstverlening van

de Kredietbank Limburg (KBL). De kosten voor de dienstverlening van de KBL loopt daardoor op. Daarnaast stijgt ook het uurtarief. De dekking hiervan verloopt gedeeltelijk via de stelpost inflatie. Per saldo wordt de begroting in 2024 nadelig bijgesteld met een bedrag van € 0,29 mln.

- *Vrijval gemeentefonds inflatie en energie*

Om de nadelige gevolgen van de inflatie- en energiecrisis op te kunnen vangen, heeft het Rijk voor inwoners, bedrijven en instellingen tal van maatregelen getroffen, zoals het noodfonds voor energie. Inwoners, bedrijven en instellingen kunnen voorliggend gebruik maken van deze voorzieningen. Hierdoor vervalt, gezien het bestedingsdoel, een effectieve inzet van deze middelen.

- *Individuele inkomenstoeslag*

De doelgroep die aanspraak kan maken op een individuele inkomenstoeslag, doordat zij langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen, is kleiner dan bij het wijzigingsbesluit door de Raad van 12 juli 2023 werd aangenomen.

- *Werkbedrijf*

Het jaarrekeningresultaat 2023 van het Werkbedrijf viel gunstiger uit dan verwacht. Het aandeel in de exploitatiebijdrage daalt hierdoor. Het aantal mensen dat vanuit de WSW aan het werk is in het Werkbedrijf is verder gedaald. Dit komt door de invoering van de Participatiewet per 2015, waarmee de instroom in de WSW werd afgesloten. Daar staat instroom vanuit de Participatiewet (PW'er) door met name mensen met een arbeidsbeperking – indicatie nieuw beschut of indicatie baanafpraak – tegenover. Echter niet elke SW'er die uitstroomt wordt vervangen door een PW'er. Daardoor neemt het aantal mensen dat werkzaam is in of via het Werkbedrijf af. Het activiteitsniveau daalt en daarmee dalen de kosten. De opbrengsten laten een positieve trend zien.

- *Uitvoeringskosten centrumregeling Vidar*

De verrekeningen binnen de CR Vidar vallen hoger uit dan begroot, hetgeen een positief effect heeft op ons begrotingssaldo.

Middelencomplex BUIG

Het Rijk heeft op 1 oktober jl. het definitieve budget voor de gebundelde uitkering (BUIG) 2024 bekend gemaakt. Door met name de loon-prijzontwikkeling (LPO) valt het definitieve budget hoger uit dan verwacht. Het aantal mensen dat aangewezen is op inkomensondersteuning dan wel werkt met ondersteuning van een loonkostensubsidie laat een stabiel verloop zien. De stijging van het wettelijk minimumloon (WML) leidt daarentegen wel tot een forse toename van de uitgaven aan bijstand en loonkostensubsidies. Voor een verdere toelichting, inclusief de doorkijk naar 2025 en volgende jaren verwijzen wij naar de rapportage die hierover bij de ontwikkelingen van programma 6 is opgenomen.

Leren en jongeren (RMC – Back on track en jongerenloket)

Incidenteel voordelige bijstelling door:

- **Extra middelen RMC**

Vanuit het rijk zijn extra middelen RMC beschikbaar gesteld. Ons aandeel daarin is € 38.000 wat ontvangen is vanuit de gemeente Heerlen.

- **Bijstelling back on track**

De vorige organisatie die voor team leren en jongeren trajecten back on track uitvoerde doet dit niet meer. Daarom blijft er in 2024 incidenteel budget (€ 25.000) over in 2024. We zoeken nu naar een partij die de uitvoering structureel kan borgen.

- **Bijstelling jongerenloket**

Binnen het jongerenloket zijn dit jaar aanzienlijk lagere kosten. Normaal ontvangen wij een factuur voor de dilemmamanager met licentiekosten. Echter een groot deel over 2024 was al vooruitbetaald en de facturatie is nu niet meer vooruitbetaald waardoor de kosten in 2024 incidenteel lager zijn (€ 40.000).

Vrij budget Sociaal Medische Advisering (SMA)

De capaciteit binnen de GGD als uitvoerder van de taken met betrekking tot SMA was onvoldoende om alle meldingen op dit vlak vanuit team zorg op te pakken. Ze hebben het contract per 1-7-2024 ook opgezegd en is er een nieuwe aanbesteding geweest voor een nieuwe partij. Bij de nieuwe partij is het proces en de capaciteit ook nog niet op orde. Daarom valt het resterend budget voor de tweede helft van het jaar in 2024 incidenteel vrij.

Incidentele aframing naheffingsaanslagen

Het aantal naheffingsaanslagen parkeren (lees: parkeerboetes) is lager dan begroot. De begroting wordt voor 2024 negatief bijgesteld met € 90.000.

Multidisciplinaire kinderdagbehandeling (jeugd)

De najaarsprognose van Inkoop Maastricht Jeugd Zuid-Limburg komt hoger uit dan eerdere prognoses uit 2024. Als gevolg van de omzetting van de MKD-arrangementscode naar een ander arrangement per 1 januari 2024 worden deze 'nieuwe' indicaties volledig toegerekend aan dit jaar waardoor een incidentele ophoging van € 700.000 nodig is. Deze omzetting was in eerdere prognoses niet meegenomen.

Netcongestie: Centrale Onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht - Obbicht

Zoals in programma 7 toegelicht zorgt netcongestie binnen onze gemeente ervoor dat bedrijven en instellingen niet kunnen uitbreiden, verduurzamen en/of nieuwbouw realiseren.

Om het nieuwe gebouw geschikt te maken voor gebruik, zijn tijdelijke of definitieve maatregelen nodig om voldoende elektrisch vermogen te kunnen garanderen. Een definitieve voorziening, zoals bijvoorbeeld een batterij, heeft voordelen in de exploitatie omdat er minder elektriciteit hoeft te worden ingekocht, waardoor (een gedeelte van) de investeringen kan worden terug verdiend gedurende de exploitatie. Zie ook taakveld 7 Netcongestie. De basisschool in Grevenbicht verlaat na dit schooljaar het gebouw.

Aanpassing riolering (belastingmaatregelen 2025)

De uitwerking van de belastingmaatregelen 2025 Riol resulteert in een structureel voordeel van € 0,05 mln. De kosten zijn gestegen, hetgeen tot uiting komt in de ontwikkeling van het tarief. Deze

hogere kosten leiden tot een hoger bedrag aan verhaalbare BTW, hetgeen ten gunste van de algemene middelen komt. M.b.t. het verschil van € 0,14 wordt € 0,1 verrekend met een negatief resultaat in programma 2 inzake een boeking kostenverdeelstaat. Het resterend positief resultaat van € 0,04 wordt veroorzaakt door een correctie in de kostenverdeelstaat m.b.t. Reiniging.

Aanpassing afval (belastingmaatregelen 2025)

De uitwerking van de belastingmaatregelen 2025 Afval resulteert in een structureel voordeel van € 0,18 mln. De kosten van RWM zijn gestegen, hetgeen tot uiting komt in de ontwikkeling van het tarief. Deze hogere kosten leidt tot een hoger bedrag aan verhaalbare BTW, hetgeen ten gunste van de algemene middelen komt.

Spuk Onderwijs Achterstandenbeleid (OAB)

We hebben inmiddels de definitieve beschikking 2024 ontvangen van de specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid. Conform deze beschikking zijn de bedragen meerjarig aangepast.

Huisvesting – voorbereiding satellietlocatie wijkbeheer Born

De raad heeft in mei 2021 ingestemd om naast de realisatie van de nieuwe huisvesting voor Wijkbeheer/ IPOR in het Mauritspark te Geleen, in Born een satellietlocatie te handhaven. Om te komen tot een passende inrichting voor deze satellietlocatie, zullen de mogelijkheden onderzocht moeten worden. In verband met de fase van het dossier Wijkbeheer en IPOR, vragen wij nu een voorbereidingsbudget van € 0,15 mln. De totaal benodigde investeringskosten voor de satellietlocatie Wijkbeheer Born worden separaat aan de raad voorgelegd.

Beschermingsprogramma roeken

Op een aantal locaties in onze gemeente, waar onder de Doctor Nolenslaan in Sittard en de Henri Hermanslaan en Jos Klijnenlaan in Geleen, wordt overlast van roeken ervaren. Voordat maatregelen genomen kunnen worden om deze overlast te bestrijden, dient hiervoor een plan opgesteld te worden en goedgekeurd te worden door Provincie Limburg. Dit plan hebben we opgesteld en afgestemd met Provincie. Definitieve goedkeuring van dit plan wordt op korte termijn verwacht. Om vervolgens de benodigde maatregelen te treffen is aanvullend budget nodig, in 2025 € 0,07 mln en in 2026 – 2029 jaarlijks € 0,02 mln. De reeds beschikbare budgetten voor plaagdierbestrijding zijn hiertoe niet toereikend. Na definitieve goedkeuring van het plan, zal begin 2025 direct gestart worden in de Dr. Nolenslaan te Sittard, aangezien daar zich de grootste populatie roeken bevindt en het te behalen effect/resultaat het grootst wordt geacht.

Vrijval taakmutatie coalitie jeugd septembercirculaire

De geraamde besparing vanuit het coalitieakkoord Rutte IV op de jeugdzorg kon conform de meicirculaire in 2025 nog niet gerealiseerd worden. In de september circulaire is aangegeven dat dit structureel is. Hiermee wordt dus structureel geld toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Voor onze eigen begroting heeft dit maar een beperkt effect, omdat de besparing in de budgetten jeugd nu niet gerealiseerd kan worden. Wij hadden een structurele besparing van ongeveer € 3 mln. ingeboekt, die via deze maatregel wordt teruggedraaid.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028
Programma 0 – extra middelen gemeentefonds	3.266	3.347	3.358
Programma 6 – correctie besparing	3.094	3.094	3.094
Saldo	172	253	264

Motie 'Kleine kampjes'

In het recent uitgevoerde behoefteonderzoek naar nieuwvestiging van woonwagendstandplaatsen is de noodzaak hiervan aangetoond. Daar waar mogelijk en snel realiseerbaar (laaghangend fruit) kunnen bestaande woonwagendlocaties beperkt worden ingebreed. Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat de nieuwe woonwagendstandplaatsen worden ingevuld met bewoners die passen binnen de reeds zittende gemeenschap.

Kleine verschillen

Onderdeel van deze post is het beschikbaar stellen van jaarlijks € 20.000 in 2025 en 2026 voor groeneducatie door CNME de Rollen. Dit met het doel de lopende programma's in het kader van de groenagenda een impuls te geven. Met deze bijstelling wordt uitvoering gegeven aan de aangenomen raadsnotie groeneducatie van 12 november jl.

Ad 2. Financiële ontwikkelingen

Uitgaande van de in deze rapportage voorgestelde begrotingsaanpassingen gaan we onderstaand nader in op de bijstellingen met betrekking tot:

- Ontwikkeling stelpost inflatie
- Budgetoverhevelingen
- Kredietvoteringen
- Inzet middelen uit de reserve samenleving versterkende maatregelen
- Vooruitblik jaarrekening 2024

Ontwikkeling stelpost inflatie

Via de P&C-cyclus volgen wij de invloed van loon- en prijsstijgingen op onze begroting. In onze begroting hebben wij middelen gereserveerd om de effecten van deze loon- en prijsstijgingen op te kunnen vangen. Deze middelen zijn gereserveerd op de stelpost inflatie. In onderstaande tabel brengen wij de inzet van deze stelpost in beeld.

Tabel – verloop stelpost inflatie

bedragen x €1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Inzet stelpost inflatie					
Beschikbaar:					
Beschikbaar o.b.v. de actuele begroting	17.232	25.444	26.770	31.754	22.947
Beschikbaar inflatie sociaal domein	1.842	1.526			
Beschikbaar resultaatbestemming jaarstukken 2023	1.180				
Beschikbaar o.b.v. meicirculaire 2024	707				4.974
Beschikbaar o.b.v. septembercirculaire 2024		1.008	1.233	1.511	1.541
Totaal beschikbaar	20.961	27.978	28.003	33.265	29.462

<i>bedragen x €1.000</i>	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Inzet:					
Inzet 1e rapportage 2024/ 2e rapportage 2024/ begroting 2025	11.316	18.950	19.932	20.461	8.647
<i>Inzet 3e rapportage 2024</i>	<i>3.321</i>	<i>1.931</i>	<i>894</i>	<i>903</i>	<i>912</i>
Totaal inzet	14.637	20.881	20.826	21.364	9.559
Saldo stelpost inflatie	6.324	7.097	7.177	11.901	19.903

In deze rapportage zijn de middelen die wij in de septembercirculaire 2024 vanaf 2025 ontvangen voor het opvangen van loon- en prijsstijgingen aan de stelpost toegevoegd. Het betreft een bedrag van € 1,0 mln. in 2025 oplopend naar ruim € 1,5 mln. vanaf 2027. Daarnaast zijn aanvullend op de inzet uit de 1ste en 2de rapportage voorstellen gedaan om effecten van loon- en prijsstijgingen uit deze stelpost te dekken. Onderstaand hebben wij deze voorstellen op een rij gezet.

Tabel voorstellen inzet stelpost inflatie

<i>bedragen x €1.000</i>	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Specificatie inzet 3e rapportage 2024					
CAO stijging 2024 VRZL	261				
Indexatie OZB scholen	164	164	164	164	164
Indexatie Vidar	340				
PGB begeleiding	175	175	175	175	175
Loon- en prijsontwikkeling KBL	380				
Loon- en prijsontwikkeling inkomenstoelag	122	122	122	122	122
Loon- en prijsontwikkeling Bijzondere Bijstand bewindvoering	166	166	166	166	166
Loon- en prijsontwikkeling professionele instellingen	167	167	167	167	167
Vrijval loon- en prijsontwikkeling IU Wsw (meicirculaire 2023)	-291				
Dalende prijs per huishouden bijzondere bijstand	-107	-107	-107	-107	-107
Planmatig onderhoud 2025		1.048			
Indexatie GGD	193	193	193	193	193
Spaarverlof	1.700				
Kleine verschillen (< € 50.000)	50	3	14	23	32
Saldo inzet stelpost inflatie	3.321	1.931	894	903	912

Bovenstaande voorstellen zijn, inclusief inhoudelijke toelichting, verwerkt op de programmabladen in hoofdstuk 2. Door de dekking uit de stelpost inflatie hebben effecten van loop- en prijsontwikkeling geen invloed op ons begrotingssaldo. Voor de cijfermatige effecten per programma verwijzen wij u naar het overzicht in de inleiding van hoofdstuk 2 Ontwikkelingen per programma.

De meeste voorstellen zijn structureel ten laste van de gereserveerde middelen op de stelpost gebracht. Een aantal posten is incidenteel verwerkt, omdat structurele verwerking vanaf 2025 al in de begroting is meegenomen of dat de exacte kwantificering voor 2025 nog niet duidelijk is. In de P&C-cyclus 2025 komen we hierop terug.

Na verwerking van de mutaties in deze rapportage is in 2024 nog een bedrag beschikbaar van € 6,3 mln. Dit bedrag kunnen we in de jaarrekening 2024 inzetten om aanvullende effecten door

prijsstijgingen te verrekenen. In de resultaatbestemming jaarrekening 2024 zullen we voorstellen resterende middelen toe te voegen aan de jaarschijf 2025. In 2025 is een bedrag beschikbaar van € 7,1 mln. Dit loopt op tot € 20,0 mln. in 2028. De middelen in 2025 zijn onder andere nodig om de effecten van de nieuwe CAO, nieuwe energietarieven en effecten bij gemeenschappelijke regelingen op te vangen. Daarnaast is in lijn met eerdere besluitvorming een krediet van € 5,2 mln. beschikbaar om prijsstijgingen bij de projecten die deel uitmaken van de Regeling grote projecten op te vangen.

Budgetoverhevelingen

In deze laatste rapportage beoordelen wij welke nog niet uitgevoerde en/of afgeronde activiteiten doorlopen naar 2025. Wij stellen voor om de budgetten van deze activiteiten nu over te hevelen naar 2025, zodat de uitvoering direct in 2025 kan worden opgepakt en de rechtmatigheid is geborgd. Wij hebben beoordeeld of:

- Voortzetten van de activiteiten in 2025 noodzakelijk is;
- Dekking niet uit de begroting 2025 kan plaatsvinden;
- De doorgeschoven activiteiten samen met alle activiteiten en budgetten van 2025 uitvoerbaar zijn.

Indien wij deze budgetoverhevelingen zouden verwerken in de jaarrekening 2024, heeft dat tot gevolg dat uitvoering in 2025 pas kan worden opgepakt na het raadsbesluit over de jaarrekening 2024 (medio 2025). De voorstellen tot budgetoverheveling – inclusief inhoudelijke toelichting – zijn verwerkt op de programmabladen in hoofdstuk 2. In onderstaande tabel zijn de budgetoverhevelingen samengevat.

Tabel - budgetoverhevelingen

progr.	budget	bedrag bedragen x € 1.000
Budgetoverhevelingen		
0	Taakmutatie gemeentefonds jeugdzorg (mei- en decembercirculaire 2023)	1.238
0	Taakmutatie werkdrukverlaging jeugd	200
0	Informatiemanagement/ ICT	211
0	ESF revolverende middelen coördinatie	88
0	Speerpunt bestuurlijke netwerken	450
0	Niet afgeroepen speerpunten 2024	4.236
0	Motie Aanpak Verloren van Themaatweg	500
1	Speerpunt ontwikkelpaden veiligheid	700
1	Externe veiligheid	35
1	Initiatief weerbaarheid ondermijning	25
3	Speerpunten 'Dorpensie' en ontwikkelpad Sittard-Centrum	160
5	Exploitatie transitiefase Glanerbrook	500
5	IPOR/ Ecologisch groenbeheer	46
6	Pilot Op de Rit	136
6	ESF Werkcentrum/ revolverende middelen	350
6	Infrastructuur Sociaal Ontwikkelbedrijf - Basis op orde	456
8	Wettelijk aanpassen omgevingsplan	150
8	Wet Kwaliteitsborging	52
Saldo budgetoverhevelingen		9.533

Uit het overzicht blijkt dat wordt voorgesteld budgetten over te hevelen naar 2025 voor een totaalbedrag van ruim € 9,5 mln. Hierin zijn diverse posten opgenomen die verband houden met de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026 ('speerpunten'). Omdat deze speerpunten een incidenteel karakter hebben, is het noodzakelijk de resterende en/ of nog niet ingezette middelen over te hevelen, zodat deze middelen beschikbaar blijven voor het doel waarvoor deze zijn verstrekt. Daarnaast wordt op basis van de aangenomen motie 'Aanpak Verloren van Themaatweg' het bedrag van € 0,5 mln. overgeheveld naar 2025.

Kredietvotingen

In deze rapportage wordt voorgesteld de volgende kredieten beschikbaar te stellen:

Tabel – investeringskredieten

Investering	programma	Dekking kapitaallasten	bedrag bedragen x € 1.000
Investeringskredieten			
Herinrichting kruispunt Spaubeeklaan - Biesenweg Geleen	2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Binnen de bestaande begroting	1.015
Indexering Burgemeester Damenpark	2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Binnen de bestaande begroting	625
Netcongestie: Centrale Onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht - Obbicht	4 Onderwijs	Algemene middelen	575
Vernieuwen tennisbanen Agricolastraat	5 Sport, cultuur en recreatie	Algemene middelen	68
Landschapspark Absbroek	5 Sport, cultuur en recreatie	Binnen de bestaande begroting	1.400
Aankoop het Anker	5 Sport, cultuur en recreatie	Binnen de bestaande begroting	n.t.b.
Duurzaamheidshuis en -bus	7 Volksgezondheid en milieu	Binnen de bestaande begroting	520
President Kennedysingel	8 Volkshuisvesting, Stedelijke Vernieuwing en Ruimtelijke Ordening	Binnen de bestaande begroting	480
Totaal investeringskredieten			4.683

In deze rapportage stellen we voor een aantal investeringskredieten beschikbaar te stellen voor een totaalbedrag van afgerond € 4,7 mln. Met uitzondering van een tweetal voorstellen dekken we de kapitaallasten van deze kredieten binnen de bestaande begroting en leggen daarmee geen (extra) beslag op algemene middelen. Het investeringsvoorstel met betrekking tot netcongestie is een autonome ontwikkeling, zie hiervoor tevens de gerapporteerde ontwikkeling in programma 7. In de 1ste rapportage 2024 heeft de raad ingestemd met de kredietvoting voor de vervanging van de tennisbanen bij SLTC. Nu vindt de administratieve verwerking plaats, waarbij na verrekening met de SPUK en eigen bijdrage vereniging nog een benodigd krediet van € 68.000 resulteert. Dit leidt tot jaarlijkse kapitaallasten van € 4.000 die we dekken ten laste van de begrotingsruimte.

De aankoop van het Anker vindt voor het eind van dit jaar plaats. De waardebepaling voor de aankoop vindt plaats op basis van inschattingen door een drietal taxateurs. Dit bepaalt de omvang van het benodigde krediet. Het voorstel tot kredietvoting moet gekoppeld worden aan de 3de rapportage 2024. Zodra de uitkomst bekend is, zullen we dit als een aanvulling op de 3de rapportage

2024 verwerken. Het uitgangspunt is dat de kapitaallasten van het benodigde krediet binnen de bestaande begroting kunnen worden gedekt.

De voorstellen tot kredietvoting, inclusief inhoudelijke toelichting, zijn verwerkt op de programmabladen in hoofdstuk 2.

Inzet middelen uit de reserve samenleving versterkende maatregelen

In de vierde rapportage 2022 is een bedrag van € 5 mln. beschikbaar gesteld voor samenleving versterkende maatregelen, waarvan € 3,5 mln. geormerkt is voor structuurversterkende maatregelen.

In onderstaande tabel is het verloop van de gereserveerde, incidentele middelen op basis van de raadsbesluiten weergegeven.

Tabel 6: Inzet reserve samenleving versterkende maatregelen

Reserve samenleving versterkende maatregelen	bedragen	toelichting:
Beginsaldo 01-01-2023	5.000	Raadsbesluit 4de rapportage 2022
Stortingen 2023: - raadsbesluit 13 juli 2023 (jaarrekening 2022)	750	Toevoeging restant beschikbare middelen energietoeslag
Totaal stortingen	750	
Onttrekkingen 2023: - Raadsbesluit 26 januari 2023	1.500	Tijdelijke tegemoetkoming energielasten inwoners
- Raadsbesluit 19 juni 2023 (1ste rapportage 2023)	420	Verleiding buitensportaccommodaties
- Raadsbesluit 13 december 2023 (3de rapportage 2023)	500	Onderzoeken verduurzaming maatschappelijk vastgoed
Totaal onttrekkingen	2.420	
Resterende middelen	3.330	

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er rekening houdend met de genomen raadsbesluiten nog een incidenteel bedrag van € 3,3 mln. beschikbaar is. Wij merken op dat in de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026 (begroting 2024) bij het speerpunt verduurzaming maatschappelijk vastgoed een relatie is gelegd met de inzet van deze middelen. Daarnaast kunnen deze middelen worden ingezet voor duurzaamheidsinitiatieven op het gebied van Mkb. In de jaarrekening 2024 rapporteren wij over de stand van zaken in de uitvoering van de genomen raadsbesluiten en de invloed hiervan op het resterende saldo.

Vooruitblik jaarrekening 2024

Zoals in de inleiding en bij de uitgangspunten van dit hoofdstuk beschreven, is het doel in deze rapportage de begrotingsrechtmatigheid te borgen. Met andere woorden, we proberen te voorkomen dat het jaarrekeningresultaat - fors - afwijkt van het bijgestelde begrotingsbeeld in deze rapportage.

Kadernota rechtmatigheid 2024

Ondanks dat we nu begroting nog een keer bijstellen, is het niet te voorkomen dat het jaarrekeningresultaat op onderdelen gaat afwijken van het bijgestelde begrotingsbeeld. Enerzijds kan dit worden veroorzaakt door onbekende autonome ontwikkelingen in de laatste twee maanden

van het jaar. In de kadernota rechtmatigheid 2024 is aangegeven dat begrotingsafwijkingen door hogere/ lagere baten en/ of lagere lasten na de 3de rapportage 2024 niet als onrechtmatig worden beschouwd, mits tijdig aan de raad gemeld. In deze rapportage stellen we voor dat het melden en verantwoorden van deze afwijkingen in de jaarrekening 2024 als tijdig wordt beschouwd. Begrotingsafwijkingen door hogere lasten zijn altijd onrechtmatig.

Begrotingsposten

We kunnen nu al een aantal posten benoemen die van invloed zijn voor het jaarrekeningresultaat.

Het gaat dan bijvoorbeeld over:

- Het saldo van de post robuuste begroting ad € 2,0 mln.
- Het saldo van de post onvoorzien ad € 0,1 mln.
- Het saldo van de stelpost inflatie ad € 8,0 mln.

Bovendien is het begrotingssaldo na verwerking van de bijstellingen uit deze rapportage € 2,5 mln. voordelig. Zie hiervoor de toelichting bij onderdeel 3.

Anderzijds komt dit door ontwikkelingen die we nu in beeld hebben, maar waarvan de financiële impact nu nog niet bekend is. Dit betreft bijvoorbeeld:

- verdere inflatieontwikkeling en impact hiervan op de begroting,
- de decembercirculaire 2024,
- openeinde regelingen sociaal domein/ afrekening centrumregelingen,
- systeemwijzigingen WMO (abonnementstarief, eigen bijdrage) en Jeugdzorg,
- actualisatie waarde- en volumeontwikkeling (niet) woningen / belastingen,
- definitieve afwikkeling dividend 2021 BNG,
- bevindingen accountantscontrole.

Ad 3. Ontwikkelingen begrotingssaldi tot en met de 3de rapportage 2024

Begrotingsruimte

Bij onderdeel 1 'samenvatting begrotingsaanpassingen' hebben wij de bijstellingen uit de 3de rapportage in beeld gebracht die van invloed zijn op het begrotingssaldo. In onderstaande tabel hebben wij, rekening houdend met deze begrotingsaanpassingen, de ontwikkeling van de begrotingssaldi in de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2028 op een rij gezet.

Tabel – ontwikkeling begrotingsruimte

<i>bedragen x € 1.000</i>					
Ontwikkeling begrotingsruimte	2024	2025	2026	2027	2028
Saldo begrotingsruimte na 2e rapportage 2024/ begroting 20245	128	218	3.306	6.389	-52
Financiële bijstellingen 3e rapportage 2024	2.336	1.535	1.385	1.080	576
Saldo begrotingsruimte na 3e rapportage 2024	2.464	1.753	4.691	7.469	524

Tabel – structureel begrotingsevenwicht

<i>bedragen x € 1.000</i>				
Ontwikkeling structureel begrotingsevenwicht	2025	2026	2027	2028
Structurele begrotingssaldi (begroting 2025)	10.458	531	1.702	-302
Gemeentefonds - septembercirculaire 2024	1.527	965	575	205
Bijdrage Sittard-Geleen aan Zorg- en Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek	93	93	93	-59
Participatie/ Vidar	108	88	103	100
Netcongestie: Centrale Onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht - Obbicht	-55	-100	-99	-89
Aanpassing riolering inzake tarief riool 2025	93	-46	-46	-46
Aanpassing afval inzake tarief afval 2025	184	184	184	184
Spuk Onderwijs Achterstandenbeleid (OAB)	105	105	105	105
Beschermingsprogramma roeken	-70	-20	-20	-20
Vrijval taakmutatie coalitie jeugd septembercirculaire		172	253	264
Structurele begrotingssaldi (3de rapportage 2024)	12.443	1.972	2.850	342

We zijn de actualisatie van het begrotingsbeeld gestart met de begrotingssaldi op basis van de 2de rapportage 2024/ begroting 2025. Na verwerking van de besluitvorming uit deze 2 P&C-producten³ hebben we tot en met 2027 voordelige (structurele) begrotingssaldi en in 2028 een nadelig saldo van € 52.000. respectievelijk nadelig structureel saldo van € 0,3 mln. De verwerking van de bijstellingen uit de 3de rapportage 2024 leidt tot een verdere verbetering van het begrotingsbeeld. Ook de jaarschijf 2028 heeft nu een positief (structureel) saldo. Dit neemt niet weg dat de kanttekeningen die in de begroting 2025 zijn geplaatst, onverminderd van kracht blijven. Er ligt met andere woorden nog steeds een doek over het ravijn. Het gaat dan met name over:

³ Raadsbesluiten 12 november 2024

- Nog niet te kwantificeren financiële effecten van een aantal lopende dossiers;
- Nog te verwerken effecten van het rijksbeleid (o.a. de aangekondigde korting op de overheveling van een groot aantal Spuks naar het gemeentefonds);
- Middels de uitvoeringsagenda 2024-2026 zijn speerpunten incidenteel ingezet.
- De ramingen in het sociaal domein zijn gebaseerd op de actuele Ausgangssituatie. Voor zover de realisatie hiervan afwijkt, komen de financiële effecten van deze openeinde regelingen in de jaarrekening tot uiting. Voor de Wmo en Jeugd geldt dat bij ongewijzigd beleid en/ of zonder extra rijkscompensatie sprake is van verder oplopende zorgkosten. Daarnaast daalt ons aandeel in het macrobudget BUIG-middelen, hetgeen in 2025 een nadelig effect op onze begroting zal hebben.

2. Ontwikkelingen per programma

Uitgaande van het principe van een uitzonderingsrapportage geven wij in dit hoofdstuk per programma inzicht in de inhoudelijke ontwikkelingen, risico's en een prognose, inclusief voorgestelde bijstellingen, van budgetten en kredieten.

Prognose exploitatiebudgetten 2024-2028

In dit hoofdstuk geven wij per programma in de tabel "prognose exploitatiebudgetten 2024-2028" inzicht in de ontwikkeling van de budgetten. In onderstaande tabel hebben wij de saldi van de budgetten per programma samengevat.

Tabel - samenvatting programmasaldi

Totaal	Begroting voor bijstelling	Goedgekeurde bijstellingen	Begroting incl. goedgekeurd	Bijstelling 3 ^{de} rapportage	Begroting na bijstelling	Bijstelling 3 ^{de} rapportage 2024			
<i>bedragen x € 1.000</i>	2024	2024	2024	2024	2024	2025	2026	2027	2028
	(a)	(b)	(c=a+b)	(d)	(e=c+d)	(f)	(f)	(f)	(f)
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	223.278	10.520	233.797	15.872	249.669	5.826	7.537	6.995	5.891
1 VEILIGHEID	-14.615	-1.483	-16.098	-759	-16.857	54	54	54	-98
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-26.421	-374	-26.794	-421	-27.215	-244	-248	-277	-148
3 ECONOMIE	-6.145	-3.121	-9.266	-171	-9.437	-816	-169	-169	-
4 ONDERWIJS	-8.940	51	-8.889	117	-8.772	-236	-211	-211	-85
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-32.968	-1.841	-34.809	-694	-35.502	-1.121	-436	-494	-191
6 SOCIAAL DOMEIN	-121.667	-5.056	-126.724	-10.340	-137.063	-1.704	-5.092	-4.823	-4.805
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	1.996	-763	1.233	-430	803	116	28	48	48
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	-11.691	-631	-12.323	-838	-13.161	-339	-76	-42	-34
Totaal	2.827	-2.699	128	2.336	2.464	1.535	1.386	1.080	577

Uit de tabel blijkt dat wij de actualisatie van ons begrotingsbeeld, op basis van de actuele begroting⁴, starten met een voordelig saldo van € 0,1 mln. Het totaal aan bijstellingen in deze rapportage bedraagt in 2024 € 2,3 mln. voordelig. Na verwerking van deze bijstellingen is het begrotingssaldo in 2024 afgerond € 2,5 mln. voordelig. De structurele doorwerking in de meerjarenraming is ook voordelig en bedraagt in 2025 € 1,5 mln. aflopend tot € 0,6 mln. voordelig in 2028.

Bijstellingen 2024-2028

Daarnaast geven wij per programma in het overzicht 'Bijstellingen 2024-2028' inzicht in de voorstellen om de budgetten aan te passen. Passend binnen het thema begrotingsrechtmatigheid en het budgetrecht van de raad is in deze rapportage een groot aantal bijstellingen opgenomen. Grofweg zijn deze bijstellingen als volgt onder te verdelen:

⁴ Na verwerking van de bijstellingen uit de 2de rapportage 2024 en de begroting 2025.

- *Bijstellingen die van invloed zijn op het begrotingssaldo*

Deze bijstellingen bepalen de omvang van het rapportageresultaat. Een overzicht van deze bijstellingen is opgenomen in het overzicht 'Samenvatting begrotingsaanpassingen' van paragraaf 1.2.

- *Bijstellingen die programma-overstijgend zijn, zonder invloed op het begrotingssaldo*

De bijstellingen met betrekking tot een aantal onderwerpen raakt meerdere programma's. Het gaat dan bijvoorbeeld over:

- Stelpost inflatie

De bijstelling van budgetten door prijsstijgingen wordt gedekt uit de middelen die wij hiervoor op de stelpost inflatie (programma 0) hebben gereserveerd. In hoofdstuk 1 hebben wij bij het onderdeel Financiële ontwikkelingen het verloop van deze stelpost nader toegelicht.

- Doorbelasting personeel

Betreft de mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten als gevolg van de CAO- stijging over de diverse programma's. Deze mutaties zijn budgettair neutraal omdat de CAO-stijging wordt gedekt uit de middelen die wij hiervoor op de stelpost inflatie (programma 0) hebben gereserveerd.

- Correctie leegstand

Leegstaande gemeentelijke panden staan vaak langer leeg dan verwacht. Dit komt o.a. door wisseling/vertrek van huurders en aanpassingen van huurpenningen. Dit heeft huurdering en leegstandskosten tot gevolg. Dit betreffen strategische en niet-strategische panden. De strategische panden en ontwikkellocaties kunnen we niet tussentijds verhuren. Voor 2024 betreft de totale neerwaartse bijstelling € 0,33 mln. Het bedrag van de huurdering komt ten laste van de reserve Incidentele dekking taakstellingen vastgoed

- Planmatig onderhoud

De geplande kosten in 2025 voor onderhoud ambtelijke, maatschappelijke panden, sportaccommodaties en parkeergarages worden gedekt uit de reserves Vastgoed en Sportaccommodaties respectievelijk parkeergarages. Zowel de onderhoudslasten als de bijdragen uit genoemde reserves zijn in deze rapportage geraamd om de begrotingsrechtmatigheid te borgen.

Zoals uit onderstaande overzichten blijkt hebben de mutaties per saldo geen effect op het resultaat van deze rapportage.

Programma	Stelpost inflatie	Doorbelasting	Correctie		Planmatig onderhoud 2025	
<i>bedragen x € 1.000</i>		personeel	leegstand		mutatie resultaat	mutatie reserve en voorzieningen
			mutatie resultaat	mutatie reserve		
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	1.622	6.439	-1	1	-103	103
1 VEILIGHEID	-261	-556	0	0	0	0
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-156	-434	0	0	-340	340
3 ECONOMIE	0	-223	0	0	0	0
4 ONDERWIJS	-164	-162	-42	42	-210	210
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-184	-343	-291	291	-360	360
6 SOCIAAL DOMEIN	-703	-3.891	0	0	-150	150
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	-154	-291	0	0	0	0
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERN.	0	-539	0	0	0	0
ONTWIKKELING SALDO PROGRAMMA'S	0	0	-334	334	-1.163	1.163
			Per saldo:	0	Per saldo:	0

- *Bijstellingen op programmaniveau zonder invloed op het begrotingssaldo.*

Bijstellingen die budgettair neutraal verlopen. Dit leidt in de overzichten van met name de jaarschijven 2025 tot en met 2028 tot veel 'nul-regels'. Bijvoorbeeld door de inzet van reserves. Of door programma-overstijgende mutaties, waarbij een bijstelling op een programma de lasten wordt gedekt door een mutatie op een ander programma. Mutaties in reserves en programma-overstijgende bijstellingen moeten passend binnen het budgetrecht van de raad in de rapportage worden opgenomen.

0. Bestuur en ondersteuning

Ontwikkelingen

Gemeentefonds

Pas volgend jaar komt er meer duidelijkheid over de toekomst van de specifieke uitkeringen (SPUKS). In het hoofdlijnenakkoord werd gemeld dat alle SPUKS zouden verdwijnen. In de miljoenen nota meldt het kabinet dat niet alle SPUKS overgeheveld gaan worden naar het gemeentefonds. Ook is niet zeker of de gemeenten 10% moeten gaan inleveren op de SPUKS. Inmiddels is gebleken dat de 10% korting uit het hoofdlijnenakkoord niet is onderbouwd en ook niet realistisch is. In nader overleg tussen het Rijk, de VNG en het Interprovinciaal Overleg (IPO) zal bij ieder van de 60 uitkeringen worden gekeken of de overheveling naar het gemeentefonds haalbaar is en ook of een korting van 10 procent realistisch is. Dat proces is naar verwachting in januari 2025 afgerond. Onze verwachting is dat er meer duidelijkheid is over de SPUKS bij de publicatie van de meicirculaire 2025.

Inmiddels heeft het ministerie van Financiën bekend gemaakt dat het volumeaccres in de septembercirculaire 2024 te laag is vastgesteld. In de decembercirculaire zal de gemeentefondsbeheerder fout corrigeren en dit zal leiden tot een structureel voordeel. Daarnaast worden de prognoses van de WOZ waarden 2024 en 2025 geactualiseerd volgens de gegevens van de BSGW. Als blijkt dat de waardeontwikkeling afwijkt van de landelijk prognoses dan kan dit leiden tot een negatief resultaat in het verdeelmodel. De uitkomst van de algemene uitkering 2024 is pas duidelijk bij het verschijnen van de decembercirculaire. Dit kan leiden tot een grote afwijking in de jaarrekening. Als uit de decembercirculaire grote afwijking komen, dan wordt de raad uiterlijk in het eerste kwartaal 2025 hierover geïnformeerd.

Voorziening RVU (regeling voor vervroegde uittreding)

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2024 deelnemen aan de RVU als zij voldoen aan de wettelijke en fiscale voorwaarden zoals opgenomen in de CAO 2023 en 2024.

De BBV schrijft voor dat er een voorziening getroffen dient te worden voor de financiële verplichtingen voortvloeiende op basis van getekende RVU regelingen.

Zodoende nemen we in deze rapportage een beslispunt op voor de vorming van deze nieuwe voorziening RVU en zullen we bij de jaarrekening 2024 op basis van de getekende RVU-overeenkomsten en bijbehorende financiële verplichtingen een storting doen.

Aanpassing omslagrente

De omslagrente heeft betrekking op de interne verrekening van rentelasten binnen onze begroting en heeft geen invloed op het begrotingssaldo. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat in jaarrekening een berekening gemaakt moet worden van de rentetoerekening (omslagrente). Er wordt dan een vergelijking gemaakt tussen de werkelijke rentekosten -/- de werkelijke rente-inkomsten en de rentelasten die op basis van de voorgerekenelde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend. Indien bij de jaarrekening blijkt dat de afwijking tussen deze bedragen groter is dan 25% wordt een correctie van de toerekening verplicht gesteld.

Vanwege de voordelen in de rente-inkomsten over 2024 is bij het opstellen van de 3de rapportage een proefberekening gemaakt, hieruit bleek dat met de voorgerekenelde omslagrente van 2% een

correctie nodig zal zijn bij de jaarrekening. Daarom stellen we voor deze omslagrente aan te passen naar 1,6% om de anders noodzakelijke correctie bij de jaarrekening te voorkomen.

Risico's

Vertraging huisvestingdossiers

De vertraging van de aanbestedingen bij Herenhof en stadhuis Geleen heeft tot gevolg dat wij geconfronteerd gaan worden met loon-en bouwkosten indexeringen. Momenteel zijn de onderhandelingen over de nieuwe CAO bouw nog gaande en zijn de aanbestedingen nog niet gegund.

Wijkbeheer/IPOR kent een tweetal vertragingen, vertraging van aanbesteding en vertraging vanwege de aanwezigheid van de beschermde rugstreeppad. Ook deze vertragingen hebben tot gevolg dat wij geconfronteerd gaan worden met loon-en bouwkosten indexeringen. Zie tevens de raadsinformatiebrief 'Ontwikkelingen bouwplan Wijkbeheer/ IPOR van 31 oktober jl.

Financieel

Prognose Exploitatiebudgetten 2024-2028

Prognose exploitatiebudgetten 2024

bedragen x € 1.000	Begroting voor bijstelling 2024	Goedgekeurde bijstellingen 2024	Begroting incl goedgekeurd 2024	Bijstelling Prorap 2024	Begroting na bijstelling 2024	2025 Bijstelling begroting	2026 Bijstelling begroting	2027 Bijstelling begroting	2028 Bijstelling begroting
Baten	293.975	21.759	315.733	2.460	318.193	3.290	5.247	5.132	5.249
Lasten	-71.689	-22.155	-93.844	19.213	-74.630	-1.942	1.449	671	642
Onttrekkingen	6.104	11.524	17.628	547	18.175	5.531	841	1.191	0
Toevoegingen	-5.113	-608	-5.720	-6.348	-12.069	-1.053	0	0	0
Totaal	223.278	10.520	233.797	15.872	249.669	5.826	7.537	6.995	5.891

Bijstellingen 2024-2028

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Gemeentefonds septembercirculaire 2024 Net als de meicirculaire 2024 biedt de septembercirculaire 2024 geen structurele oplossing voor het ravijnjaar 2026. Weliswaar krijgen gemeenten er vanaf 2025 door een hogere inflatieverwachting extra geld bij. Maar dit geld is nodig voor de inflatiestijging van lonen en prijzen. Bovendien zijn er gemeenten die er reëel zelfs op achteruit gaan, omdat het landelijke volumeaccres licht nadelig is. Dit nadeel kan Sittard-Geleen opvangen door een actualisatie van het verdeelmodel. Ruim de helft van de inkomsten uit onze gemeentelijke begroting is afkomstig uit het gemeentefonds. Door een herziening van het financieringsstelsel ontvangen de gemeenten vanaf 2026 een lagere gemeentefondsuitkering. In de meicirculaire 2024 is een deel van het tekort gecompenseerd door middel van het schrappen van opschalingskorting met ingang van 2026. Hier tegenover staat een incidentele korting in het gemeentefonds in 2025. Beide effecten uit de meicirculaire zijn in de begroting 2025 verwerkt. Echter het saldo van de gemeentefondsuitkering vanaf 2026 blijft, na het schrappen van de opschalingskorting, onder het niveau van voorgaande jaren. Het grootste voordeel uit de septembercirculaire komt door een voordeel, dat afkomstig is van het Btw-compensatiefonds 2024. Gemeenten kunnen de btw die ze moeten betalen namelijk declareren bij het Rijk via het Btw-compensatiefonds. Dit fonds kent echter een plafond. Declareren de gezamenlijke gemeenten méér dan er in het Btw-compensatiefonds beschikbaar is, dan past het gemeentefonds het tekort bij. Blijft er geld over, dan gaat het overschot terug naar het gemeentefonds. Uit de septembercirculaire blijkt dat er in 2024 € 447 miljoen (landelijk) is toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor een verdere toelichting verwijzen wij naar de raadsinformatiebrief septembercirculaire 2024 van 10 oktober jl.	2.262	-205	0	2.057	1.564	1.010	619	249
Taakmutatie Gemeentefonds Jeugdzorg mei- en decembereirculaire 2023 In de meicirculaire 2023 en decembereirculaire 2023 Gemeentefonds zijn als taakmutatie middelen toegekend voor de Jeugdzorg. De toegekende bedragen, voor in totaal € 1,24 mln., worden naar 2025 overgeheveld en gestort in de reserve taakmutatie. Dit in afwachting van een plan van aanpak van de hervormingsagenda. Planning oplevering plan van aanpak is begin 2025.	0	1.238	-1.238	0	0	0	0	0
Taakmutatie Gemeentefonds Implementatie Omgevingswet Sinds 1 januari 2024 is de omgevingswet van kracht. Het rijk heeft de afgelopen jaren via het gemeentefonds middelen beschikbaar gesteld voor de voorbereidingskosten. In de meicirculaire is € 0,3 mln. beschikbaar gesteld. Samen met de gereserveerde middelen worden deze middelen in 2024 ingezet voor de invoeringskosten 2024. Zie programma 8.	0	295	0	295	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Taakmutatie Gemeentefonds Coalitieakkoord jeugd De geraamde besparing vanuit het coalitieakkoord Rutte IV op de jeugdzorg kon conform de meicirculaire in 2025 nog niet gerealiseerd worden. In de september circulaire is aangegeven dat dit structureel is. Hiermee wordt dus structureel geld toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds.	0	0	0	0	0	3.266	3.347	3.358
Taakmutatie Gemeentefonds Wet betaalbare huur Sinds 1 juli 2024 is de wet betaalbare huur van kracht. Deze wet houdt in dat de huurder niet meer aan huur hoeft te betalen dan de kwaliteit van hun huurwoning. Houdt de verhuurder zich hier niet aan, dan kan deze een boete krijgen. De gemeente Sittard-Geleen heeft zich aangesloten bij het meldpunt goed verhuurderschap ZL. Op basis van de meldingen gaat de gemeenten handhaven. De implementatiemiddelen worden ingezet voor de dekking van structurele capaciteit Toezicht& Handhaving en Vergunningen. Zie programma 8	0	68	0	68	89	76	42	34
Taakmutatie werkdrukverlaging jeugd Vanuit het rijk zijn structureel middelen beschikbaar gesteld om de werkdruk in de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering door de gecertificeerde instelling te verlagen. Dit al dan niet als onderdeel van de implementatie van de hervormingsagenda. Op dit moment is het projectplan voor de hervormingsagenda nog niet gereed. Om deze reden is het voorstel om € 0,2 mln over 2024 te reserveren tot duidelijk is vanuit het plan hoe dit wordt besteed.	0	200	-200	0	0	0	0	0
Spaarverlof In 2022 is de voorziening spaarverlof volgens BBV-voorschriften gevormd. De commissie BBV heeft daarnaast gesteld dat voor overmatige verlofsaldi ("stuwmeren") bij bovenwettelijk verlof ook een voorziening gevormd dient te worden. Door deze uitspraak is onze inschatting dat een aanvullende storting gemaakt dient te worden op basis van verwachte openstaande verlofuren (spaarverlof en bovenwettelijke) per ultimo 2024. De financiële bijstelling van € 1,7 mln. wordt zodoende in de 3e rapportage opgenomen en gedekt door inzet van de stelpost inflatie, waarbij de daadwerkelijke storting in de voorziening zal plaatsvinden in de jaarrekening 2024 op basis van de standen per ultimo 2024. Door de inzet van de stelpost inflatie heeft deze mutatie geen effect op het begrotingssaldo.	0	0	0	0	0	0	0	0
Stelpost inflatie verbonden partijen In de begroting 2024 Sittard-Geleen was de incidentele CAO-stijging 2024 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) nog niet opgenomen, structureel (2025 e.v.) is dit wel opgenomen. Deze incidentele stijging betreft € 0,26 mln. en wordt ten laste van de stelpost inflatie geboekt (zie programma 1).	0	261	0	261	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Kinderopvang tlv stelpost inflatie In de septembercirculaire 2024 zijn extra middelen vrijgemaakt voor incidentele meerkosten voor toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de kinderopvang. De extra middelen (€ 6.000 voor 2024 en € 9.000 voor 2025) zijn echter niet toereikend om de structurele meerkosten te dekken. Daarnaast is op basis van de indexeringspercentages vermeld in de meicirculaire 2024 een meerjarige berekening gemaakt waarvan de resultaten ten laste komen van de stelpost inflatie. (zie programma 6).	0	9	0	9	6	14	22	29
Indexering Burgemeester Damenpark In de VO-raming voor het landschapspark Burgemeester Damenpark, die ten grondslag lag aan het besluit van december 2022, was de indexering geraamd op 10% tot datum oplevering (januari 2026). Een herberekening met actuele indexpercentages wijst echter uit dat de indexering aanzienlijk hoger uitvalt. De aanvullende stijging bedraagt afgerond € 625.000. Uit de inschrijvingen voor de aanbesteding blijkt dat deze hogere index ook de marktpartijen wordt gehanteerd (met index tot prijspeil april 2026), waardoor hogere kosten ontstaan. Voorgesteld wordt om deze extra kosten te dekken uit de stelpost inflatie. Zie ook programma 2.	0	0	0	0	13	13	38	38
Prijsindexering Vidar Binnen Vidar is sprake van een prijsindexering als gevolg van stijgende kosten zoals CAO, energiekosten en prijsstijgingen voor grondstoffen en materialen. Dit heeft effect op de inleenvergoedingen van Vidar en dus ook op de inleenvergoeding aan Wijkbeheer waar medewerkers van Vidar worden ingezet. De kostenstijging voor 2024 bedraagt 10%. Omgerekend gaat het om een bedrag € 342.000 tlv de stelpost inflatie in 2024. Deze mutatie raakt de programma's 0, 2 en 5.	0	341	0	341	0	0	0	0
Indexatie Professionele instellingen Uit hoofde van afspraken van de overheid en zorgaanbieders is een bijstelling van de loonindexering (OVA Overheidsbijdrage Arbeidsontwikkeling) aan de orde ten opzichte van de door de gemeenteraad besloten index voor professionele instellingen. Dekking vindt plaats uit de hiervoor in het gemeentefonds beschikbare gestelde middelen (stelpost inflatie). Zie hiervoor tevens de toelichting bij programma 6.	0	167	0	167	167	167	167	167
Indexering GR GGD Naar aanleiding van de septembercirculaire 2024 heeft voor de GR GGD voor de 3 programmaonderdelen een aanvullende indexbijstelling 2024 plaatsgevonden. Deze autonome ontwikkeling wordt in deze rapportage verwerkt ten laste van de Stelpost Inflatie.	0	193	0	193	193	193	193	193

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Zakelijke lasten OZB (schoolgebouwen) Bij schoolgebouwen is geen sprake van huuropbrengsten waarbij de indexering van de zakelijke lasten gecompenseerd kan worden. De stijging wordt verrekend met de stelpost inflatie (zie ook programma 4).	0	164	0	164	164	164	164	164
IM-ICT/unit Informatiemanagement Binnen de unit Informatiemanagement incidenteel budget van 2024 naar 2025 overhevelen omdat niet alle stappen m.b.t. de doorontwikkeling datavirtualisatie tot uitvoering zijn gekomen vanwege interne herprioritering en beschikbaarheid leverancier.	0	90	-90	0	0	0	0	0
IM-ICT/unit ICT Binnen de unit ICT incidenteel budget van 2024 naar 2025 overhevelen van een 3-tal Common Ground-componenten (FSC - Federatieve Service Connectiviteit, GZAC - Gemeentelijke Zaak AfhandelingsComponent en Open Zaak). Implementatie is vertraagd vanwege beschikbare capaciteit bij leverancier.	0	36	-36	0	0	0	0	0
IM-ICT/unit ICT Binnen de unit ICT incidenteel een deel van de in 2024 geraamde onttrekkingen uit de verplichtingenreserve IM-ICT niet aanwenden en overhevelen naar 2025. Het betreft de volgende verplichtingenreserves: - Identity en Accessmanagement (IAM): een bedrag van € 30.000 overhevelen van 2024 naar 2025 omdat de aanwending van deze reserve afhankelijk is van de livegang van het nieuwe HR-systeem per 01-01-2025. - Implementatie SIEM/SOC: een bedrag van € 55.000 overhevelen van 2024 naar 2025 omdat de aanbesteding in 2024 nog niet wordt afgerond.	0	85	-85	0	0	0	0	0
IM-ICT/unit ICT Binnen de unit ICT incidentele vrijval m.b.t. backup Microsoft. Begin 2024 zou de contractering m.b.t. de back-up van de Microsoft 365 omgeving extern belegd worden (Parkstad-IT), om zo een gezamenlijk inkoopvoordeel te bedingen. Uiteindelijk bleek dit niet mogelijk te zijn vanwege juridische beperkingen in het contract tussen PIT en de externe leverancier. Inmiddels is eind september een alternatief gevonden, dat direct beschikbaar was. Door de stagnatie is € 15.000 minder gerealiseerd dan verwacht op de backupkosten van de Microsoft 365 omgeving. Dit bedrag valt vrij t.g.v. de algemene middelen.	0	15	0	15	0	0	0	0
Concern Control budget Auditing Binnen Concern Control het budget Auditing incidenteel aframen omdat dit jaar geen eigen onderzoeken zijn opgezet en uitvoering hebben gegeven aan onderzoeken 2023 en de rekenkameronderzoeken.	0	30	0	30	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Tijdelijke uitbreiding Projectcontroller team Financiën Binnen team Financiën wordt de formatie tijdelijk uitgebreid met 1 FTE Projectcontroller voor de periode 01-01-2025 tot en met 31-12-2027 voor een totaalbedrag van € 0,33 mln. De noodzakelijke uitvoeringskracht is benodigd om de projectwerkzaamheden de komende 3 jaar te kunnen borgen. Deze tijdelijke uitbreiding wordt voor de jaren 2025 tot en met 2027 gedekt door een jaarlijkse onttrekking ad € 0,11 mln. van de gevormde verplichtingenreserve team Financiën.	0	0	0	0	0	0	0	0
Contactfunctionaris klachten In 2025 wordt een eenjarige pilot gestart met een nieuwe functie contactfunctionaris klachten. Ter dekking van de kosten in 2025 wordt nu in de verplichtingenreserve KCC en BZ een bedrag ad € 98.000 gestort. De storting is opgebouwd uit het niet gebruikte budget van € 50.000 POK middelen 1e inwonerscontact en € 28.000 uit het budget Organisatie op orde. Daarnaast wordt er € 20.000 onttrokken uit de reserve taakmutaties POK middelen juridische inzet. Saldo mutatie is dan € 78.000.	0	78	-78	0	0	0	0	0
Correctie Leegstand Door leegstand, wisseling/vertrek van huurders ontstaat jaarlijks een verschil tussen de begrote huurinkomsten en de inschatting van de werkelijk te verwachten huurinkomsten. Het bedrag van de huurderiving komt ten laste van de reserve Incidentele dekking taakstellingen vastgoed. Voor toelichting zie programma 5. Deze mutatie raakt diversen programma's en heeft per saldo geen resultaatconsequentie.	-1	0	1	0	0	0	0	0
Onttrekking verplichtingenreserve ontwikkeltraject en procesverbetering Fixi-app In 2024 is een bedrag van € 0,10 mln gereserveerd in de verplichtingenreserve voor de doorontwikkeling van de teams IPOR en Wijkbeheer. Met de doorontwikkeling is inmiddels gestart maar de kosten zullen met name worden gemaakt in 2025. Voor de procesverbetering van de FIXI-app is een contract aangegaan met een externe partij voor € 0,12 mln. Een deel van de kosten zal gemaakt worden in 2025. De totaal gemaakte kosten zijn pas eind 2024 bekend en zullen via de jaarrekening uit de verplichtingenreserve worden onttrokken. Dit zal nooit meer zijn dan het gereserveerde bedrag. Het restant zal blijven staan voor 2025.	0	-221	221	0	0	0	0	0
Overloop planmatig onderhoud 2024 Betreft kosten planmatig onderhoud sportaccommodaties ad € 30.000 welke in 2024 niet hebben plaatsgevonden en doorgeschoven worden naar 2025. Dekking vindt plaats middels het inzetten uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ad € 25.000 en door de SPUK subsidie ad € 5.000.	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Overloop planmatig onderhoud 2024 Markthal Geleen Betreft kosten planmatig onderhoud ad € 3.500 welke in 2024 niet hebben plaatsgevonden en doorgeschoven worden naar 2025. Dekking vindt plaats door een bijdrage uit de voorziening Onderhoud parkeergebouwen.	0	0	0	0	0	0	0	0
Planmatig onderhoud 2025 Markthal Geleen De geplande kosten in 2025 voor planmatig onderhoud aan de Markthal Geleen in 2025 bedragen € 4.000 en worden gedekt uit de voorziening Onderhoud Parkeergebouwen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overloop planmatig onderhoud 2024 Leijenbroekerweg 105 en Lahrstraat 20 Betreft kosten planmatig onderhoud ad € 53.000 welke in 2024 niet hebben plaatsgevonden en doorgeschoven worden naar 2025. Dekking vindt plaats door het inzetten van middelen uit de reserve vastgoed en Sportaccommodaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Planmatig onderhoud 2025 De geplande kosten in 2025 voor planmatig onderhoud Allee 5 ad € 105.000 worden gedekt door een onttrekking uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ad € 87.000 en door de SPUK subsidie ad € 18.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Planmatig onderhoud 2025 De onderhoudsbudgetten zijn sinds 2019 niet meer geïndexeerd, wat mede bijdraagt aan tekorten. Om dit te corrigeren, wordt een indexatie toegepast aan de hand van de Bouwkosten-index 2019 t/m 2024. Deze indexatiekosten komen ten laste van de stelpost inflatie. Op basis van de uitvoering van de nieuwe NEN 2767 inspecties wordt het onderhoud en de betekenis voor de (structurele) onderhoudsbudgetten, inclusief indexerings, geactualiseerd.	0	0	0	0	436	0	0	0
Planmatig onderhoud ambtelijke panden Het planmatig onderhoud ambtelijke panden, bedraagt in 2025 € 0,28 mln. en worden gedekt uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties. Het betreft noodzakelijk onderhoud aan installaties en dergelijke.	0	0	0	0	0	0	0	0
Planmatig onderhoud 2025 De kosten van het planmatig onderhoud 2025 gaan ten laste van de stelpost inflatie	0	0	0	0	539	0	0	0
Tijdelijke uitbreiding team Vastgoed Voor de noodzakelijke uitvoeringskracht wordt binnen team Vastgoed de formatie tijdelijk uitgebreid voor de periode 01-01-2025 tot en met 31-12-2027 voor een totaalbedrag ad € 2,1 mln. Deze uitbreiding wordt voor de jaren 2025 tot en met 2027 gedekt door een jaarlijkse onttrekking van € 0,7 mln. uit de gevormde verplichtingenreserve team Vastgoed.	0	0	0	0	715	715	715	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Zie ook de programma's 2, 3, 4 en 5.								
Administratieve verwerking speerpunt Stadslabs 2025 De subsidiemiddelen voor de professionele instelling Stadslabs maken onderdeel uit van de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026. In de begroting 2024 zijn de middelen beschikbaar gesteld. Thans vindt de administratieve verwerking plaats om te borgen dat de voorlopige toekenning 2025 conform de regeling professionele instelling vóór 1-1-2025 verstrekt is..	0	0	0	0	500	0	0	0
Bestuur De budgetten bij bestuur kunnen incidenteel voor 2024 naar beneden bijgesteld worden als gevolg van actualiseren van de wachtgelden voormalig wethouders. Deze middelen vallen vrij ten gunst van de algemene middelen.	0	70	0	70	0	0	0	0
Bedrijfsvoeringsbudgetten Vidar Betreft een administratieve budgettaire neutrale wijziging zonder resultaat.	-874	874	0	0	0	0	0	0
PGB begeleiding De inwoners kunnen naast ZIN ook kiezen voor een PGB. De afgelopen jaren was dit budget voldoende en is dit nooit geïndexeerd conform de overige tarieven. Via de stelpost inflatie willen wij dit nu corrigeren zodat we aansluiten bij de prognose van de SVB.	0	175	0	175	175	175	175	175
Doorbelasting capaciteit personeel Betreft de mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten 2024 als gevolg van de CAO-stijging over de diverse programma's. Deze mutaties zijn budgettair neutraal.	0	6.439	0	6.439	0	0	0	0
Bijstelling doorberekende rente 2024 Incidentele bijstelling in 2024 van de doorberekende omslagrente naar de projecten, vaste activa en GREX omdat de omslagrente voor 2024 is aangepast van 2,0% naar 1,6%. Deze bijstelling verloopt organisatiebreed budgettair neutraal	0	-1.561	0	-1.561	0	0	0	0
Treasury/Financiering Incidentele bijstelling mutaties rente Financiering: - Er zijn (nog) geen nieuwe leningen afgesloten in 2024, hierdoor kan het saldo van de stelpost rente met € 0,88 mln. worden afgeraamd - Voordeel rente-inkomsten schatkistbankieren ad € 1,15 mln. door hogere liquiditeit bij de schatkist. Van deze € 1,15 mln. is € 0,58 mln. bestemd voor de projecten waarvan de nog niet bestede aangetrokken projectfinanciering bij de schatkist staat.	1.150	300	0	1.450	0	0	0	0
Casusregisseur veilig thuis team zorg Het is noodzakelijk om de casuïstiek 18+ die buiten de scope van het voorliggend	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
veld valt te beleggen bij een casusregisseur. De casusregisseur zal 2 keer per week deelnemen aan de triagetafel VT en pakt daarnaast ook de complexe VT meldingen op van de doelgroep 18+ in onze gemeente. Om dit te realiseren is 0,8 FTE nodig. Dit betekent structureel € 79.000. Zie programma 6 voor de dekking van deze middelen binnen de extra opbrengsten vanuit gemeente Maastricht en de toerekening van de capaciteit bij de uitvoeringskosten.								
Toegangsmedewerker team jeugd Binnen leerlingenvervoer is een pilot uitgevoerd. Deze pilot was erop gericht dat er verplicht een vervoersontwikkelpun werd opgesteld met ouders en jeugdige om de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van jeugdige te vergroten. Deze pilot heeft ervoor gezorgd dat er een afname was van de druk op het aangepast vervoer en daarmee ook de kosten van het leerlingenvervoer. Om dit structureel te borgen is 0,8 FTE toegangsmedewerker jeugd noodzakelijk en € 63.000 aan middelen. Zie programma 4 voor de dekking van deze middelen binnen leerlingenvervoer en programma 6 voor de toerekening van de capaciteit bij de uitvoeringskosten.	0	0	0	0	0	0	0	0
Incidentele aframing Naheffingsaanslagen Het aantal naheffingsaanslagen parkeren (lees: parkeerboetes) is lager dan begroot. De begroting wordt voor 2024 negatief bijgesteld met € 90.000.	-90	0	0	-90	0	0	0	0
Gebiedsontwikkeling President Kennedysingel In 2020 is gestart met de gebiedsontwikkeling van de President Kennedysingel. Deze ontwikkeling gebeurt in samenwerking met de woningcorporatie ZOwonen. In 2023 werd een deel van het projectgebied (een perceel gelegen op de hoek Broeksittarderweg-Swentiboldstraat te Sittard) verkocht aan de Veiligheidsregio ZL voor een bedrag van € 0,17 mln. Hier is inmiddels gestart met de bouw van de nieuwe brandweerkazerne voor Sittard Oost. De resterende locaties worden naar verwachting in het eerste kwartaal 2025 overgedragen. Deze resterende locaties leveren een totale verkoopopbrengst van € 3,56 mln op. Na aftrek van de boekwaarde van de huidige locatie en nog te maken kosten in de openbare ruimte, wordt het uiteindelijke netto resultaat gestort in de reserve ontwikkellocaties. Verkoopopbrengst € 3,56 mln (notariële akte Q1-2025) Boekwaarde locaties: € 2,57 mln Nog te maken kosten OR: <u>€ 0,40 mln</u> (deze kosten worden gestort in een bestemmingsreserve ter dekking van de afschrijvingskosten van de investering in de openbare ruimte)	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Verkoopresultaat € 0,59 mln (het nettoresultaat wordt gestort in de reserve ontwikkellocatie)								
De kredietvoteringen met de financiële toelichting zijn opgenomen in programma 2 en 8								
Inrichting Landschapspark Absbroek In deze rapportage wordt voorgesteld een krediet beschikbaar te stellen voor € 1,4 mln. Zie programma 5. De kapitaallasten worden gedekt uit de middelen die hiervoor in het investeringsprogramma 2021-2024 zijn geoormerkt,	0	0	0	0	12	86	116	116
Huisvesting – voorbereiding satellietlocatie wijkbeheer Born De raad heeft in mei 2021 ingestemd om naast de realisatie van de nieuwe huisvesting voor Wijkbeheer/ IPOR in het Mauritspark te Geleen, in Born een satellietlocatie te handhaven. Om te komen tot een passende inrichting voor deze satellietlocatie, zullen de mogelijkheden onderzocht moeten worden. In verband met de fase van het dossier Wijkbeheer en IPOR, vragen wij nu een voorbereidingsbudget van € 0,15 mln. De totaal benodigde investeringskosten voor de satellietlocatie Wijkbeheer Born worden separaat aan de raad voorgelegd.	0	-10	0	-10	-140	0	0	0
Energietoeslag Zie programma 6.	0	44	351	395	0	0	0	0
Studietoeslag Zie programma 6.	0	43	0	43	0	0	0	0
Schuldhelpverlening - Kredietbank Limburg (KBL) Zie programma 6.	0	380	0	380	0	0	0	0
Schuldhelpverlening - Kredietbank Limburg (KBL) Zie programma 6.	0	246	0	246	246	246	246	246
Alleenverdienersproblematiek Zie programma 6	0	95	0	95	0	0	0	0
Energie- en inflatiecrisis Om de nadelige gevolgen van de inflatie- en energiecrisis op te kunnen vangen, heeft het Rijk voor inwoners, bedrijven en instellingen tal van maatregelen getroffen, zoals het noodfonds voor energie. Inwoners, bedrijven en instellingen kunnen voorliggend gebruik maken van deze voorzieningen. Hierdoor vervalt, gezien het bestedingsdoel, een effectieve inzet van deze middelen.	0	302	0	302	0	0	0	0
Individuele Inkomensvoetingsbijstand (IIT). Zie programma 6	0	123	0	123	121	122	123	124
Participatiewet in Balans (Pwib)	0	100	0	100	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Zie programma 6								
Bijzondere bijstand Zie programma 6	0	59	0	59	57	59	59	60
Infrastructuur Sociaal Ontwikkelbedrijf - Basis op orde Zie programma 6	0	56	0	56	0	0	0	0
Doorontwikkeling Infrastructuur Sociaal Ontwikkelbedrijf Zie programma 6	0	462	0	462	0	0	0	0
GR Vidar Wsw Zie programma 6	0	1.199	0	1.199	479	476	442	657
Loon-prijsontwikkeling Wsw 2023 Cf. besluitvorming door de Raad over de jaarrekening 2023 vallen deze middelen vrij, waarvan € 291.000 wordt toegevoegd aan de stelpost inflatie. Voor het restant zie programma 6: Basis op orde frictie begeleiding Wet sociale werkvoorziening en nieuwe beschut.	0	803	0	803	0	0	0	0
Loon-prijsontwikkeling Wsw 2023 Cf. besluitvorming door de Raad over de jaarrekening 2023 vallen deze middelen vrij, waarvan € 291.000 wordt toegevoegd aan de stelpost inflatie. Voor het restant zie programma 6: Basis op orde frictie begeleiding Wet sociale werkvoorziening en nieuwe beschut."	0	-291	0	-291	0	0	0	0
Basis op orde frictie begeleiding Wet sociale werkvoorziening en nieuwe beschut. Zie programma 6.	0	984	0	984	478	743	515	270
ESF revolverende middelen coördinatie De revolverende ESF middelen voor de coördinatie van de ESF administratie zijn naar verwachting pas nodig voor de ESF tranches in 2025.	0	88	-88	0	0	0	0	0
Eindafrekening P&C kwartiermaker Vidar. Vidar heeft externe advieskracht in de vorm van een P&C kwartiermaker ingehuurd om de sturing binnen de complexe governance verder te optimaliseren. De opdracht is afgerond. Het niet bestede deel van het budget valt daarmee vrij.	0	0	44	44	0	0	0	0
Verhoogde instroom inburgering Zie programma 6	0	241	0	241	0	0	0	0
Onderzoekskosten Bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz). Het Rijk heeft de bekostigingssystematiek voor onder andere de onderzoekskosten aangepast. Hiervoor zijn middelen toegevoegd aan het gemeentefonds. Het aantal mensen dat aan de slag wil als zelfstandige loopt af door de gevolgen van de Corona, inflatie- en energiecrisis. Het budget dat benodigd is voor het dekken van de onderzoekskosten neemt daardoor ook af. En om die reden valt het restant van de middelen uit het gemeentefonds vrij.	0	5	0	5	16	16	16	16

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Niet afgeroepen speerpunten 2024 De geoormerkte middelen voor een aantal speerpunten uit de uitvoeringsagenda 2024-2-2026 zijn in 2024 niet ingezet en worden doorgeschoven naar 2025: - Restant uitvoeringsprogramma detailhandel € 944.250 - Veerkrachtig Geleen Centrum – circulaire economie € 1.050.000 - Veerkrachtig Geleen Centrum – aankoop leegstaande panden € 1.500.000 - Ruimte voor het Mkb € 742.000	0	4.236	-4.236	0	0	0	0	0
Speerpunt bestuurlijke netwerken De speerpuntmiddelen bestuurlijke netwerken 2024-2026 zijn bedoeld voor het inrichten van een effectieve public affairs aanpak. Vooruitlopend op de voorbereiding van een integrale notitie Public affairs stellen wij voor deze incidentele middelen door te schuiven en in te zetten voor de realisatie van dit speerpunt.	0	450	-450	0	0	0	0	0
Herhuisvesting Oekraïense ontheemden Het begroten en onttrekken van de exploitatielasten van de huisvestingslocaties uit de bestemmingsreserve Huisvesting Oekraïners. Deze bestemmingsreserve is in de 2 ^{de} rapportage 2024 ingesteld. In deze reserve worden de Rijksmiddelen gestort en volledig ingezet voor de opvang en herhuisvesting van de Oekraïense ontheemden. Zie ook programma 4.	0	-83	83	0	0	0	0	0
Motie Aanpak Verloren van Themaatweg In de vergadering van 12 november 2024 is deze motie aangenomen met het doel de middelen in te zetten voor de verbetering van de verkeersveiligheid en de kwaliteit van de leefomgeving op en rondom de Verloren van Themaatweg. De middelen hebben betrekking op de laatste jaarschijf uit het investerings- en exploitatieprogramma 2021-2024 en zijn gekoppeld aan projecten uit het BAK met de provincie/ Toekomstvisie. De Verloren van Themaatweg was onderdeel van het BAK. Omdat de middelen dit jaar niet meer worden ingezet, hevelen we ze over naar 2025. Zie ook programma 2.	0	500	0	500	0	0	0	0
Diverse kleine verschillen	13	40	0	53	-5	-5	-5	-5
Totaal	2.460	19.213	-5.801	15.872	5.825	7.536	6.994	5.891

Kredietvoteringen 2024-2028

Niet van toepassing.

1. Veiligheid

Ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Risico's

Calamiteiten

Voor de materiële kosten verbonden aan niet-beoogde of onverwachte gebeurtenissen op het gebied van veiligheid is binnen programma 1 Veiligheid een structureel calamiteitenbudget van €40.000 beschikbaar. Vorig jaar is dit budget overschreden, met name als gevolg van twee grote calamiteiten. Tot eind september (in het jaar 2024) heeft een dergelijke grote calamiteit zich niet voorgedaan. Recent heeft zich echter een fysiek incident/calamiteit voorgedaan (voertuig met drugsafval in brand gestoken in Windraak), waar naar verwachting aanzienlijke kosten mee gemoeid zijn (exacte kosten zijn nog niet bekend). Dit maakt dat een mogelijke overschrijding van het calamiteitenbudget binnen programma Veiligheid voor 2024 in deze rapportage als risico wordt benoemd. Daarbij wordt opgemerkt dat aan het betreffende fysieke incident waarschijnlijk een vergoeding is verbonden, op basis van de Subsidieregeling opruiming drugsafval.

Financieel

Prognose Exploitatiebudgetten 2024-2028

bedragen x € 1.000	Begroting voor bijstelling 2024	Goedgekeurde bijstellingen 2024	Begroting incl goedgekeurd 2024	Bijstelling Prorap 2024	Begroting na bijstelling 2024	2025 Bijstelling begroting	2026 Bijstelling begroting	2027 Bijstelling begroting	2028 Bijstelling begroting
Baten	1.377	47	1.424	1.850	3.274	3.642	2.367	1.633	1.633
Lasten	-16.023	-1.539	-17.562	-1.882	-19.443	-3.736	-2.314	-1.580	-1.731
Onttrekkingen	30	53	83	33	116	148	0	0	0
Toevoegingen	0	-44	-44	-760	-804	0	0	0	0
Totaal	-14.615	-1.483	-16.098	-759	-16.857	54	54	54	-98

Bijstellingen 2024-2028

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Preventie Met Gezag (PMG) De toegekende specifieke uitkering (SPUK) ter voorkoming van jeugdcriminaliteit 2023 is geoormerkt voor de betreffende interventies binnen het programma Preventie met Gezag voor de jaren 2024 tot juni 2026 conform beschikking en uitvoeringsplan. Voor de gehele looptijd is € 3,89 mln. beschikbaar waarvan € 1,17 mln. bestemd is 2024.	1.169	-1.169	0	0	0	0	0	0
Bijdrage Sittard-Geleen aan Zorg- en Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek In 2024 is de doorontwikkeling van het Zorg- en Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek afgerond. Daarbij is tevens de kostenverdeelmethode tussen de deelnemende gemeenten binnen de Westelijke Mijnstreek herijkt. Dit levert een positief resultaat op voor de gemeente Sittard-Geleen (lagere bijdrage). De dekking van deze bijdrage bestaat onder meer uit (tijdelijke) subsidies, waardoor de dekking meerjarig kan fluctueren. De afwijking in de begroting is gebaseerd op het actuele beeld (dat steeds opnieuw wordt gezien).	681	-642	0	39	92	92	92	-59
Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) In onze begroting 2024 was de incidentele CAO-stijging van 2024 nog niet opgenomen, structureel (2025 e.v.) is dit wel opgenomen. Deze incidentele	0	-261	0	-261	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
stijging betreft € 0,26 mln. en wordt ten laste van de stelpost inflatie geboekt (zie programma 0).								
Verplichtingenreserve team Openbare Orde en Veiligheid Bij de verplichtingenreserves van Openbare Orde en Veiligheid is een herijking toegepast, die geleid heeft tot de vrijval van 2 reserves: - Restant reserve 2023 Ontwikkelpad Geleen Centrum - Restant reserve 2022 Verlichting Eggerweg bij stadion Fortuna Sittard. Deze bedragen vallen vrij ten gunste van de Algemene Middelen.	0	0	33	33	0	0	0	0
Doorbelasting capaciteit personeel Betreft de mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten 2024 als gevolg van de CAO-stijging over de diverse programma's. Deze mutaties zijn budgettair neutraal.	0	-556	0	-556	0	0	0	0
Overstap naar C2000 In juli 2024 is een noodzakelijke overstap naar het C2000 communicatienetwerk voor de BOA's gerealiseerd. De overeenkomsten met het huidige communicatienetwerk zijn vervolgens beëindigd. Verder komt er vanaf 2025 een nieuwe roosterplanning, dit in verband met de overstap naar een nieuw HR-systeem. De nieuwe overeenkomsten geven noodzaak tot een structurele bijstelling van het budget.	0	-23	0	-23	-39	-39	-39	-39
Ontwikkelpaden In de vertaling van de Toekomstvisie 2030 Sittard-Geleen wordt ook binnen de ontwikkelpaden in de komende jaren gewerkt aan de aanpak van veiligheid. Voor dit speerpunt is voor de jaren 2024 tot en met 2026 €1,25 mln. beschikbaar gesteld. Als gevolg van interne processen (uitvoeringsnota) en de werving van medewerkers, is op 1 augustus gestart met de uitvoering (inwerkprogramma etc.). Dit betekent dat vanaf die datum het budget van het speerpunt ingezet wordt maar dit heeft ook tot gevolg dat een deel van het budget resteert. Dit betreft een bedrag van +/- € 0,7 mln., welke zal worden opgenomen in de verplichtingenreserve.	0	700	-700	0	0	0	0	0
Nota verhuurverordening verblijfsruimte arbeidsmigranten WM 2025 De invoering van de verhuurverordening is een uitvloeisel van de wet goed verhuurderschap, en geeft extra werk voor de vergunningverleners en handhaving. Alle panden die op dit moment via een omgevingsvergunning huisvesting aan arbeidsmigranten aanbieden moeten op korte termijn alsnog een verhuurvergunning aanvragen binnen de in de verordening gestelde termijn. Dit geeft een piek in het aantal vergunningaanvragen en mogelijk daaruit voortvloeiende procedures. Voor de afdeling Openbare Orde en Veiligheid (OOV)	0	0	0	0	0	0	0	0

3de rapportage 2024

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
binnen de gemeente betekent dit een piek in de Bibob-toetsingen. Naar schatting incidenteel € 50.000 in 2025. De dekking is, conform raadsbesluit van 12 november 2024, voorzien uit de gereserveerde implementatiemiddelen wet goed verhuurderschap. De kosten in 2025 verlopen hierdoor budgettair neutraal. Eventuele structurele personele consequenties worden meegenomen in het regulier begrotingsproces.								
Externe Veiligheid Het rijk heeft voor de periode 2021-2024 incidentele middelen toegekend voor een integrale aanpak kwaliteitsimpuls externe veiligheidstaken als gevolg van de invoering van de omgevingswet. Voorgesteld wordt de middelen te behouden voor de verdere beleidsontwikkeling en implementatie van het programma externe veiligheid. Voor zover de middelen niet zijn ingezet in 2024, schuiven deze door naar 2025 ev. jaren.	0	35	-35	0	0	0	0	0
Planmatig onderhoud 2025 Betreft kosten planmatig onderhoud ad € 98.000 voor panden gekoppeld aan programma 1. Dekking vindt plaats middels het inzetten van middelen uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties.	0	0	0	0	0	0	0	0
Initiatief weerbaarheid ondermijning Initiatief startend per februari 2025, hiervoor gebruik makend van resterend budget 2024 'Bestuurlijke aanpak GC'. Bedrag wordt opgenomen in de verplichtingenreserve.	0	25	-25	0	0	0	0	0
Diverse kleine verschillen	0	9	0	9	0	0	0	0
Totaal	1.850	-1.882	-727	-759	53	53	53	-98

Kredietvoteringen 2024-2028

N.v.t.

2. Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Ontwikkelingen

Baggerwerkzaamheden aan de havens

Om de havens op lange termijn bereikbaar te houden is het noodzakelijk om een aantal onderhoudswerkzaamheden in 2024-2025 te laten uitvoeren. De voorbereidingen hiervoor zijn opgestart. Het slib wordt voor het baggeren onderzocht, waardoor het mogelijk is verschillende vervuilingsgraden te splitsen en het slib direct naar de juiste verwerker te leiden. Praktisch gezien wordt het baggeren door de nodige voorbereidingshandelingen in 2025 uitgevoerd. Vervolgens zijn verdere metingen en inspecties nodig om aanvullend een beheer- en onderhoudsplan voor de lange termijn op te stellen.

Risico's

Financiering ontsluiting Absbroek

In de voorfase van de nieuwbouw wijk Absbroek is globaal gerekend aan de ontsluiting van de wijk op de Rijksweg Noord (ter hoogte van Zuyderland). Deze berekening was nodig voor de aanvraag van een rijkssubsidie Woningbouw Mobiliteit. Bij de begroting 2024 is op basis hiervan een bedrag van € 0,9 mln als cofinanciering beschikbaar gesteld.

Het project bevindt zich nu in de definitiefase. De opgaven uit het ambitiedocument worden verder uitgewerkt en onderzocht op realisatie en haalbaarheid. Dit traject is eind 2024 nog niet afgerond. Er lopen nog gesprekken met betrokken partijen en diverse onderzoeken. Op basis van de huidige informatie schatten we in dat het definitieve krediet voor de realisatie van de ontsluiting hoger zal uitvallen dan de huidige subsidiebijdrage en de reeds beschikbare cofinanciering. De financieringsvraag zal onderdeel uitmaken van het mobiliteitsproject ontsluiting Absbroek in 2025.

Financieel

Prognose Exploitatiebudgetten 2024-2028

bedragen x € 1.000	Begroting voor bijstelling 2024	Goedgekeurde bijstellingen 2024	Begroting incl goedgekeurd 2024	Bijstelling Prorap 2024	Begroting na bijstelling 2024	2025 Bijstelling begroting	2026 Bijstelling begroting	2027 Bijstelling begroting	2028 Bijstelling begroting
Baten	4.404	985	5.389	594	5.983	942	16	16	16
Lasten	-30.621	-1.999	-32.620	-1.184	-33.804	-2.286	-264	-293	-164
Onttrekkingen	20	640	659	669	1.328	1.100	0	0	0
Toevoegingen	-223	0	-223	-500	-723	0	0	0	0
Totaal	-26.421	-374	-26.794	-421	-27.215	-244	-248	-277	-148

Bijstellingen 2024-2028

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Prijsindexering Vidar Binnen Vidar is sprake van een prijsindexering als gevolg van stijgende kosten zoals CAO, energiekosten en prijsstijgingen voor grondstoffen en materialen. Dit heeft effect op de inleenvergoedingen van Vidar en dus ook op de inleenvergoeding aan Wijkbeheer waar medewerkers van Vidar worden ingezet. De kostenstijging voor 2024 bedraagt 10%. Omgerekend gaat het om een bedrag € 342.000 tlv de stelpost inflatie in 2024. Deze mutatie raakt de programma's 0, 2 en 5.	0	-156	0	-156	0	0	0	0
Indexering Burgemeester Damenpark In de VO-raming voor het landschapspark Burgemeester Damenpark, die ten grondslag lag aan het besluit van december 2022, was de indexering geraamd op 10% tot datum oplevering (januari 2026). Een herberekening met actuele indexpercentages wijst echter uit dat de indexering aanzienlijk hoger uitvalt. De aanvullende stijging bedraagt afgerond € 625.000. Uit de inschrijvingen voor de aanbesteding blijkt dat deze hogere index ook de marktpartijen wordt gehanteerd (met index tot prijspeil april 2026), waardoor hogere kosten ontstaan. Voorgesteld wordt om deze extra kosten te dekken uit de stelpost inflatie. Zie ook programma 0.					-13	-13	-38	-38

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Baggeren Havens De raad is d.m.v. de raadsbrief van 9 november 2023 geïnformeerd over het beschikbaar stellen van middelen voor het uitvoeren van baggerwerkzaamheden in de Gulik-Gelre haven en Franciscushaven. Gedurende 2024 zijn de voorbereidingen hiervoor opgestart. De beschikbaar gestelde middelen € 0,6 mln. worden in 2025 uit de verplichtingen reserve onttrokken voor het uitvoeren van baggerwerkzaamheden.	0	0	0	0	0	0	0	0
Overloop planmatig onderhoud 2024 Betreft kosten planmatig onderhoud Odaparking ad € 0,34 mln welke in 2024 niet hebben plaatsgevonden en doorgeschoven worden naar 2025. Dekking vindt plaats door een bijdrage uit de voorziening Onderhoud parkeergebouwen	0	0	0	0	0	0	0	0
Planmatig onderhoud 2025 Betreft geplande kosten ad € 0,6 mln. voor onderhoud parkeergebouwen, dat in 2025 wordt uitgevoerd. Dekking vindt plaats middels het inzetten van de middelen uit de voorziening Onderhoud Parkeergebouwen.	0	0	0	0	0	0	0	0
Tijdelijke uitbreiding team Vastgoed Voor de noodzakelijke uitvoeringskracht wordt binnen team Vastgoed de formatie tijdelijk uitgebreid voor de periode 01-01-2025 tot en met 31-12-2027 voor een totaalbedrag ad € 2,1 mln. Deze uitbreiding wordt voor de jaren 2025 tot en met 2027 gedekt door een jaarlijkse onttrekking van € 0,7 mln. uit de gevormde verplichtingenreserve team Vastgoed. Zie ook de programma's 0, 3, 4 en 5.	0	0	0	0	-129	-129	-129	0
Bijstelling doorberekende rente 2024 Incidentele bijstelling in 2024 van de doorberekende omslagrente naar de projecten, vaste activa en GREX omdat de omslagrente voor 2024 is aangepast van 2,0% naar 1,6%. Deze bijstelling verloopt organisatiebreed budgettair neutraal, zie programma 0	0	570	0	570	0	0	0	0
Doorbelasting capaciteit personeel Betreft de mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten 2024 als gevolg van de CAO-stijging over de diverse programma's. Deze mutaties zijn budgettair neutraal.	0	-434	0	-434	0	0	0	0

3de rapportage 2024

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Groenbeheer Zoals in de 2e rapportage 2024 aangegeven verwachten we een tekort aan budget voor het groencontract voor 2024. Dit tekort wordt vooralsnog geraamd op € 0,5 mln. Een deel van dit tekort, ca. € 0,26 mln kan opgevangen worden binnen het taakveld groen. Resterend een tekort van € 0,24 mln., dat tot uiting komt in programma 5. Hiervan kan in dit programma € 0,10 mln gecompenseerd worden door een overschot op budget civiel technische kunstwerken. Er is dus nog naar verwachting € 0,14 mln extra nodig ten laste van algemene middelen. Het daadwerkelijke tekort is afhankelijk van de weersomstandigheden de laatste maanden van het jaar en zal indien nodig bijgesteld worden in de jaarrekening. Deze mutatie raakt programma 2 en 5.	0	100	0	100	0	0	0	0
Aanpassing begroting 2025 Reiniging Voordelig resultaat door een correctie van de kostenverdeelstaat m.b.t. reiniging. Dit is meegenomen in de tariefberekening.	0	0	0	0	21	21	21	21
Aanpassing Riolerig (belastingmaatregelen 2025) Een boeking inzake kostenverdeelstaat Reiniging leidt tot een negatief resultaat in programma 2. Per saldo wordt dit verrekend met een positief resultaat in programma 7 in de tariefberekening Riool. Zie toelichting in prog. 7.	0	0	0	0	-96	-96	-96	-96
Aanpassing Afval (belastingmaatregelen 2025) Verhoging kosten reiniging RWM en verhoging opbrengst afvalbakken geeft een negatief resultaat op Afval. Dit is meegenomen in de tariefberekening Afval.	0	0	0	0	-28	-28	-28	-28
Garantstelling dwarsverbindingen Garantstelling voor het bouwen van 3 dwarsverbindingen binnen de scope van het Tracébesluit A2 Het Vonderen-Kerensheide waarover tussen regio en Rijk afspraken zijn gemaakt	0	-637	637	0	0	0	0	0
Aanpassingen openbare ruimte gebiedsontwikkeling President Kennedysingel. De kapitaallasten vanaf 2027 worden gedekt uit de bestemmingsreserve, waarin een bedrag van € 0,4 mln is gestort naar aanleiding van de verkoop van de gronden aan de Kennedysingel. De kredietvotering met de financiële toelichting zijn opgenomen in Programma 8.	0	0	0	0	0	-4	-8	-8
Degeneratiekosten glasvezel Net als vorig jaar kan de vergoeding die wij ontvangen voor	594	-594	0	0	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
degeneratiekosten voor de gerealiseerde m2 glasvezelkabel in de voorziening “degeneratiekosten en schadevergoedingen” worden gestort om toekomstige degeneratie mee te herstellen. Het prognosebedrag voor 2024 is € 0,59 mln. De definitief te ontvangen vergoeding is pas eind 2024 bekend en zal via de jaarrekening in de voorziening gestort worden.								
Motie Aanpak Verloren van Themaatweg In de vergadering van 12 november 2024 is deze motie aangenomen met het doel de middelen in te zetten voor de verbetering van de verkeersveiligheid en de kwaliteit van de leefomgeving op en rondom de Verloren van Themaatweg. De beschikbare middelen ad € 0,5 mln uit het investerings- en exploitatieprogramma 2021-2024 zijn in 2024 gereserveerd en worden in 2025 ingezet om invulling te geven aan het doel uit de motie. Zie ook programma 0.	0	0	-500	-500	0	0	0	0
Diverse kleine verschillen	0	-32	32	0	0	0	0	0
Totaal	594	-1.183	169	-420	-245	-249	-278	-149

Kredietvoteringen 2024-2028

Toelichting Bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Verwerking uitvoeringsbesluit Herinrichting kruispunt Spaubeeklaan-Biesenweg Geleen Het beschikbaar stellen van een uitvoeringskrediet ad € 1.015.000 voor deze herinrichting. Dekking vindt plaats door inzet van aanwezige mobiliteitskredieten ten behoeve van het uitvoeringsprogramma mobiliteitsaanpak € 517.300, en bijdragen van derden en eerder verworven middelen € 497.700. De kredietvotering verloopt hierdoor budgettair neutraal	1.015	0	0	0	0
Indexering Burgemeester Damenpark In de VO-raming voor het landschapspark Burgemeester Damenpark, die ten grondslag lag aan het besluit van december 2022, was de indexering geraamd op 10% tot datum oplevering (januari 2026). Een herberekening met actuele indexpercentages wijst echter uit dat de indexering aanzienlijk hoger uitvalt. Uit de inschrijvingen voor de aanbesteding blijkt dat deze hogere index ook de marktpartijen wordt gehanteerd (met index tot prijspeil april 2026), waardoor hogere kosten ontstaan. Voorgesteld wordt om een krediet beschikbaar te stellen van € 0,6 mln en de extra kosten te dekken uit de stelpost inflatie.	625	0	0	0	0
Totaal	1.640	0	0	0	0

3. Economie

Ontwikkelingen

Uitvoeringsprogramma detailhandelsbeleid 2024-2027

Het uitvoeringsprogramma detailhandelsbeleid is opgestart in 2024 kent 5 pijlers en heeft een looptijd van 3 jaar. Voor het eerste uitvoeringsjaar is € 2,04 miljoen beschikbaar gesteld. Er is een voorstel in voorbereiding voor een stimuleringsregeling gevelsubsidies. Onzeker is of de besluitvorming voor eind 2024 wordt gehaald. Als besluitvorming niet gehaald wordt, worden de middelen in 2025 afgeroepen. De reeds afgeroepen stimuleringsmiddelen detailhandel in 2024 blijven behouden voor de uitvoering van de desbetreffende beleidsregel gedurende de periode van het programma (2024-2027).

Overlast geparkeerde vrachtwagens

We werken momenteel aan een analyse naar welke voertuigen geparkeerd staan aan de Kampstraat. Op basis hiervan kan beoordeeld worden welk deel van deze voertuigen daadwerkelijk een binding heeft met Sittard-Geleen (of chauffeurs uit Sittard-Geleen) en welk deel aangemerkt kan worden als transitverkeer. Op basis van dit inzicht kan voor de groep met gemeentelijke binding een specifieke aanpak uitgewerkt worden. In overleg met de betreffende verlader, transporteur of chauffeur kan dan gedacht worden aan vergunning-parkeren op hiertoe in te richten terreinen. Daarnaast worden mogelijkheden gezien in voorzieningen voor elektrisch laden van vrachtwagens en parkeerfaciliteiten. De raad heeft bij de begroting 2024 € 0,5 mln beschikbaar gesteld om ongewenst parkeergedrag aan de Kampstraat Geleen te voorkomen. Voor zover de middelen eind 2024 niet zijn ingezet, blijven deze behouden voor de verdere uitvoering in 2025 en verder.

Beschikbare middelen goederenvervoer 046

In 2019 zijn door de Raad middelen beschikbaar gesteld voor onderzoeken en haalbaarheidsstudies voor het knooppunt Born. Met de opening van het Haantje van Buchten eind 2024 is een project in dit kader afgerond. Passend in de gedachte van onderzoek en haalbaarheidsstudies worden de resterende middelen goederenvervoer 046 ad € 118.000 tezamen met de via de resultaatbestemming jaarrekening 2023 beschikbaar gestelde middelen voor de economische gebiedsverkenning ad € 50.000 gekoppeld aan Graetheide.

Risico's

N.v.t.

Financieel

Prognose Exploitatiebudgetten 2024-2028

bedragen x € 1.000	Begroting voor bijstelling 2024	Goedgekeurde bijstellingen 2024	Begroting incl goedgekeurd 2024	Bijstelling Prorap 2024	Begroting na bijstelling 2024	2025 Bijstelling begroting	2026 Bijstelling begroting	2027 Bijstelling begroting	2028 Bijstelling begroting
Baten	4.245	374	4.619	0	4.619	0	0	0	0
Lasten	-10.363	-3.772	-14.135	-11	-14.145	-773	-169	-169	0
Onttrekkingen	0	312	312	0	312	104	0	0	0
Toevoegingen	-27	-36	-63	-160	-223	-147	0	0	0
Totaal	-6.145	-3.121	-9.266	-171	-9.437	-816	-169	-169	0

Bijstellingen 2024-2028

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Energie- en servicekosten Een incidenteel voordeel in taakveld 4 van € 0,13 mln. door de afrekening van energiekosten wordt gebruikt om de doelstellingen voor energie- en servicekosten te behalen en andere tegenvallers op te vangen. Deze mutatie heeft geen resultaatteffect, echter om onrechtmatigheid te voorkomen moeten we niet begrote inkomsten melden om ze te kunnen inzetten voor tegenvallende kosten. Zie ook programma 4 en 5.	0	-50	0	-50	0	0	0	0
Tijdelijke uitbreiding team Vastgoed Voor de noodzakelijke uitvoeringskracht wordt binnen team Vastgoed de formatie tijdelijk uitgebreid voor de periode 01-01-2025 tot en met 31-12-2027 voor een totaalbedrag ad € 2,1 mln. Deze uitbreiding wordt voor de jaren 2025 tot en met 2027 gedekt door een jaarlijkse onttrekking van € 0,7 mln. uit de gevormde verplichtingenreserve team Vastgoed. Zie ook de programma's 0, 2, 4 en 5.	0	0	0	0	-169	-169	-169	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Parkmanagement subsidie 2025 Het parkmanagement binnen Sittard-Geleen wordt uitgevoerd door Stg Compound Group. In 2024 en 2025 maakt de stichting een professionaliseringslag door. Een sterk parkmanagement is onontbeerlijk voor toekomstbestendige en veerkrachtige bedrijventerreinen. De extra kosten worden deels door Compound group en deels door de gemeente gedragen. Voor 2025 is het aanwezig gemeentelijk budget voor parkmanagement niet toereikend en wordt voorgesteld € 33.000 aan te wenden uit de reserve economische ontwikkeling.	0	0	0	0	0	0	0	0
Speerpunten Dorpenvisie en Sittard-Centrum Betreft het behouden van middelen via de balans van de reeds afgeroepen speerpunten 'Dorpenvisie' en 'Ontwikkelpad Sittard-Centrum'	0	160	-160	0	0	0	0	0
Administratieve verwerking speerpunt Stadslabs 2025 De subsidiemiddelen voor de professionele instelling Stadslabs maken onderdeel uit van de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026. In de begroting 2024 zijn de middelen beschikbaar gesteld. Thans vindt de administratieve verwerking plaats om te borgen dat de voorlopige toekenning 2025 conform de regeling professionele instelling vóór 1-1-2025 verstrekt is.	0	0	0	0	-500	0	0	0
Planmatig onderhoud 2025 Betreft kosten planmatig onderhoud ad €51.000 voor panden gekoppeld aan programma 3. Dekking vindt plaats middels het inzetten van middelen uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties.	0	0	0	0	0	0	0	0
Planmatig onderhoud 2025 De indexatie van het planmatig onderhoud van panden gekoppeld aan programma 3 ad € 147.000 wordt verrekend met de stelpost inflatie.	0	0	0	0	-147	0	0	0
Bijstelling doorberekende rente 2024 Incidentele bijstelling in 2024 van de doorberekende omslagrente naar de projecten, vaste activa en GREX omdat de omslagrente voor 2024 is aangepast van 2,0% naar 1,6%. Deze bijstelling verloopt organisatiebreed budgettair neutraal, zie programma 0	0	102	0	102	0	0	0	0
Doorbelaasting capaciteit personeel	0	-223	0	-223	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Betreft de mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten 2024 als gevolg van de CAO-stijging over de diverse programma's. Deze mutaties zijn budgettair neutraal.								
Diverse kleine verschillen	0	-19	19	0	0	0	0	0
Totaal	0	-30	-141	-171	-816	-169	-169	0

Kredietvoteringen 2024-2028

N.v.t.

4. Onderwijs

Ontwikkelingen

N.v.t.

Risico's

N.v.t.

Financieel

Prognose Exploitatiebudgetten 2024-2028

bedragen x € 1.000	Begroting voor bijstelling 2024	Goedgekeurde bijstellingen 2024	Begroting incl goedgekeurd 2024	Bijstelling Prorap 2024	Begroting na bijstelling 2024	2025 Bijstelling begroting	2026 Bijstelling begroting	2027 Bijstelling begroting	2028 Bijstelling begroting
Baten	4.021	796	4.817	379	5.197	261	249	249	249
Lasten	-12.961	-866	-13.828	-268	-14.096	-831	-460	-459	-334
Onttrekkingen	0	122	122	125	246	403	0	0	0
Toevoegingen	0	0	0	-119	-119	-69	0	0	0
Totaal	-8.940	51	-8.889	117	-8.772	-236	-211	-211	-85

Bijstellingen 2024-2028

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Correctie Leegstand Door leegstand, wisseling/vertrek van huurders ontstaat jaarlijks een verschil tussen de begrote huurinkomsten en de inschatting van de werkelijk te verwachten huurinkomsten. Het bedrag van de huurderiving komt ten laste van de reserve Incidentele dekking taakstellingen vastgoed. Voor toelichting zie programma 5. Deze mutatie raakt diversen programma's en heeft per saldo geen resultaatconsequentie	-42	0	42	0	0	0	0	0
Energie en Servicekosten Een incidenteel voordeel van € 0,13 mln door de afrekening van energiekosten wordt gebruikt om de doelstellingen voor energie- en servicekosten te behalen en andere tegenvallers op te vangen. Deze mutatie heeft geen resultaatteffect, echter om onrechtmatigheid te voorkomen melden we niet-begrote inkomsten. Zie ook programma 3 en 5.	130	0	0	130	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
SPUK OAB We hebben inmiddels de definitieve beschikking 2024 ontvangen van de specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid. Conform deze beschikking zijn de bedragen meerjarig aangepast.	201	-201	0	0	105	105	105	105
Verkoop Martinusstraat Het verkoopresultaat (na vermindering van kosten) van percelen aan de Martinusstraat Holtum (terrein voormalig peuterhok Holtum) bedraagt € 0,12 mln. en wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve incidentele dekking taakstellingen".	127	-8	-119	0	0	0	0	0
Zakelijke lasten OZB (schoolgebouwen) Bij -schoolgebouwen is geen sprake van huuropbrengsten waarbij de indexering van de zakelijke lasten gecompenseerd kan worden. De stijging wordt verrekend met de stelpost inflatie (zie ook programma 0)	0	-164	0	-164	-164	-164	-164	-164
Kosten inspectierapporten Om de basis verder op orde te brengen bij team Vastgoed worden diverse inspecties uitgevoerd en data gevalideerd. Hiervoor is geen budget opgenomen in de begroting, maar deze incidentele kosten worden onttrokken uit de reserve incidentele dekking taakstellingen.(zie ook programma 5)	0	-10	10	0	0	0	0	0
Overloop planmatig onderhoud 2024 Betreft kosten planmatig onderhoud gymzalen ad € 12.000 welke in 2024 niet hebben plaatsgevonden en doorgeschoven worden naar 2025 Dekking vindt plaats door een bijdrage uit de voorziening Groot onderhoud schoolgebouwen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overloop planmatig onderhoud 2024 Betreft kosten planmatig onderhoud aan (voormalig) onderwijsgebouwen ad € 109.000 welke in 2024 niet hebben plaatsgevonden en doorgeschoven worden naar 2025. Dekking vindt plaats door het inzetten van middelen uit de reserve vastgoed en Sportaccommodaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Tijdelijke uitbreiding team Vastgoed Voor de noodzakelijke uitvoeringskracht wordt binnen team Vastgoed de formatie tijdelijk uitgebreid voor de periode 01-01-2025 tot en met 31-12-2027 voor een totaalbedrag ad € 2,1 mln. Deze uitbreiding wordt voor de jaren 2025 tot en met 2027	0	0	0	0	-116	-116	-116	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
gedekt door een jaarlijkse onttrekking van € 0,7 mln. uit de gevormde verplichtingenreserve team Vastgoed. Zie ook de programma's 0, 2, 3 en 5.								
Bijstelling doorberekende rente 2024 Incidentele bijstelling in 2024 van de doorberekende omslagrente naar de projecten, vaste activa en GREX omdat de omslagrente voor 2024 is aangepast van 2,0% naar 1,6%. Deze bijstelling verloopt organisatiebreed budgettair neutraal, zie programma 0	0	210	0	210	0	0	0	0
Doorbelasting capaciteit personeel Betreft de mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten 2024 als gevolg van de CAO-stijging over de diverse programma's. Deze mutaties zijn budgettair neutraal.	0	-162	0	-162	0	0	0	0
Dekking toegangsmedewerker team jeugd Binnen leerlingenvervoer is een pilot uitgevoerd. Deze pilot was erop gericht dat er verplicht een vervoersontwikkelpun werd opgesteld met ouders en jeugdige om de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van jeugdige te vergroten. Deze pilot heeft ervoor gezorgd dat er een afname was van de druk op het aangepast vervoer en daarmee ook de kosten van het leerlingenvervoer. Er is de afgelopen periode gebruik gemaakt van inhuur om deze pilot uit te voeren. Echter om dit structureel te borgen is het noodzakelijk om 0,8 FTE toegangsmedewerker toe te voegen aan het functieboek. Het gaat dan om € 63.000 structurele middelen. Vanaf 1 januari 2025 willen we dit toevoegen zodat de kosten structureel laag blijven en wellicht in de toekomst nog lager worden door een afname in het gebruik van leerlingenvervoer.	0	0	0	0	63	63	63	63
Leerlingenvervoer deelgemeenten De facturatie omtrent het leerlingenvervoer voor de deelgemeenten komt binnen bij onze gemeente. We zien een afname in het gebruik en de kosten door het verplicht werken met vervoersontwikkelpunnen. Omdat wij deze kosten volledig in rekening brengen bij de deelgemeenten, zien we dat ook de opbrengsten afnemen. Om deze reden willen wij de budgetten bijstellen over 2024.	-75	75	0	0	0	0	0	0
Extra middelen RMC Vanuit het rijk zijn extra middelen RMC beschikbaar gesteld. Ons	38	0	0	38	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
aandeel daarin is 38K wat ontvangen is vanuit de gemeente Heerlen.								
Bijstelling back on track De vorige organisatie die voor team leren en jongeren trajecten back on track uitvoerde doet dit niet meer. Daarom blijft er budget over in 2024. Het team zoekt nu naar een partij die de uitvoering structureel kan borgen.	0	25	0	25	0	0	0	0
Bijstelling jongerenloket Binnen het jongerenloket zijn dit jaar aanzienlijk lagere kosten. Normaal ontvangen wij een factuur voor de dilemmamanager met licentiekosten. Echter een groot deel over 2024 was al vooruitbetaald en de facturatie is nu niet meer vooruitbetaald waardoor de kosten in 2024 lager zijn.	0	40	0	40	0	0	0	0
MJOP 2025 Het planmatig onderhoud aan (voormalig) onderwijsgebouwen bedraagt in 2025 € 0,3 mln. en wordt gedekt uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties. De indexatie van het planmatig onderhoud ad € 69.000 wordt gedekt uit de stelpost inflatie	0	0	0	0	-69	0	0	0
Netcongestie Centrale Onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht - Obbicht Zoals in programma 7 toegelicht zorgt netcongestie binnen onze gemeente ervoor dat bedrijven en instellingen niet kunnen uitbreiden, verduurzamen en/of nieuwbouw realiseren. De basisschool in Grevenbicht verlaat na dit schooljaar het gebouw. Om het nieuwe gebouw geschikt te maken voor gebruik, zijn tijdelijke of definitieve maatregelen nodig om voldoende elektrisch vermogen te kunnen garanderen. Een definitieve voorziening, zoals bijvoorbeeld een batterij, heeft voordelen in de exploitatie omdat er minder elektriciteit hoeft te worden ingekocht, waardoor (een gedeelte van) de investeringen kan worden terug verdiend gedurende de exploitatie. Zie ook programma 7 Netcongestie.	0	0	0	0	-55	-100	-99	-89
Herhuisvesting Oekraïense ontheemden Het begroten en onttrekken van de exploitatielasten van de huisvestingslocaties uit de bestemmingsreserve Huisvesting Oekraïners. Deze bestemmingsreserve is in de 2 ^{de} rapportage 2024	0	-73	73	0	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
ingesteld. . In deze reserve worden de Rijksmiddelen gestort en volledig ingezet voor de opvang en herhuisvesting van de Oekraïense ontheemden. Zie ook programma 0.								
Diverse kleine verschillen	0	0	0	0	0	1	0	0
Totaal	379	-268	6	117	-236	-211	-211	-85

Kredietvoteringen 2024-2028

Toelichting Bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Netcongestie Centrale Onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht - Obbicht Zoals in programma 7 bij de ontwikkeling Netcongestie toegelicht zorgt netcongestie binnen onze gemeente ervoor dat bedrijven en instellingen niet kunnen uitbreiden, verduurzamen en/of nieuwbouw realiseren. De basisschool in Grevenbicht verlaat na dit schooljaar het gebouw. Om het nieuwe gebouw geschikt te maken voor gebruik, zijn tijdelijke of definitieve maatregelen nodig om voldoende elektrisch vermogen te kunnen garanderen. De kosten als gevolg van deze autonome ontwikkeling zijn inclusief btw aangezien bij onderwijshuisvesting de btw kostprijsverhogend werkt.	575	0	0	0	0
Totaal	575	0	0	0	0

5. Sport, Cultuur en Recreatie

Ontwikkelingen

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Er is € 0,5 mln beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van energiemaatwerkadviezen voor het maatschappelijk vastgoed van de gemeente. Deze maatwerkadviezen zijn essentieel om inzicht te krijgen in de mogelijke verduurzamingsmaatregelen en de bijbehorende kosten voor de gemeentelijke gebouwen. Aangezien zich dit jaar de mogelijkheid heeft voorgedaan om een beperkt aantal sportaccommodaties en gemeenschapshuizen d.m.v. ontzorgingsprogramma's van het Rijk en de Provincie te laten inspecteren, heeft daar afgelopen periode hoofdzakelijk de focus op gelegen. Op dit moment wordt gewerkt aan het uitzetten van de opdrachten en inplannen van de termijnen m.b.t. de duurzaamheidsinspecties van overige objecten; hiervoor worden de beschikbaar gestelde middelen ingezet.

Onderhoudswerkzaamheden aan kasteelruïne Born

In het kader van de lopende onderhoudswerkzaamheden aan de ruïne worden momenteel delen van de kademuren hersteld, gebaseerd op de beschikbare middelen binnen de huidige begroting. Dit herstelwerk is van cruciaal belang om de historische waarde en structurele integriteit van de ruïne te waarborgen.

Een belangrijke stap in dit proces is het droogleggen van de kade, wat nodig is om de noodzakelijke herstelwerkzaamheden veilig en grondig te kunnen uitvoeren. Tijdens deze drooglegging kan echter blijken dat er meer schade aan de kademuren aanwezig is dan oorspronkelijk werd ingeschat. Dit zou betekenen dat er op termijn mogelijk aanvullende werkzaamheden nodig zijn die nu nog niet binnen de huidige financiële kaders vallen.

We blijven de situatie nauwgezet monitoren en stellen prioriteiten op basis van de meest urgente herstelbehoeften. Mochten er tijdens of na de drooglegging nieuwe kansen of uitdagingen ontstaan, dan zal er opnieuw gekeken worden naar de mogelijkheden binnen het budget of naar eventuele aanvullende middelen om de noodzakelijke werkzaamheden te kunnen voltooien.

Glanerbrook

Bij de uitvoering van het onder de regeling grote projecten vallende project Glanerbrook varen we scherp aan de wind. Dit doen we door de ontwikkeling van de kosten en de post onvoorzien goed te monitoren. We zien op een aantal onderdelen dat door autonome ontwikkelingen meerwerk ontstaat. We sturen erop om dit binnen de financiële kaders van het project op te lossen. Mocht echter een bijstelling van het krediet nodig zijn dan zullen we dit in kaart brengen en volgens de regeling grote projecten aan de raad rapporteren. Eerstvolgend moment daartoe is de eerste rapportage 2025.

Speerpuntmiddelen Groen, natuur en landschap begroting 2024

In de begroting 2024 zijn incidentele aanjaag- en ontwikkelbudgetten beschikbaar gesteld, waarvan de uitvoering doorloopt in 2025 en volgende jaren. Voorgesteld wordt deze speerpuntmiddelen voor de specifieke doel waarvoor zij zijn toegekend te oormerken voor de verdere uitvoering de komende jaren. Er zijn naast deze speerpuntmiddelen géén structurele middelen voor groen, natuur en landschap in de reguliere begroting opgenomen. Het betreft de speerpunten:

a. Groenagenda € 150.000

Deze incidentele middelen zijn bedoeld voor het aanjagen/stimuleren van initiatieven en participatie op het gebied van lokale voedselteelt, vergroening, biodiversiteit, klimaatadaptatie, hittestress. De scope en inventarisatie van de thema's wordt in het vierde kwartaal 2024 bepaald door een extern bureau. De concretisering en uitwerking wordt voortgezet in 2025, evenals het actualiseren van de bestaande agenda Landschap en het samenvoegen tot een totale Groen, Natuur en Landschap. De agenda groen krijgt zo stapsgewijs invulling.

b. Ondersteuning gebiedsopgave Graetheideplateau € 200.000

Deze middelen zijn bestemd voor onderzoeken, planvorming, planuitwerking met betrekking tot de gebiedsopgave Graetheideplateau bestaande uit 8 deelopgaven. De gebiedsopgave maakt onderdeel uit van de strategische gebiedsvisie omgeving Chemelot. Op dit moment dient de beoordeling van geïnitieerde en uitgevoerde onderzoeken nog plaats te vinden. Een en ander kan resulteren in gemeentelijke tegenonderzoeken in 2025. Ook worden de middelen ingezet om deelopgaven nader te concretiseren en/of de uitvoering van deelopgaven aan te jagen de komende jaren.

c. Corio Glana HL 16/17 € 300.000

Deze middelen zijn beschikbaar gesteld voor de initiatief en definitiefase van de herinrichting Geleenbeekdal Daniken Geleen. De Corio Glana projecten worden gerealiseerd in samenwerking met het Waterschap, vereniging Natuurmonumenten en de gemeente. Het Voorontwerp Corio Glana 16/17 is onlangs gepresenteerd aan geïnteresseerden tijdens een inloopbijeenkomst. Eind dit jaar is het definitieve ontwerp gereed en worden de benodigde vergunningen gevraagd. Begin 2025 volgt de aanhaking van het plangebied Corio Glana 16/17 op de ruimere omgeving. De middelen zijn in 2025 nodig voor planvorming en -uitwerking van die ruimere aanhaking op de omgeving zoals de versterking van fietsverbindingen in en rondom Sittard-Geleen. De start van het project is beoogd in 2026.

Risico's

De Domijnen

Op 19 augustus heeft De Domijnen een financiële analyse gepresenteerd, waarin naar voren komt dat de liquide middelen in 2025 onder druk komen te staan. De in oktober 2023 bij de gemeente ingediende begroting 2024 als onderdeel van de subsidieaanvraag ging uit van een plus van 6.000,- euro, hoewel daar € 300.000 meer exploitatiesubsidie werd aangevraagd dan voorgaande jaren. Deze extra vraag hebben wij niet zomaar toegekend en in de beschikking is dat als volgt opgenomen: "vooralsnog het tekort op de begroting ter hoogte van € 301.260,-, dat ontstaat doordat een lagere subsidie wordt verleend dan gevraagd, als verantwoordelijkheid van De Domijnen te zien." De verhouding van gemeentelijke subsidie versus eigen inkomsten vroeg immers om een gezondere balans en daarmee meer eigen inkomsten en meer cultureel ondernemerschap. Tevens is de hoogte van de subsidie in lijn met de eerdere jaren, inclusief indexering.

De Domijnen zijn er niet in geslaagd om het tekort terug te brengen. Dit tekort is verder opgelopen. In de 2e rapportage is reeds melding gemaakt van een fors en oplopend tekort bij De Domijnen. Dat de omvang van het tekort groot zou zijn, is in augustus toegelicht door de directie en Raad van Toezicht van De Domijnen. Op dat moment hebben we gezamenlijk met De Domijnen een opdracht uitgezet over de culturele doelen in relatie tot een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering en of de huidige structuur van De Domijnen nog een keer opnieuw tegen het licht moet worden gehouden (zie eerder rapport BMC) is. Ook de financiële positie van De Domijnen op korte en lange termijn wordt hierin meegenomen. Dit onderzoek loopt tot 1 december. Op dit moment is nog niet exact

duidelijk wat het tekort is, maar de prognose wijst op een tekort van € 700.000. De begroting 2025 is in voorbereiding, maar reeds gemeld is dat vooralsnog eveneens een tekort in de begroting 2025 te zien is. Het weerstandsvermogen van De Domijnen is beperkt. Daarmee is duidelijk dat de transitie niet is afgerond. We hebben aan de onderzoeker gevraagd tot waar onze sturingsmogelijkheden gaan.

De eerste bevindingen uit het onderzoek zijn dat het weerstandsvermogen en voorzieningen op orde moeten komen, dat er een taak ligt bij De Domijnen om in control te zijn en een financiële lange termijn strategie te ontwikkelen afgestemd op de primaire kostenstructuur, met een overweging naar een holdingstructuur. Goed (zakelijk) leiderschap is hierbij van groot belang. Een benodigde bijdrage van de gemeente in dit tekort en voor het vervolg van de transitie zal tot een nader te bepalen maximum via een bestemmingsvoorstel op de jaarrekening van de gemeente worden voorgelegd. Een extra bijdrage zal alleen worden voorgesteld als daadwerkelijk comfort gegeven kan worden dat De Domijnen artistiek én zakelijk in control zijn.

Financieel

Prognose Exploitatiebudgetten 2024-2028

bedragen x € 1.000	Begroting voor bijstelling 2024	Goedgekeurde bijstellingen 2024	Begroting incl goedgekeurd 2024	Bijstelling Prorap 2024	Begroting na bijstelling 2024	2025 Bijstelling begroting	2026 Bijstelling begroting	2027 Bijstelling begroting	2028 Bijstelling begroting
Baten	8.804	1.436	10.240	-50	10.190	509	-37	-59	-59
Lasten	-40.814	-6.408	-47.221	-240	-47.461	-4.920	-399	-435	-132
Onttrekkingen	153	3.551	3.704	342	4.046	4.048	0	0	0
Toevoegingen	-1.112	-420	-1.532	-746	-2.278	-759	0	0	0
Totaal	-32.968	-1.841	-34.809	-694	-35.502	-1.121	-436	-494	-191

Bijstellingen 2024-2028

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Prijsindexering Vidar Binnen Vidar is sprake van een prijsindexering als gevolg van stijgende kosten zoals CAO, energiekosten en prijsstijgingen voor grondstoffen en materialen. Dit heeft effect op de inleenvergoedingen van Vidar en dus ook op de inleenvergoeding aan Wijkbeheer waar medewerkers van Vidar worden ingezet. De kostenstijging voor 2024 bedraagt 10%. Omgerekend gaat het om een bedrag € 342.000 tlv de stelpost inflatie in 2024. Deze mutatie raakt de programma's 0, 2 en 5.	0	-184	0	-184	0	0	0	0
Correctie Leegstand Leegstaande gemeentelijke panden staan vaak langer leeg dan verwacht, o.a. door wisseling/vertrek van huurders. Dit heeft huurdering en leegstandskosten tot gevolg. Dit betreffen strategische en niet-strategische panden. De strategische panden en ontwikkellocaties kunnen we niet tussentijds verhuren. Voor	-291	0	291	0	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
2024 betreft de totale neerwaartse bijstelling €0,34 mln. Het bedrag van de huurderiving komt ten laste van de reserve Incidentele dekking taakstellingen vastgoed. Deze reserve wordt gevoed met de verkoopresultaten van panden. Er zijn gesprekken tussen vastgoed en de beleidsteams lopende om afspraken te maken over tussentijdse en toekomstige invulling van de panden om zo de leegstandskosten en huurderiving te dekken. Het gaat hier met name om: - Panden die onderdeel zijn van een lopend project; - Achterblijflocaties ten gevolge van een ontwikkeling; - Panden die mogelijk in een toekomstige ontwikkeling passen of dat deze verkocht kunnen worden. Deze mutatie heeft tevens betrekking op prog. 0 en 4 en heeft per saldo geen resultaatconsequentie.								
Energie en Servicekosten Een incidenteel voordeel van € 0,14 mln in de servicekosten in taakveld 5 wordt ingezet om de stijging van niet begrote energiekosten tijdelijk te compenseren. Daarnaast wordt een incidenteel voordeel in taakveld 4 van € 0,13 mln door de afrekening van energiekosten gebruikt om de doelstellingen voor energie- en servicekosten te behalen en andere tegenvallers op te vangen. Deze mutatie heeft geen resultaatteffect, echter om onrechtmatigheid te voorkomen melden we niet begrote inkomsten. Zie ook programma 3 en 4.	142	-222	0	-80	0	0	0	0
Engelenkampstraat Het pand aan de Engelenkampstraat 25 is verkocht aan ZOWonen, waardoor de structurele exploitatiekosten komen te vervallen	-59	50	0	-9	-9	-9	-9	-9
SPUK GALA We hebben een indexatie gekregen m.b.t. de middelen van de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord. Conform deze nieuwe beschikking zijn de bedragen aangepast.	26	-26	0	0	0	0	0	0
Verkoop Veersestraat De verkoopkosten en de boekwaarde worden ten laste gebracht van het verkoopresultaat van percelen aan de Veersestraat Guttecoven.	22	-22	0	0	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Toon Hermans Theater In 2025 wordt € 0,20 mln. uit de reserve Incidentele dekking taakstellingen onttrokken voor vervanging van brandwerende doorvoeringen zoals gemeld in de 1e rapportage 2024. Extra werkzaamheden en afstemming met programmering leiden tot uitvoeringsvertraging	0	0	0	0	0	0	0	0
Kosten inspectierapporten Om de basis verder op orde te brengen bij team Vastgoed worden diverse inspecties uitgevoerd en data gevalideerd. Hiervoor is geen budget opgenomen in de begroting, maar deze incidentele kosten worden onttrokken uit de reserve incidentele dekking taakstellingen.(zie ook programma 4)	0	-51	51	0	0	0	0	0
Overloop planmatig onderhoud 2024 Betreft kosten planmatig onderhoud ad € 132.000 welke in 2024 niet hebben plaatsgevonden en doorgeschoven worden naar 2025. Dekking vindt plaats door het inzetten van middelen uit de reserve vastgoed en Sportaccommodaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Overloop planmatig onderhoud 2024 Betreft kosten planmatig onderhoud sportaccommodaties ad € 884.000 welke in 2024 niet hebben plaatsgevonden en doorgeschoven worden naar 2025. Dekking vindt plaats middels het inzetten van middelen uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ad € 727.000 en door de SPUK subsidie ad € 157.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Tijdelijke uitbreiding team Vastgoed Voor de noodzakelijke uitvoeringskracht wordt binnen team Vastgoed de formatie tijdelijk uitgebreid voor de periode 01-01-2025 tot en met 31-12-2027 voor een totaalbedrag ad € 2,1 mln. Deze uitbreiding wordt voor de jaren 2025 tot en met 2027 gedekt door een jaarlijkse onttrekking van € 0,7 mln. uit de gevormde verplichtingenreserve team Vastgoed. Zie ook de programma's 0, 2, 3, en 4.	0	0	0	0	-302	-302	-302	0
Exploitatie transitiefase Glanerbrook De exploitatiebijdrage aan Laco is in 2024 lager dan meerjarig begroot vanwege lagere huisvestingslasten (o.a. gunstiger energiecontract en minimaal onderhoud / investeringen door de	0	500	-500	0	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
lopende vernieuwbouw). Omdat er voor de aanbesteding en voorbereiding van de nieuwe exploitatie in 2026 nog extra kosten gemaakt moeten worden waarvoor het exploitatiebudget in 2025 niet toereikend is wordt, conform de richtlijnen en begrotingskaders, de incidentele onderuitputting in 2024 via een nieuwe verplichtingenreserve overgeheveld naar 2025. Op deze manier blijft het aanwezige, benodigde en daarvoor bedoelde exploitatiebudget beschikbaar.								
Hof van onthaasting In de begroting 2024 is aangegeven dat per 1 januari 2024 de jaarlijkse bijdrage stopt voor het beheer en onderhoud van Hof van onthaasting. Deze locatie dient echter wel beheerd en onderhouden te worden, dus zijn er in de begroting 2024 hiervoor extra middelen ter beschikking gesteld. We hebben echter in 2024 nog eenmalig een bijdrage van € 0,1 mln ontvangen om het Hof van Onthaasting op orde te brengen, voordat het beheer overgaat naar ons. Deze inkomsten zijn niet voorzien en begroot. De kosten voor het op orde brengen zijn geboekt binnen het groencontract. De niet voorziene inkomsten zullen hierheen overgeboekt worden. Beide producten vallen binnen taakveld groen. Deze mutatie heeft geen resultaat-effect, echter om onrechtmatigheid te voorkomen melden we niet begrote inkomsten om ze te kunnen inzetten voor tegenvallende kosten.	110	-110	0	0	0	0	0	0
Groenbeheer Zoals in de 2e programma rapportage aangegeven verwachten we een tekort aan budget voor het groencontract voor 2024. Dit tekort wordt vooralsnog geraamd op € 0,5 mln. Een deel van dit tekort, ca. € 0,26 mln kan opgevangen worden binnen het taakveld groen. Resteert een tekort van € 0,24 mln. Hiervan kan € 0,10 mln gecompenseerd worden door een overschot op budget civiel technische kunstwerken. Er is dus nog naar verwachting € 0,14 mln. extra nodig ten laste van algemene middelen. Het daadwerkelijke tekort is afhankelijk van de weersomstandigheden de laatste maanden van het jaar en zal indien nodig bijgesteld worden in de jaarrekening. Deze mutatie raakt programma 2 en 5.	0	-240	0	-240	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Areaalmutaties Er hebben diverse areaalmutaties plaatsgevonden. Deze areaalmutaties en -uitbreidingen hebben ertoe geleid dat er jaarlijks structureel € 30.000,- meer exploitatiegeld benodigd is voor groenbeheer.	0	-30	0	-30	-30	-30	-30	-30
Areaalmutatie Landschapsplan Absbroek Voor het beheer van het landschapsplan zijn middelen benodigd. Deze areaalmutatie kan voor een deel worden gedekt uit de resterende middelen Nieuw Beleid.	0	0	0	0	-12	-86	-144	-143
Glanerbrook schatkistbankieren Hogere rente inkomsten door uitstaande liquiditeit bij de schatkist. het niet benutte deel van de inkomsten wordt, zoals in de 2e rapportage 2023 besloten, toegevoegd aan de bestemmingsreserve Glanerbrook.	0	200	-200	0	0	0	0	0
Planmatig onderhoud 2025 Het planmatig onderhoud sportaccommodaties en cultuur in 2025 bedraagt € 3,36 mln. en wordt enerzijds gedekt uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties ad € 2,95 mln. en door de SPUK subsidie van het Rijk ad € 386.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Planmatig onderhoud. De indexatie van de geplande kosten planmatig onderhoud in 2025 voor sportaccommodaties en cultuur wordt verrekend met de stelpost inflatie ad € 0,76 mln.	0	0	0	0	-759	0	0	0
IPOR/Ecologisch groenbeheer Aan het initiatiefvoorstel ecologisch groenbeheer is dit jaar een eerste invulling gegeven door op een vijftal locaties invulling te geven aan ecologisch beheer. Daarvoor is € 24.000,- van de beschikbare € 70.000,- ingezet. Het restantbedrag storten we in een verplichtingenreserve zodat we deze locaties in 2025 in stand kunnen houden en kunnen blijven monitoren. In het voorjaar zullen we de raad hier nader over informeren.	0	46	-46	0	0	0	0	0
Bijstelling doorberekende rente 2024 Incidentele bijstelling in 2024 van de doorberekende omslagrente naar de projecten, vaste activa en GREX omdat de omslagrente voor 2024 is aangepast van 2,0% naar 1,6%. Deze bijstelling verloopt organisatiebreed budgettair neutraal, zie	0	197	0	197	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
programma 0								
Doorbelasting capaciteit personeel Betreft de mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten 2024 als gevolg van de CAO-stijging over de diverse programma's. Deze mutaties zijn budgettair neutraal.	0	-343	0	-343	0	0	0	0
Diverse kleine verschillen	0	-5	0	-5	-9	-9	-9	-9
Totaal	-50	-240	--404	-694	-1.121	-436	-494	-191

Kredietvoteringen 2024-2028

Toelichting Bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Vernieuwen tennisbanen Agricolastraat De raad heeft via de 1 ^{ste} rapportage 2024 ingestemd met vervanging van de tennisbanen bij SLTC. Na verrekening met de SPUK en eigen bijdrage vereniging resulteert nog een kredietverhoging van € 68.000. Dit leidt tot een bijstelling van de kapitaallasten met € 4.000 (meerjarig).	68	0	0	0	0
Landschapspark Absbroek Om de aanplant tijdens het plantseizoen te kunnen realiseren, worden de gereserveerde middelen binnen het programma nieuw beleid afgeroepen. Dit is niet alleen essentieel vanwege het plantseizoen, dat loopt van oktober tot en met maart, maar ook voor het behoud van de flora en fauna, waaronder de das, in dit gebied.	1.400	0	0	0	0
Aankoop Het Anker Na een intensief juridisch traject hebben de gemeente en De Witse BV overeenstemming bereikt over de aankoop van sportcomplex Het Anker door de gemeente. Om het aankoopbedrag te bepalen wordt de waarde van het complex bepaald door een commissie van taxateurs. Voor deze aankoop, welke per ultimo december 2024 zal plaatsvinden, wordt een krediet gevoteerd.	NTB	0	0	0	0
Totaal	1.468	0	0	0	0

6. Sociaal Domein

Ontwikkelingen

Toekomstbestendige infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven

Het vorige kabinet lichtte in [december 2023](#) de kamer in over de investeringen en maatregelen die nodig zijn om te bouwen aan een inclusieve arbeidsmarkt. Met het doel de kans op betaald werk voor meer mensen mogelijk te maken. Op [15 oktober jl.](#) heeft het Rijk gemeenten nader bericht over de opdracht en de middelen die daarvoor bestemd zijn. De investeringen en maatregelen zijn 'een eerste stap naar een toekomstbestendige infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven'. Deze infrastructuur moet zowel een opstap, als een vangnet en beschutte omgeving bieden aan de inwoners die dat nodig hebben.

Dat veronderstelt een financieel en inhoudelijk robuuste structuur die wendbaar genoeg is om mee te gaan in de actualiteit van de omgeving die o.a. door de bedrijven en de economische ontwikkelingen wordt gevormd. En die klaar is voor de diversiteit en de ontwikkeling van de groep inwoners die een beroep doet op de dienstverlening.

De inhoudelijke en financiële impuls verbindt sociaal ontwikkelbedrijf Vidar aan de bestaande structuur. Voor deze doorontwikkeling wordt een plan gemaakt waarin de lokale en landelijke ambitie samenkomen, wat en wie daarvoor nodig is en hoe dat wordt aangepakt.

Extra beschikbaar gestelde middelen voor deze ontwikkeling:

- De integratie-uitkering Participatie is in 2024 éénmalig opgehoogd om gemeenten tegemoet te komen bij de financiële uitdagingen die zij ervaren rondom de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven.
- Vanaf 2025 komt over een periode van 10 jaar in totaal rond € 330 miljoen beschikbaar. Daarmee kunnen gemeenten plannen maken en uitvoeren, gericht op een toekomstbestendige inrichting van de sociaal ontwikkelbedrijven. Uit het voortgangsdokument van 15 oktober blijkt dat de hoogte van dit impulsbudget wordt gebaseerd op de cijfers in het [doelgroepenregister](#).⁵
- Naast het meerjarige, incidentele budget maakt het Rijk vanaf 2025 ook structureel geld vrij. Dat budget is bedoeld voor het invullen van uiteindelijk 10.000 extra banen binnen sociaal ontwikkelbedrijven. Het gaat dan om banen voor werkzoekenden die niet in aanmerking komen voor een beschutte werkplek, maar ook niet bij een 'reguliere' werkgever aan de slag komen. Het extra budget dat structureel beschikbaar komt loopt landelijk op van 18,7 miljoen in 2025 tot 34,7 miljoen vanaf 2035.

In het eerste half jaar van 2025 leggen we het plan voor de doorontwikkeling voor aan college en gemeenteraad. Hierin nemen we het voorstel op voor de besteding van de middelen uit 2024 en de besteding van de impulsmiddelen en structurele middelen vanaf 2025. Vooruitlopend op het plan bereidt Vidar zich voor op de doorontwikkeling door op onderdelen de huidige basis te versterken en op onderdelen op orde te brengen. Deze voorbereiding verloopt via het bestaande middelenkader.

⁵ In het doelgroepregister staan mensen met een ziekte of met een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap en daardoor een beperkt arbeidsvermogen hebben.

BUIG

2024

Begin oktober is de hoogte van de gebundelde uitkering voor 2024 voor het bekostigen van uitkeringen en loonkostensubsidies in het kader van de Participatiewet en daaraan verbonden wetten (BUIG), definitief vastgesteld. Het rijk heeft het voorlopig budget waar we mee rekenden in de begroting, naar beneden bijgesteld. Desondanks blijven de inkomsten uit de BUIG nog steeds in de pas lopen met de uitgaven.

2025

Begin oktober is door het Rijk ook het voorlopig budget voor het aankomende jaar afgegeven richting gemeenten. Voor 2025 voorzien we een onverwachte verlaging van het verdeelpercentage voor onze gemeente. Het macrobudget (landelijk) stijgt, echter het aandeel voor Sittard-Geleen neemt af.

Dit komt doordat de kans op bijstandsafhankelijkheid voor inwoners in onze gemeente, die bepalend is voor dit percentage, afneemt. De kans op bijstand wordt vastgesteld aan de hand van meerdere indicatoren. Zo speelt de werkgelegenheid in de regio een belangrijke rol. Aangezien het Rijk rekent met cijfers uit 2023 (T-2) is daarin nog geen rekening gehouden met de ontwikkelingen van bijvoorbeeld VDL Nedcar.

Rond mei 2025 volgt een nadere indicatie voor de hoogte van het budget. We maken nu melding van het risico dat de inkomsten uit de BUIG in 2025 lager uitvallen. De verwerking in de programmarapportage 2025 zal op zijn vroegst na de bekendmaking van het nader voorlopig budget plaatsvinden. Het definitieve budget 2025 wordt overigens in oktober 2025 vastgesteld.

In de algemene reserve risicobeheersing 2024 is € 0,975 mln. opgenomen om de risico's van een lager aandeel in het macrobudget 2024 mee op te kunnen vangen. Nu dit bedrag voor 2024 niet nodig blijkt en er een voorzienbaar risico is dat de inkomsten uit de BUIG 2025 lager uitvallen, stellen we voor om deze € 0,975 mln. van 2024 op te nemen in de algemene reserve risicobeheersing 2025.

Aanpak geldzorgen, armoede en schulden

Het Rijk stelt vanaf 2024 extra middelen beschikbaar voor de aanpak van geldzorgen van onze inwoners. Dat doen wij langs de aanpak van het beleidsplan armoede en schulden waarin vroegsignalering een belangrijk instrument is.

In 2024 zien we een toenemend gebruik van de dienstverlening van de Kredietbank Limburg (KBL) passend binnen de landelijke en lokale ambities. De middelen, bestemd voor de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden in 2024, kunnen we inzetten voor de plus in deze realisatie. Het is **een** positief dat inwoners met schulden de hulpverlening van KBL benutten.

Voor de toekomst zetten we steeds meer in op preventie en vroegsignalering zodat uiteindelijk minder mensen een beroep op deze (schuld)hulpverlening hoeven te doen.

Voor de besteding van de extra middelen voor de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden van 2025 ev wordt begin 2025 een plan voorgelegd aan college en gemeenteraad. Hierin houden we vast aan het huidige plan van aanpak waarin we de vroegsignalering van achterstanden in de betaling van ziektekostenverzekeringspremies extra aandacht geven. Een relatief grote groep van onze inwoners kampt hiermee en betaalt als gevolg daarvan een verplichte (hogere) inning zonder de mogelijkheid om zich aanvullend te verzekeren.

Thuiszitters (onderwijs)

- Het aantal thuiszitters neemt toe. Dit vraagt meer begeleiding en ondersteuning vanuit de gemeente;
- De wijziging van de wet heeft ook gevolgen voor de inzet, dit als gevolg van het feit dat de wettelijke taak uitgebreid wordt zodat ook jongeren van 23 tot 27 jaar onder het Doorstroompunt vallen.

Op basis van de toename in de aantallen thuiszitters en de wijziging van de wetgeving constateren we dat de belasting op het organisatieonderdeel zal toenemen, waardoor er mogelijk op termijn een tekort ontstaat aan capaciteit.

WMO:

Begeleiding individueel en groepsbegeleiding

In de contracten afgesloten in 2022 is de afspraak gemaakt dat de aanbieders bij 'no show' niet kunnen declareren. Op basis van de ervaringsgegevens in de afgelopen 2 jaar is geconstateerd dat het toch regelmatig voorkomt dat er sprake is van 'no show'. Het betreft hier vaker kwetsbare cliënten. Dit is een van de oorzaken waarom het verzilveringspercentage lager is dan in eerdere jaren. No show zien we vaker bij groepsbegeleiding, waar cliënten regelmatig afzeggen of niet komen. Daarnaast hebben we een groep zorgmijders. Om bij deze twee groepen de betrouwbaarheid van de verzilveringsgraad te vergroten zijn de volgende afspraken gemaakt met de aanbieders:

Groepsbegeleiding

- De eerste keer dat er sprake is van 'no show' bij een unieke cliënt vergoedt de gemeente de kosten;
- Bij de tweede keer dat er sprake is 'no show' bij een unieke cliënt dient de aanbieder in gesprek te gaan met de cliënt;
- Bij de derde keer dat er sprake is 'no show' zonder geldige reden bij een unieke cliënt treedt de aanbieder in gesprek met de gemeente en wordt de beschikking van de unieke cliënt naar beneden bijgesteld.

Ambulante (individuele) begeleiding

- Vaak is bij de indicatiestelling al duidelijk dat het gaat om een zorgmijder. Dan wordt met de aanbieder een afspraak gemaakt dat er gedurende een nader te bepalen periode gedeclareerd mag worden met het doel de cliënt te motiveren de geïndiceerde ondersteuning te aanvaarden.
- Ook als bij het indiceren van tevoren niet duidelijk is dat de cliënt geen behoefte aan ondersteuning heeft, mag de zorgaanbieder, na overleg met de gemeente, voor een nader te bepalen periode declareren met als doel de cliënt uiteindelijk toch te kunnen bewegen naar het aanvaarden van ondersteuning.

Verder vinden er periodieke gesprekken plaats met de aanbieders over onder andere de verzilveringsgraad; het declaratiegedrag en de levering & kwaliteit van de ondersteuning. In september 2024 zijn een aantal zorgaanbiders benaderd over cliënten met een lagere verzilveringsgraad dan 50% gedurende een aantal maanden. Waarbij gevraagd is samen met de client te kijken naar een juiste inzet van uren. Naar aanleiding van deze actie en de gesprekken heeft er een afschaling plaatsgevonden bij een aantal cliënten. Deze afschaling heeft uiteraard een direct

gevolg voor de maximale verplichting en uiteraard ook voor de declaraties vanuit de zorgaanbieders. Voor december 2024 staan deze acties en de periodieke gesprekken ook weer gepland met andere zorgaanbieders. Vier keer per jaar wordt deze actie uitgezet. Daarnaast is het voor de zorgaanbieder makkelijker om op- en af te schalen als dit kortdurend noodzakelijk is. Hiermee bereiken we dat zorgaanbieders indicaties niet langer dan noodzakelijk op een hoger aantal uren houden.

Daarnaast constateren de zorgaanbieders dat het personeelsprobleem zich ook voordoet in de (ambulante) begeleiding. Er is veel verloop waardoor de tijdige start en de continuïteit in de ondersteuning onder druk komt te staan. Dit heeft gevolgen voor de verzilveringsgraad en de uitnutting van het geraamde budget (€ 11,5 mln.). Dit leidt mogelijk tot een hogere of lagere realisatie van +/- € 0,3 mln. (winstwaarschuwing).

Huishoudelijk hulp

In de bijgestelde begroting 2024 is rekening gehouden met het opportunistisch scenario (met een verzilveringspercentage van 89%), dit blijkt een realistische raming te zijn. Rekening houdend met de wachtlijst- en arbeidsmarktontwikkeling verwachten we dat de realisatie 2024 mogelijk ± € 0,3 miljoen hoger of lager (winstwaarschuwing) uit zal vallen dan het geraamde budget (€ 15,7 miljoen).

Jeugd

Voor de vertaling van de Hervormingsagenda jeugd naar een lokale aanpak is een werkgroep gestart met het doel om in januari 2025 een plan van aanpak te hebben. Hierbij wordt kritisch gekeken naar de uitvoering van het bestaande beleid en welke nieuwe ontwikkelpaden genoemd zijn in de landelijke Hervormingsagenda. Enerzijds moeten jeugdigen weerbaar op groeien en wanneer toch jeugdhulp nodig is, dient deze hulp snel en passend te zijn. Anderzijds dient het stelsel betaalbaar te blijven. In het project wordt ook de verbinding gezocht naar het Toekomstscenario kind en gezin (stelselwijziging gedwongen kader). Het doel van het Toekomstscenario is in onveilige situaties sneller gezinsgerichte en passende hulp te bieden. Daarvoor is een eenvoudige en duidelijke jeugdbeschermingsketen nodig.

Risico's

Financiële positie aanbieders jeugdzorg

In tweede Pro Rap is al aangegeven dat verschillende (grote) jeugdzorgaanbieders in 2023 een verlies hebben gerapporteerd en dat de gemiddelde rating van instellingen in de sector zorgwekkend is. In de afgelopen periode is dit risico niet afgenomen. Met als gevolg dat het risico blijft bestaan dat aanbieders voor financiële steun bij ons gaan aankloppen of in het ergste geval faillissement moeten aanvragen. Daar wij verantwoordelijk zijn voor de zorgcontinuïteit van onze cliënten is dit naast een financieel ook een inhoudelijk risico. Daarnaast heeft er voor een aantal aanbieders al een opschaling plaats gevonden naar trede 3 van het draaiboek 'Continuïteit jeugdhulp'.

Op 16 januari 2024 hebben vertegenwoordigende wethouders jeugd uit de vier jeugdregio's van Limburg een brief gestuurd aan VWS, VNG en de Jeugdautoriteit (JA) over het zorglandschap in Limburg. Vanwege dreigende discontinuïteit van zorg bij enkele grote zorgaanbieders in de provincie groeit de behoefte aan meer robuustheid in het zorglandschap en minder (grote) afhankelijkheid van één of enkele zorgaanbieders in de regio's. Hiertoe is een landelijke Taskforce in het leven geroepen. Primaire doel van de taskforce is om vooruit te kijken en te bepalen wat nodig is voor de toekomst

van een dekkend zorglandschap in Limburg. De Taskforce zal in december haar advies presenteren. Het is vervolgens aan de regio om dit advies te implementeren.

Aanbesteding GIK-J en crisis

In 2024 wordt op regionaal niveau gewerkt aan de aanbestedingen GIK-J en crisis. Uit het verloop van de voorbereiding blijkt dat de tarieven substantieel gaan stijgen en daarmee ook de verwachting voor een forse stijging van de kosten voor Sittard-Geleen. Op dit moment is de aanbesteding nog niet afgerond en derhalve onvoldoende duidelijk hoe groot de stijging zal zijn. De mogelijkheid is zelfs aanwezig dat een aanbesteding niet gegund wordt en de contracten voor een jaar worden verlengd. In dat jaar dient een nieuwe aanbesteding gestart te worden met mogelijk andere uitgangspunten.

Financieel

Prognose Exploitatiebudgetten 2024-2028

bedragen x € 1.000	Begroting voor bijstelling 2024	Goedgekeurde bijstellingen 2024	Begroting incl goedgekeurd 2024	Bijstelling Prorap 2024	Begroting na bijstelling 2024	2025 Bijstelling begroting	2026 Bijstelling begroting	2027 Bijstelling begroting	2028 Bijstelling begroting
Baten	67.417	2.094	69.512	6.705	76.216	449	445	426	426
Lasten	-189.392	-6.754	-196.146	-14.776	-210.922	-3.910	-5.683	-5.422	-5.664
Onttrekkingen	307	1.272	1.580	128	1.708	1.757	170	173	432
Toevoegingen	0	-1.669	-1.669	-2.397	-4.065	0	-23	0	0
Totaal	-121.667	-5.056	-126.724	-10.340	-137.063	-1.704	-5.092	-4.823	-4.805

Bijstellingen 2024-2028

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Kinderopvang In de septembercirculaire 2024 zijn extra middelen vrijgemaakt voor incidentele meerkosten voor toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de kinderopvang. De extra middelen (€ 6.000 voor 2024 en € 9.000 voor 2025) zijn echter niet toereikend om de structurele meerkosten te dekken. Daarnaast is op basis van de indexeringspercentages vermeld in de meicirculaire 2024 een meerjarige berekening gemaakt waarvan de resultaten ten laste komen van de stelpost inflatie. (zie programma 0)	0	-15	0	-15	-15	-23	-31	-38
Indexering GR GGD Naar aanleiding van de septembercirculaire 2024 heeft voor de GR GGD voor de 3 programmaonderdelen een aanvullende indexbijstelling 2024 plaatsgevonden. Deze autonome ontwikkeling wordt in deze rapportage verwerkt ten laste van de Stelpost Inflatie.		-39		-39	-39	-39	-39	-39
Overloop planmatig onderhoud 2025. Betreft kosten planmatig onderhoud maatschappelijke panden ad € 31.000 welke in 2024 niet hebben plaatsgevonden en doorgeschoven worden naar 2025. Dekking vindt plaats door het inzetten van middelen uit de reserve vastgoed en Sportaccommodaties ad € 31.000.	0	0	0	0	0	0	0	0
Indexatie Professionele instellingen Uit hoofde van afspraken van de overheid en zorgaanbieders is een bijstelling van	0	-167	0	-167	-167	-167	-167	-167

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
de loonindexering (OVA Overheidsbijdrage Arbeidsontwikkeling) aan de orde ten opzichte van de door de gemeenteraad besloten index voor professionele instellingen. Dekking vindt plaats uit de hiervoor in het gemeentefonds beschikbare gestelde middelen (stelpost inflatie). Zie hiervoor tevens de toelichting bij programma 0.								
MOV In aansluiting op de actuele ontwikkelingen zoals opgenomen in de septembercirculaire 2024, worden de uitkeringen voor Maatschappelijke Opvang (MOV) en Nationaal Actieplan Dakloosheid bijgesteld. De uitkering wordt ontvangen via Regiogemeente Maastricht.	348	-348	0	0	0	0	0	0
SPUK GALA We hebben een indexatie gekregen m.b.t. de middelen van de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord. Conform deze nieuwe beschikking zijn de bedragen aangepast.	22	-22	0	0	0	0	0	0
Casusregisseur veilig thuis (VT) team zorg Het is noodzakelijk om de casuïstiek 18+ die buiten de scope van het voorliggend veld valt te beleggen bij een casusregisseur. De casusregisseur zal 2 keer per week deelnemen aan de triagetafel VT en pakt daarnaast ook de complexe VT meldingen op van de doelgroep 18+ in onze gemeente. Om dit te realiseren is 0,8 FTE nodig. Dit betekent structureel € 79.000.	0	0	0	0	-79	-79	-79	-79
Dekking casusregisseur veilig thuis Door het uitstel van het woonplaatsbeginsel ontvangen wij vanuit de gemeente Maastricht nog extra middelen voor beschermd wonen. Deze extra opbrengsten willen wij inzetten ter dekking van 0,8 FTE voor de casusregisseur 18+. Het gaat dan om structureel € 79.000.	0	0	0	0	79	79	79	79
Vrijval budget Sociaal Medische Advisering (SMA) De capaciteit binnen de GGD als uitvoerder van de taken met betrekking tot SMA was onvoldoende om alle meldingen op dit vlak vanuit team zorg op te pakken. Ze hebben het contract per 1-7-2024 ook opgezegd en is er een nieuwe aanbesteding geweest voor een nieuwe partij. Bij de nieuwe partij is het proces en de capaciteit ook nog niet op orde. Daarom valt het resterend budget voor de tweede helft van het jaar in 2024 incidenteel vrij.	0	160	0	160	0	0	0	0
Bijstelling woningaanpassingen Op basis van de huidige analyses zien we op dit moment een vertraging in de uitvoering van de grote projecten. Vooralsnog is het onzeker of de aangevane verplichting in het kader van de geplande projecten volledig gerealiseerd wordt in 2024. Indien deze uitgaven niet gerealiseerd worden in 2024, dan zullen deze	0	235	0	235	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
uitgaven gerealiseerd worden in het 1ste en 2de kwartaal van 2025. Het voorstel is het budget incidenteel af te ramen met € 235.000. Het blijft een opneindegeling en om die reden kan een aanvraag die voldoet aan wet- en regelgeving niet geweigerd worden.								
PGB begeleiding Het budget PGB begeleiding wordt ingaande 2024 geïndiceerd. Hiermede wordt het geraamde budget in lijn gebracht met de prognose.	0	-175	0	-175	-175	-175	-175	-175
Taakstelling Coalitieakkoord jeugd De geraamde besparing vanuit het coalitieakkoord Rutte IV op de jeugdzorg kon conform de meicirculaire in 2025 nog niet gerealiseerd worden. In de september circulaire is aangegeven dat dit structureel is. Hiermee wordt dus structureel geld toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds.	0	0	0	0	0	-3.094	-3.094	-3.094
Toegangsmedewerker team jeugd Binnen leerlingenvervoer is een pilot uitgevoerd. Deze pilot was erop gericht dat er verplicht een vervoersontwikkelpun werd opgesteld met ouders en jeugdige om de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van jeugdige te vergroten. Deze pilot heeft ervoor gezorgd dat er een afname was van de druk op het aangepast vervoer en daarmee ook de kosten van het leerlingenvervoer. Er is de afgelopen periode gebruik gemaakt van inhuur om deze pilot uit te voeren. Echter om dit structureel te borgen is het noodzakelijk om 0,8 FTE toegangsmedewerker toe te voegen aan het functieboek. Het gaat dan om € 63.000 structurele middelen. Vanaf 1 januari 2025 willen we dit toevoegen zodat de kosten structureel laag blijven en wellicht in de toekomst nog lager worden door een afname in het gebruik van leerlingenvervoer.	0	0	0	0	-63	-63	-63	-63
Kwijtschelding afvalstoffenheffing Verlaging bedrag aan kwijtschelding bij tarief afval ivm bijstelling prognose BsGW.	0	0	0	0	40	40	40	40
Planmatig onderhoud 2025 Het planmatig onderhoud maatschappelijke panden bedraagt € 0,6 mln. in 2025 en wordt gedekt uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijstelling doorberekende rente 2024 Incidentele bijstelling in 2024 van de doorberekende omslagrente naar de projecten, vaste activa en GREX omdat de omslagrente voor 2024 is aangepast van 2,0% naar 1,6%. Deze bijstelling verloopt organisatiebreed budgettair neutraal, zie programma 0	0	40	0	40	0	0	0	0
Energietoeslag De eindbalans van de energietoeslag laat zien dat er meer toeslagen verstrekt zijn dan verwacht. Dit heeft effect op de kosten voor de toeslagen en voor de	0	-395	0	-395	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
uitvoering. Die vallen hierdoor hoger uit. De totale kosten worden gedekt door de bestemmingsreserve samenleving versterkende maatregelen, waarin via de jaarrekening 2023 ook Rijksmiddelen voor de energietoeslag zijn opgenomen. Zie voor de dekking programma 0								
Studietoeslag Het aantal studenten met een arbeidsbeperking dat aanspraak maakt op een studietoeslag verloopt volgens verwachting. Door de koppeling aan het wettelijk minimumloon (WML) valt de studietoeslag hoger uit. De kosten hiervan worden gedekt door de stelpost inflatie. Zie voor de stelpost inflatie programma 0	0	-26	0	-26	0	0	0	0
Schuldhelpverlening - Kredietbank Limburg (KBL) Overeenkomstig de landelijke en lokale ambities om het aantal mensen met schulden terug te dringen, laat de trend ook zien dat meer mensen gebruik maken van de dienstverlening van de Kredietbank Limburg (KBL). De kosten voor de dienstverlening van de KBL loopt daardoor op. Daarnaast stijgt ook het uurtarief. De dekking hiervan verloopt via de stelpost inflatie. De plus in de realisatie wordt voor € 0,246 mln. gedekt via de middelen die het Rijk bestemd heeft voor de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden. Voor de toekomst zet Vidar steeds meer in op preventie en vroegsignalering zodat uiteindelijk minder mensen een beroep op deze (schuld)hulpverlening hoeven te doen. Voor de besteding van de extra middelen voor de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden van 2025 ev. wordt begin 2025 een plan voorgelegd aan college en gemeenteraad. Hierin houden we vast aan het huidige plan van aanpak waarin we de vroegsignalering van achterstanden in de betaling van ziektekostenverzekeringspremies extra aandacht geven. Zie voor de stelpost inflatie programma 0 Zie voor de dekking van € 0,246 mln. programma 0	0	-920	0	-920	-246	-246	-246	-246
Alleenverdienersproblematiek Een samenloop van fiscaliteit, sociale zekerheid en toeslagen pakt voor een groep inwoners nadelig uit. Daardoor derven zij huur- en zorgtoeslag en komt hun inkomen onder het bestaansminimum. Het Rijk werkt aan een structurele oplossing per 2028. Tot aan dat jaar geldt een overbruggingsperiode waarin de gemeenten	0	-95	0	-95	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
de inwoners compenseren voor de gederfde toeslagen. In Sittard-Geleen gaat het om een 90-tal alleenverdieners. Voor tegemoetkoming en uitvoering is naar verwachting € 0,095 mln. nodig, gedekt door de middelen die het Rijk hiervoor beschikbaar gesteld heeft.								
Zie voor de dekking van € 0,095 mln. programma 0								
Pilot Op de Rit Via de 3e Programmarapportage 2023 (Raadsbesluit 13 december 2023) heeft de Raad € 0,5 mln. beschikbaar gesteld voor de pilot Start Schuldenvrij (inmiddels de pilot Op de Rit). De definitieve kostenraming viel daarentegen met € 75.000 hoger uit. Deze additionele € 75.000 worden gedekt door de bestemmingsreserve samenleving versterkende maatregelen. Via de Raadsinformatiebrief van 16 mei 2024 is de Raad hierover geïnformeerd.	0	-75	75	0	0	0	0	0
Zie voor de dekking van € 75.000 programma 0.								
Pilot Op de Rit Na een intensief voorbereidingstraject in 2024 is de pilot Op de Rit geïmplementeerd. Per 2025 gaat de pilot feitelijk van start. Om die reden worden de resterende middelen 2024 die onderdeel uitmaken van de kostenraming van de pilot overgeheveld naar 2025.	0	136	-136	0	0	0	0	0
Individuele Inkomensvoet (IIT). De doelgroep die aanspraak kan maken op een individuele inkomensvoet, doordat zij langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen, is kleiner dan bij het wijzigingsbesluit door de Raad van 12 juli 2023 werd aangenomen. Door de koppeling aan het wettelijk minimumloon (WML) valt de individuele inkomensvoet hoger uit. De kosten hiervan worden gedekt door de stelpost inflatie.	0	139	0	139	-85	-84	-82	-73
Zie voor de stelpost inflatie programma 0.								
Participatiewet in Balans (Pwib) De Participatiewet in Balans (Pwib) - spoor 1 - beoogt op onderdelen balans aan te brengen tussen bestaanszekerheid, re-integratie en handhaving. In dit wetvoorstel staan ruim twintig maatregelen om de Participatiewet te verbeteren en de balans tussen rechten en plichten te herstellen. Spoor 3 is gericht op het ontwikkelen van een instrumentarium om de vakkundigheid van professionals in de gemeentelijke uitvoering te verbeteren. De impuls actieve klantrelatie uit de Kadernota 2023 maakt onderdeel uit van spoor 3. Voor de implementatie van de Pwib is een	0	-100	0	-100	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
projectorganisatie opgericht. Naast de middelen die via de Kadernota 2023 beschikbaar gesteld zijn, worden de kosten gedekt door de € 0,1 mln. die de Raad hiervoor via de jaarrekening 2023 beschikbaar gesteld heeft. Zie voor de dekking van € 0,1 mln. programma 0.								
Bijzondere bijstand Het aantal inwoners dat gebruik maakt van bijzondere bijstand om te voorzien in de bijzondere noodzakelijke kosten van het bestaan laat in lijn met het bijstandsvolume een stabiel verloop zien. De tarieven voor bewindvoerders zijn daarentegen gestegen. De kosten hiervan worden gedekt door de stelpost inflatie. Zie voor de stelpost inflatie programma 0.	0	-67	0	-67	-25	-26	-14	0
Middelenkader gebundelde uitkering (BUIG). Het Rijk heeft op 1 oktober jl. het definitieve budget voor de gebundelde uitkering (BUIG) 2024 bekend gemaakt. Door met name de loon-prijsontwikkeling (LPO) valt het definitieve budget hoger uit dan verwacht. Het aantal mensen dat aangewezen is op inkomensondersteuning dan wel werkt met ondersteuning van een loonkostensubsidie laat een stabiel verloop zien. De stijging van het wettelijk minimumloon (WML) leidt daarentegen wel tot een forse toename van de uitgaven aan bijstand en loonkostensubsidies.	5.483	-7.681	0	-2.198	0	0	0	0
ESF Werkcentrum De ESF middelen bedoeld voor het Werkcentrum zijn naar verwachting pas nodig in 2025 voor de (co-)financiering van het Werkcentrum in de Westelijke Mijnstreek.	0	150	-150	0	0	0	0	0
ESF revolverende middelen De revolverende ESF middelen zijn naar verwachting pas nodig voor de ESF tranches in 2025.	0	200	-200	0	0	0	0	0
Werkbedrijf Vidar Het jaarrekeningresultaat 2023 van het Werkbedrijf viel gunstiger uit dan verwacht. Het aandeel in de exploitatiebijdrage daalt hierdoor. Het aantal mensen dat vanuit de WSW aan het werk is in het Werkbedrijf is verder gedaald. Dit komt door de invoering van de Participatiewet per 2015, waarmee de instroom in de WSW werd afgesloten. Daar staat instroom vanuit de Participatiewet (PW'er) door met name mensen met een arbeidsbeperking – indicatie nieuw beschut of indicatie baanafpraak – tegenover. Echter niet elke SW'er die uitstroomt wordt vervangen door een PW'er Daardoor neemt het aantal mensen dat werkzaam is in of via het Werkbedrijf af. Het activiteitsniveau daalt en daarmee dalen de kosten. De opbrengsten laten een positieve trend zien.	-62	498	0	436	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
GR Vidar Wsw Het aantal mensen dat werkzaam is op basis van de Wet sociale werkvoorziening toont een stabiel verloop. Alleen in het jaar 2028 is sprake van een volume effect Dit komt doordat in 2028 de pensioenleeftijd met drie maanden opschuift. Voor een aantal mensen valt daarmee de pensioengerechtigde leeftijd in 2029 in plaats van in 2028. De loonkosten zijn gebaseerd op de stijging van het wettelijk minimumloon per 1 januari 2024 en 1 juli 2024 en de doorwerking hiervan in de loonschalen. Daarnaast daalt het lage inkomensvoordeel (LIV), een fiscale tegemoetkoming, in 2024 fors en heeft het Rijk deze tegemoetkoming per 2025 afgeschaft. De gemeentelijke bijdragen mede hierdoor naar verwachting toe. Deze worden gedekt door de Loon-prijsontwikkeling (LPO) voor Wsw (IU Participatie). Zie voor de dekking door de IU Participatie programma 0.	0	-1.225	0	-1.225	-455	-476	-442	-685
Infrastructuur Sociaal Ontwikkelbedrijf - Basis op orde Het vorige kabinet lichtte in december 2023 de kamer in over de investeringen en maatregelen die nodig zijn om te bouwen aan een inclusieve arbeidsmarkt. Met het doel de kans op betaald werk voor meer mensen mogelijk te maken. Op 15 oktober jl. heeft het Rijk gemeenten nader bericht over de opdracht en de middelen die daarvoor bestemd zijn. De investeringen en maatregelen zijn 'een eerste stap naar een toekomstbestendige infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven'. Deze infrastructuur moet zowel een opstap, als een vangnet en beschutte omgeving bieden aan de inwoners die dat nodig hebben. In het eerste half jaar van 2025 legt Vidar het plan voor de doorontwikkeling voor aan college en gemeenteraad. Vooruitlopend op het plan bereidt Vidar zich voor op de doorontwikkeling door op onderdelen de huidige basis te versterken en op onderdelen op orde te brengen. Deze voorbereiding verloopt via het bestaande middelenkader met de middelen voor het Breed Offensief. Zie voor de dekking van € 56.000 programma 0.	0	400	-456	-56	0	0	0	0
Doorontwikkeling Infrastructuur Sociaal Ontwikkelbedrijf In het eerste half jaar van 2025 legt Vidar het plan voor de doorontwikkeling voor aan college en gemeenteraad. In de timing past in de lijn waarin het Rijk de middelen voor de doorontwikkeling voor een periode van 2025 - 2034 beschikbaar gaat stellen aan de gemeenten. Vooruitlopend hierop heeft het Rijk wel dit jaar reeds eenmalig € 0,462 mln. beschikbaar gesteld. Vidar koppelt de inzet van deze middelen aan het plan voor de doorontwikkeling dat in het eerste half van 2025 aan het college en de gemeenteraad wordt voorgelegd.	0	0	-462	-462	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Zie voor de dekking van € 0,462 mln. programma 0.								
Basis op orde frictie begeleiding Wet sociale werkvoorziening en nieuwe beschut. Naast de meer technische en praktische inhaalslag brengt Vidar de basis ook op orde met tijdelijke maatregelen om de frictie in de begeleiding en de werkleiding op te lossen. De inzet is gericht op voldoende en adequaat toegeruste professionele medewerkers in de begeleiding van de inwoners uit Sittard-Geleen, Stein en Beek die via de Wet sociale werkvoorziening of Participatiewet aan het werk zijn via Vidar. De frictie wordt gedekt door de middelen van de Integratie Uitkering Participatie (IU Participatie), waar ook de middelen voor het begeleiden van de mensen uit de doelgroep in zijn opgenomen.	0	-797	-699	-1.496	-478	-743	-515	-270
Zie voor de dekking van afwijking van € 1.496 mln. programma 0.								
Verrekeningen Centrumregeling Vidar (CR Vidar) De verrekeningen binnen de CR Vidar vallen hoger uit dan begroot.	913	0	0	913	0	0	0	0
Verhoogde instroom inburgering De verhoogde asielinstroom leidt voor de gemeenten tot een hogere instroom aan statushouders en daardoor tot een hogere instroom aan inburgeraars. Een verhoogde instroom aan inburgeraars werkt drie jaar door, aangezien inburgeringstrajecten een gemiddelde looptijd kennen van drie jaar. De verhoogde instroom van 2024 werkt daarmee door naar 2025 en 2026. Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld om de uitvoeringskosten, in 2025 en 2025, die gepaard gaan met een verhoogde instroom aan inburgeraars op te kunnen vangen. De kosten van het inburgeringsprogramma worden gedekt door een specifieke uitkering (SPUK).	0	0	-241	-241	0	0	0	0
Zie voor de dekking van € 0,241 mln. programma 0.								
MKD behandeling jeugd De najaarsprognose van Inkoop Maastricht Jeugd Zuid-Limburg komt hoger uit dan eerdere prognoses uit 2024. Als gevolg van de omzetting van de MKD-arrangementscode naar een ander arrangement per 1 januari 2024 worden deze 'nieuwe' indicaties volledig toegerekend aan dit jaar waardoor een incidentele ophoging van € 700.000 nodig is. Deze omzetting was in eerdere prognoses niet meegenomen.	0	-700	0	-700	0	0	0	0
Doorbelasting capaciteit personeel Betreft de mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten 2024 als	0	-3.891	0	-3.891	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
gevolg van de CAO-stijging over de diverse programma's. Deze mutaties zijn budgettair neutraal.								
Diverse kleine verschillen	0	5	0	5	5	5	5	5
Totaal	6.704	-14.775	-2.269	-10.340	-1.703	-5.091	-4.823	-4.805

Kredietvoteringen 2024-2028

N.v.t.

7. Volksgezondheid en Milieu

Ontwikkelingen

Netcongestie

Netcongestie heeft een grote invloed op verschillende onderdelen van ons elektriciteitsnet, met grote vertragende impact op de energietransitie en een negatieve financiële, economische en maatschappelijke impact tot gevolg. In het concept Routekaart Energietransitie wordt netcongestie als volgt uitgelegd: 'Netcongestie betekent dat het elektriciteitsnet in capaciteit ontoereikend is voor vraag en aanbod van stroom bij afname en/of opwek. In de praktijk vertaalt zich dit naar het niet meer kunnen krijgen van een grootverbruikaansluiting, meer aansluitcapaciteit of de mogelijkheid om stroom terug te kunnen leveren aan het elektriciteitsnet. Netbeheerder Enexis, verantwoordelijk voor het midden- en laagspanningsnet, hanteert om deze reden een wachtlijst voor aanvragers van dergelijke grootverbruikaansluitingen. Enexis schat de wachttijd van deze lijst in op 5 tot 8 jaar (bron: Enexis). Op dit moment is er voorlopig voor huishoudens en bedrijven met een kleinverbruikaansluiting nog voldoende capaciteit. Enexis verwacht dat door de verwachte toename van elektrisch rijden, warmtepompen en zonnepanelen het onzeker is of dit de komende jaren zo blijft. Binnen onze gemeente zorgt netcongestie ervoor dat bedrijven en instellingen niet kunnen uitbreiden, verduurzamen en/of nieuwbouw realiseren. Concrete voorbeelden hiervan zijn nieuwbouw Vidar & Wijkbeheer en de centrale onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht-Obbicht en diverse renovatie- en verduurzamingsprojecten bij ondernemers en maatschappelijke instellingen. Hierin is met name de toepassing van grootschalige 'zon op dak' of elektrificatie van bedrijfsprocessen vrijwel niet meer mogelijk. Deze ontwikkeling vermindert de economische groei en heeft impact op de (publieke) voorzieningen en ons vestigingsklimaat. Daarnaast vindt er bij verduurzaming elektrificatie plaats, waarbij fossiele brandstoffen worden vervangen door elektriciteit. Bij een tekort aan netcapaciteit stagneert deze verduurzaming sterk. Met name de industrie en andere grootverbruikers hebben hier last van. Ook de realisatie van grootschalige zonne- en windenergie blijkt veelal niet meer mogelijk. Netcongestie is daarmee een grote belemmering voor het behalen van ons bod in het kader van de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg en onze ambitie om meer hernieuwbare elektriciteit op te wekken.

De structurele oplossing voor netcongestie is de uitbreiding en het slimmer benutten van het elektriciteitsnet. De uitbreiding van ons elektriciteitsnet door de netbeheerder bestaat uit het toevoegen van meer en dikkere elektriciteitskabels en extra transformatorstations. Deze uitbreiding kost veel tijd door lange vergunningsprocedures en een tekort aan personeel. Daarnaast is het slimmer benutten van het elektriciteitsnet nodig. Het flexibel omgaan met vraag en aanbod van opwek en verbruik kan bijdragen aan de vermindering van netcongestie. Regionaal netbeheerder Enexis, verantwoordelijk voor het laag- en middenspanningsnet, en nationaal netbeheerder TenneT, verantwoordelijk voor het hoogspanningsnet, gaan het elektriciteitsnet in Limburg de komende jaren verzwaren en opknippen in drie zogenoemde pockets. Voor onze gemeente betekent dit dat er in Graetheide een nieuw 380 kV hoogspanningsstation moet worden gebouwd met een ruimtebeslag van 10 tot 15 hectare (Bron: Provincie Limburg). Ook op het laagspanningsnet, verspreid door de gemeente, voorziet Enexis de komende jaren een netverzwaringsopgave van onder andere 580 transformatorhuisjes. Gemiddeld dienen één op de drie straten opgebroken te worden om nieuwe kabels aan te leggen of te verzwaren. Het elektriciteitsnet voor woonwijken wordt verzaagd op basis van een 'all-electric scenario' waarin de meeste gebouwen verwarmd worden met een warmtepomp en er elektrisch gereden en geladen wordt, en waarin op alle beschikbare daken zonnepanelen liggen.

Als gemeente zetten we in op een faciliterende samenwerking met Enexis. Daarnaast is het noodzakelijk om daar waar netcongestie nu voor stagnatie zorgt, te onderzoeken of er 'slimme en flexibele' oplossingen toepasbaar zijn. Hierbij zullen in veel gevallen de huidige begrotingen en budgetten niet toereikend zijn, waarbij extra kosten vanuit een maatwerkbenadering per project in kaart gebracht moeten worden door de desbetreffende projecteigenaar of initiatiefnemer. Daarnaast is het tijdspad waarin Enexis verwacht netcongestie te verminderen een middellang toekomstperspectief, waarbij ons huidige beeld over de onbegrensde toegang tot elektriciteit niet meer past.

Een van de gemeentelijke projecten waar dit nu aan de orde is, is de Centrale onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht-Obbicht. Na de verlening van de Omgevingsverordening zijn direct de aansluitingen voor het kindcentrum, de gymzaal en het verenigingsgebouw aangevraagd. Door Enexis is aangegeven een transformatorgebouw te plaatsen in het plan. Alhoewel het formeel over een nul-levering ging hebben de engineers van Enexis in overleg aangegeven dat er bij de plaatsing van het trafogebouw voldoende capaciteit is op het netwerk om het benodigde vermogen te kunnen leveren. Ondanks dit beroept Enexis zich nu formeel op hun beleid. Dat de benodigde grootverbruikaansluiting pas op zijn vroegst in 2030 zal worden voorzien. Tot die tijd wordt door Enexis niet voldoende vermogen geleverd om de voorzieningen te kunnen gebruiken.

Het kindcentrum verlaat na dit schooljaar het huidige gebouw. Om het gebouw op de nieuwe locatie te kunnen gebruiken dienen tijdelijke en definitieve maatregelen te worden genomen om voldoende elektrisch vermogen te hebben voor het gebruik. Een definitieve voorziening, zoals bijvoorbeeld een batterij, heeft voordelen in de exploitatie omdat er minder elektriciteit hoeft te worden ingekocht, waardoor (een gedeelte van) de investering kan worden terug verdiend gedurende de exploitatie.

Provinciale Omgevingsverordening

Provincie Limburg is voornemens om de Provinciale Omgevingsverordening zodanig te herzien, dat zonne-energie op landbouwgronden nagenoeg onmogelijk wordt. Gemeente Sittard-Geleen heeft een zienswijze ingediend tegen de ontwerp-Omgevingsverordening van Provincie Limburg. Ook namens de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg hebben we een zienswijze ingediend. In december 2024 zal bij de vaststelling door Provinciale Staten blijken of onze zienswijzen worden overgenomen. Indien Provinciale Staten van Limburg besluit dat landbouwgrond niet meer kan worden gebruikt (enkele uitzonderingen mogelijk), dan betekent dit dat het RES bod niet haalbaar is en de voortgang van de energietransitie wordt belemmerd.

Roekenbeschermingsprogramma

Op een aantal locaties in onze gemeente, waaronder de Doctor Nolenslaan in Sittard en de Henri Hermanslaan en Jos Klijnenlaan in Geleen, wordt overlast van roeken ervaren. Voordat maatregelen genomen kunnen worden om deze overlast te bestrijden, dient hiervoor een plan opgesteld te worden en goedgekeurd te worden door Provincie Limburg. Dit plan hebben we opgesteld en afgestemd met Provincie. Definitieve goedkeuring van dit plan wordt op korte termijn verwacht. Om vervolgens de benodigde maatregelen te treffen is aanvullend budget nodig, in 2025 € 0,07 mln en in 2026 – 2029 jaarlijks € 0,02 mln. De reeds beschikbare budgetten voor plaagdierbestrijding zijn hiertoe niet toereikend. Na definitieve goedkeuring van het plan, zal begin 2025 direct gestart worden in de Dr. Nolenslaan te Sittard, aangezien daar zich de grootste populatie roeken bevindt en het te behalen effect/resultaat het grootst wordt geacht.

Risico's

Tijdsduur opstelling Soortenmanagementmap (SMP)

Voor de aanbesteding van de SMP is 960.000 euro beschikbaar gesteld uit het jaarrekening resultaat 2023. Met deze gemeentelijke middelen kunnen aanvullende provinciale middelen worden geworven. De verwachting is dat hiermee de financiering van het smp wordt gehaald,

Een smp is per gemeente wettelijk verplicht voor onder meer het kunnen uitrollen van (gebiedsgerichte) na-isolatieprogramma's. Deze isolatieprogramma's worden grotendeels gefinancierd met tijdsgebonden rijkssubsidies. Vanwege een grote vraag vanuit veel Nederlandse gemeenten is momenteel sprake van een krapte aan ecologische capaciteit. De SMP mag alleen worden uitgewerkt door een ecologisch adviesbureau.

Pas als de Europese aanbesteding is afgerond is meer bekend over het tijdspad en benodigde middelen.

Financieel

Prognose Exploitatiebudgetten 2024-2028

bedragen x € 1.000	Begroting voor bijstelling 2024	Goedgekeurde bijstellingen 2024	Begroting incl goedgekeurd 2024	Bijstelling Prorap 2024	Begroting na bijstelling 2024	2025 Bijstelling begroting	2026 Bijstelling begroting	2027 Bijstelling begroting	2028 Bijstelling begroting
Baten	31.450	245	31.695	76	31.771	566	687	795	422
Lasten	-29.454	-1.008	-30.462	-506	-30.968	-715	-898	-942	-374
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	266	239	195	0
Toevoegingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.996	-763	1.233	-430	803	116	28	48	48

Bijstellingen 2024-2028

Bijstellingen 2024

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
SPUK GALA We hebben een indexatie gekregen m.b.t. de middelen van de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord. Conform deze nieuwe beschikking zijn de bedragen aangepast.	26	-26	0	0	0	0	0	0
Aanpassing Riolering (belastingmaatregelen 2025) De uitwerking van de belastingmaatregelen 2025 Riol resulteert in een structureel voordeel van € 0,05 mln. De kosten zijn gestegen, hetgeen tot uiting komt in de ontwikkeling van het tarief. Deze hogere kosten leidt tot een hoger bedrag aan verhaalbare BTW, hetgeen ten gunste van de algemene middelen komt. M.b.t. het verschil van € 0,14 wordt € 0,1 verrekend met een negatief resultaat in programma 2 inzake een boeking kostenverdeelstaat. Het resterend positief resultaat van € 0,04 wordt veroorzaakt door een correctie in de kostenverdeelstaat m.b.t. Reiniging.	0	0	0	0	189	50	50	50
Aanpassing Afval (belastingmaatregelen 2025) De uitwerking van de belastingmaatregelen 2025 Afval resulteert in	0	0	0	0	171	172	171	172

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
een structureel voordeel van € 0,17 mln. De kosten van RWM zijn gestegen, hetgeen tot uiting komt in de ontwikkeling van het tarief. Deze hogere kosten leidt tot een hoger bedrag aan verhaalbare BTW, hetgeen ten gunste van de algemene middelen komt.								
Doorbelasting capaciteit personeel Betreft de mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten 2024 als gevolg van de CAO-stijging over de diverse programma's. Deze mutaties zijn budgettair neutraal.	0	-291	0	-291	0	0	0	0
Roekenbeschermingsprogramma Zie toelichting bij Ontwikkelingen. Om de benodigde maatregelen te treffen is aanvullend budget nodig, in 2025 € 0,07 mln en in 2026 – 2029 jaarlijks € 0,02 mln. De reeds beschikbare budgetten voor plaagdierbestrijding zijn hiertoe niet toereikend.	0	0	0	0	-70	-20	-20	-20
Bijstelling doorberekende rente 2024 Incidentele bijstelling in 2024 van de doorberekende omslagrente naar de projecten, vaste activa en GREX omdat de omslagrente voor 2024 is aangepast van 2,0% naar 1,6%. Deze bijstelling verloopt organisatiebreed budgettair neutraal, zie programma 0	0	15	0	15	0	0	0	0
Indexering GR GGD Naar aanleiding van de septembercirculaire 2024 heeft voor de GR GGD voor de 3 programmaonderdelen een aanvullende indexbijstelling 2024 plaatsgevonden. Deze autonome ontwikkeling wordt in deze rapportage verwerkt ten laste van de Stelpost Inflatie.	0	-154	0	-154	-154	-154	-154	-154
Duurzaamheidshuis en -bus In 2024 is gestart met de planuitwerking voor een Regionaal Duurzaamheidshuis Westelijke Mijnstreek in het Galfettipand in Geleen Centrum. Het doel is een Duurzaamheidshuis te realiseren in de vorm van een fysieke en mobiele plek ondersteund vanuit een digitale omgeving. De totale financiële impact voor de oprichting en exploitatie over de periode 2024 tot en met 2027 bedraagt afgerond € 2,0 mln. De financiering van de middelen bestaat uit een rijksbijdrage regiodeal werkplaats circulair Geleen ad € 0,50 mln en het provinciaal subsidie duurzaamheidshuis ad € 0,10 mln. Het resterend deel wordt gefinancierd vanuit de regio.	50	-50	0	0	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
De bijdrage voor Sittard-Geleen in het regionale huis bedraagt € 0,97 mln. De dekking hiervan is als volgt: € 0,7 mln uit de reserve duurzaamheid (cofinanciering provinciaal subsidie duurzaamheidshuis € 0,2 mln en € 0,5 mln decentralisatie uitkering klimaatakkoord) en € 0,27 mln inzet CDOKE-middelen. Begrotingstechnisch verloopt de wijziging budgettair neutraal. Kijkend per jaarschijf: - 2024: € 0,05 mln - 2025: € 0,57 mln - 2026: € 0,44 mln - 2027: <u>€ 0,52 mln</u> Exploitatie € 1,57 mln Voor de initiële investeringskosten verwijzen wij naar de tabel kredietvotingen duurzaamheidshuis en bus (€ 0,52 mln). In januari 2025 staat een raadsinformatiesessie op de raadsplanning, waarin de raad wordt geïnformeerd over de voortgang van het duurzaamheidshuis.								
Groeneducatie door CNME de Rollen Conform de aangenomen raadsmotie groeneducatie in de raadsvergadering van 12 november jl. wordt in 2025 en 2026 jaarlijks € 20.000 beschikbaar gesteld voor groeneducatie door CNME de Rollen. Dit met het doel de lopende programma's in het kader van de groenagenda een impuls te geven.					-20	-20		
Totaal	76	-506	0	-430	116	48	47	48

Kredietvoteringen 2024-2028

Toelichting Bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Kredietvoteringen duurzaamheidshuis en -bus Voor de bouwtechnische werkzaamheden van het duurzaamheidshuis in het Galfettipand in Geleen en de aanschaf en inrichting van de duurzaamheidsbus worden kredietvoteringen voorgesteld. Volgens de regels van BBV mogen bijdragen van derden en overheidssubsidies rechtstreeks op het project in mindering worden gebracht. Deze dekking wordt ingezet in de jaarschijven 2024 tot en met 2027, waardoor de investeringen eind 2027 volledig zijn afgeschreven en geen effect hebben op het begrotingssaldo..	520	0	0	0	0
Totaal	520	0	0	0	0

8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening & Stedelijke vernieuwing

Ontwikkelingen

Wet betaalbare huur/Wet goed verhuurderschap

Met de in werkingtreding van de wet betaalbare huur per 1 juli 2024 is de op 1 juli 2023 in werking getreden Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Daarmee krijgen gemeenten de bevoegdheid om toezicht te houden en handhavend op te treden met betrekking tot:

- De maximale huurprijzen die gelden op grond van het woningwaarderingstelsel (WWS)
- De maximale huurverhogingen in de gereguleerde sector.
- De informatieplicht op verhuurders om hun huurders een puntentelling te overleggen bij het afsluiten van een contract.

Doel van de wet is om ongewenste verhuurpraktijken te voorkomen en tegen te gaan bij alle groepen huurders, waaronder arbeidsmigranten.

Het rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. De financiering bestaat uit een incidentele bijdrage van ca. € 5,5 mln. in 2024 voor de eenmalige kosten die gemeenten maken bij de implementatie van het wetsvoorstel. Deze implementatiegelden worden verdeeld aan de hand van de grootte van de gemeenten. Zie tevens de toelichting in de tabel Bijstellingen 2024-2028.

Voortvloeiende uit de wet heeft de gemeenteraad op 12 november 2024 de ‘Verhuurverordening verblijfsruimte arbeidsmigranten Westelijke Mijnstreek 2025’ vastgesteld. Voor de uitvoering van dit nieuwe vergunningstelsel is uitvoeringscapaciteit (1,50 FTE) noodzakelijk, betreffende o.a. bibob toetsing, juridische- en casemanagementcapaciteit. Gemeentebreed verloopt dit budgettair neutraal, Het rijk heeft voor de implementatie van deze wetten middelen beschikbaar gesteld via het gemeentefonds.

Omgevingswet/Participatieverordening/Participatiebeleid

Sinds 1 januari 2024 werken wij onder de nieuwe Omgevingswet, met participatie als een kernpunt in de nieuwe wetgeving. Essentieel onderdeel zijn de nieuwe vereisten voor participatie bij omgevingsvergunningsaanvragen. Aanvragers moeten vanaf 2024 aangeven of en hoe de samenleving betrokken is geweest bij de voorbereiding van hun aanvraag. Voor de invulling van deze nieuwe wettelijke taak heeft de raad op 27 juni jl. het beleid en de handreiking voor (verplichte) participatie van initiatiefnemers onder de Omgevingswet vastgesteld. Voor de uitvoering van deze nieuwe beleidsdoelen wordt met ingang van 2025 de formatie structureel uitgebreid 2,0 FTE participatiecoaches bij Team Vergunningen, parkeren, markten en havens.

Kwaliteitscriteria omgevingsrecht

De gemeenteraad heeft op 30 maart 2023 de nieuwe “Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) vastgesteld. Deze is in werking getreden op 1 januari 2024 (gelijktijdig met de Omgevingswet). Hiermee zijn alle uitvoerings- en handhavingstaken onderwerp van de verordening geworden (thuis taken en basistaken). Onder de Omgevingswet zijn de kwaliteitscriteria aangepast (nieuwe set profielen 2.3). Deze zien toe op de beschikbaarheid en deskundigheid van organisaties die belast zijn met de uitvoering van de VTH taken (omgevingsrecht). Om te kunnen toetsen of voldaan kan (gaan) worden aan het nieuwe kwaliteitsbeleid van de VTH taken zal de komende

periode nader onderzoek worden verricht. Indien nodig wordt hierover in de P&C cyclus gerapporteerd.

Risico's

N.v.t.

Financieel

Prognose Exploitatiebudgetten 2024-2028

bedragen x € 1.000	Begroting voor bijstelling 2024	Goedgekeurde bijstellingen 2024	Begroting incl goedgekeurd 2024	Bijstelling Prorap 2024	Begroting na bijstelling 2024	2025 Bijstelling begroting	2026 Bijstelling begroting	2027 Bijstelling begroting	2028 Bijstelling begroting
Baten	2.320	478	2.798	1.116	3.914	222	222	222	222
Lasten	-14.173	1.174	-12.999	-2.315	-15.314	-618	-369	-420	-315
Onttrekkingen	329	5.592	5.921	783	6.703	57	71	156	59
Toevoegingen	-168	-7.874	-8.042	-422	-8.464	0	0	0	0
Totaal	-11.691	-631	-12.323	-838	-13.161	-339	-76	-42	-34

Bijstellingen 2024-2028

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
Implementatie Wet betaalbare huur en Wet goed verhuurderschap Sinds 1 juli 2023 is de wet goed verhuurderschap van kracht en vanaf 1 juli 2024 de wet betaalbare huur. Het rijk heeft voor de implementatie van deze wetten middelen beschikbaar gesteld via het gemeentefonds. De gemeente Sittard-Geleen heeft zich aangesloten bij een meldpunt goed verhuurderschap ZL. De meldingen zorgen voor een grotere handhavingsplicht, bij met name de teams Toezicht & Handhaving, Vergunningen en in lijn van het proces, team OOV (voor toelichting OOV zie programma 1). In onderstaand overzicht zijn de financiële gevolgen weergegeven. Gemeentebreed verloopt dit budgettair neutraal, waarbij de dekking bestaat uit: 1. de structureel toegekende rijksmiddelen vanaf 2025 (zie programma 0) 2. de opgebouwde bestemmingsreserve uit de rijksmiddelen over 2023 en 2024. 3. Na uitputting van de bestemmingsreserve in 2030 worden reguliere budgetten ingezet.	0	0	-68	-68	-89	-76	-42	-34
Implementatie Omgevingswet (zie ook tabel programma 0) Na een langjarig voortraject is sinds 1 januari 2024 de omgevingswet van kracht. Het rijk heeft de afgelopen jaren via het gemeentefonds middelen beschikbaar gesteld om de voorbereidingskosten (deels) te financieren. Hierdoor is tot nu toe de overgang en capacitaire frictie binnen de teams ruimtelijke ontwikkeling,	0	-926	631	-295	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
vergunningen en toezicht en handhaving incidenteel opgelost. Het Rijk heeft via de meicirculaire nog eenmalig € 295.000 beschikbaar gesteld. Aanvullend wordt de reserve implementatie omgevingswet ingezet om de kosten van 2024 te dekken. Voor 2025 is de reserve niet meer toereikend om de reguliere capaciteit te dekken. Voorgesteld wordt om het restant bedrag te behouden voor het aanpassen van het omgevingsplan (zie toelichting bij wettelijk aanpassing omgevingsplan). In 2025 wordt de benodigde capaciteit bij de teams vergunningen en toezicht en handhaving structureel verwerkt in de meerjarenbegroting via het regulier begrotingsproces 2026.								
Wettelijk aanpassen Omgevingsplan Bij de invoering van de omgevingswet op 1 januari 2024 ontstaat er een omgevingsplan van rechtswege. Dit omgevingsplan heeft een tijdelijk deel. Hierin staan de regels in bestemmingsplannen, inpassingsplannen c.a., de bruidsschatregels (tot 1 januari 2024 rijksregels) en de bodemkwaliteitskaart. Gemeenten krijgen tot 1 januari 2032 de tijd om het tijdelijke deel en andere regels over de fysieke leefomgeving om te zetten naar een nieuw omgevingsplan dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet. Ons gemeentelijk kader, de omgevingsvisie, wordt begin 2025 aan de Raad voorgelegd. Hierna wordt gestart met het aanpassen van het huidige omgevingsplan. Een prognose van kosten voor het aanpassen van het omgevingsplan is moeilijk. Landelijk worden bedragen genoemd van sterk uiteenlopende grootte. Vandaar dat wordt voorgesteld om naast het restbedrag in de reserve Omgevingswet eind 2024 ook het regulier budget voor bestemmingsplannen/planschade te oormerken voor de actualisatie van het omgevingsplan voor de komende jaren. Tot 1 januari 2026 geeft de wetgever de gemeenten de mogelijkheid om te werken met zogenaamde TAMplannen. Dat zijn plannen die opgezet zijn volgens de bestemmingsplansystematiek maar die inhoudelijk aan de Omgevingswet moeten voldoen. De reden dat de wetgever de mogelijkheid biedt is het nog niet goed functioneren van het Digitaal Systeem Omgevingswet. Gemeentelijke ontwikkelingen die van een dergelijk plan moeten worden voorzien worden ook uit het structurele budget bestemmingsplannen/planschade betaald.	0	150	-150	0	0	0	0	0
IM-ICT/GEO Binnen team IM-ICT binnen de unit GEO incidenteel budget aframen, dat met name wordt veroorzaakt door niet geleverde producten binnen het budget	0	36	0	36	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
beeldmateriaal. Als gevolg van de slechte weersomstandigheden was het niet mogelijk om luchtfoto's te maken ten behoeve van mutatiedetectie. Dit budget valt vrij t.g.v. de Algemene Middelen								
Bijstelling doorberekende rente 2024 Incidentele bijstelling in 2024 van de doorberekende omslagrente naar de projecten, vaste activa en GREX omdat de omslagrente voor 2024 is aangepast van 2,0% naar 1,6%. Deze bijstelling verloopt organisatiebreed budgettair neutraal, zie programma 0	0	28	0	28	0	0	0	0
Nieuw Absbroek – aankoop percelen Voor de realisatie van het bouwplan Absbroek is de aankoop van enkele percelen nog noodzakelijk. Inmiddels is er overeenstemming bereikt, waardoor een onteigeningsprocedure niet nodig is. Op 1 november is een van de drie aktes gepasseerd, waarmee de gemeente juridisch eigenaar wordt van de gronden en het economisch eigendom van de bouwgronden direct overdraagt aan de ontwikkelaar, conform de SOK en de ROK. De kosten worden uiteindelijk betaald door de ontwikkelaar.	345	-345	0	0	0	0	0	0
Nieuw Absbroek - afrekening ontwikkelaar De onderhandelingen met de eigenaren over de aankoop van de gronden en het opstarten van het onteigeningsproces hebben kosten met zich meegebracht. Over deze gemaakte kosten zijn afspraken met de ontwikkelaar gemaakt, vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst (SOK) en de realisatieovereenkomst (ROK). Een deel van deze kosten wordt door de ontwikkelaar vergoed.	60	-60	0	0	0	0	0	0
Wet kwaliteitsborging In 2025 is er de eerste fase van uitwerking WKB, waarbij inzet van een kwaliteitsmedewerker benodigd is die zal zorgdragen voor het voldoen aan de bouwtechnische regels. Momenteel is er t/m 2027 dekking voor inzet van de kwaliteitsmedewerker door doorschuiving middelen 2024 naar 2025. De kosten in 2025-2027 verlopen budgettair neutraal.	0	52	-52	0	0	0	0	0
Participatie initiatiefnemers Omgevingswet De Raad heeft op 27 juni 2024 de nota Participatie initiatiefnemers Omgevingswet vastgesteld. Binnen Team Vergunningen-Parkeren-Markten-Havens betekent dit vanaf 2025 een structurele uitbreiding van 2,0 FTE formatie ad € 0,18 mln., die wordt gedekt uit de legesopbrengsten. Dit verloopt budgettair neutraal.	0	0	0	0	0	0	0	0
Bouwleges Voor de afhandeling van de aanvragen bouwvergunningen is het huidige personeelsbestand binnen team Vergunningen ontoereikend en is in 2024	665	-665	0	0	0	0	0	0

Toelichting	2024 Bijstelling Baten	2024 Bijstelling Lasten	2024 Mutatie Reserve	2024 Bijstelling Begroting	2025 Bijstelling Begroting	2026 Bijstelling Begroting	2027 Bijstelling Begroting	2028 Bijstelling Begroting
additioneel inhuur gepleegd. Dit kan volledig gedekt worden uit de verwachte meerinkomsten bouwleges 2024.								
Doorbelasting capaciteit personeel Betreft de mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten 2024 als gevolg van de CAO-stijging over de diverse programma's. Deze mutaties zijn budgettair neutraal.	0	-539	0	-539	0	0	0	0
Structurele toename uitgaven externe juridische advisering bouwvergunningen In algemene zin is er sprake van een toegenomen complexiteit in juridische advisering. Met de invoering van de nieuwe Omgevingswet is de rol van de casemanager gewijzigd, waardoor er vaker dan voorheen een beroep wordt gedaan op intern juridisch advies. Dit heeft geleid tot een aanzienlijke toename van het aantal juridische vraagstukken. Echter, de beschikbare interne capaciteit blijkt in veel gevallen ontoereikend om deze groeiende vraag op te vangen, wat resulteert in hogere kosten voor externe juridische advisering. De hogere uitgaven kunnen worden gedekt door hogere inkomsten bouwleges.	45	-45	0	0	0	0	0	0
Motie 'kleine kampjes' In het recent uitgevoerde behoefteonderzoek naar nieuwvestiging van woonwagendstandplaatsen is de noodzaak hiervan aangetoond. Daar waar mogelijk en snel realiseerbaar (laaghangend fruit) kunnen bestaande woonwagenlocaties beperkt worden ingebreed. Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat de nieuwe woonwagendstandplaatsen worden ingevuld met bewoners die passen binnen de reeds zittende gemeenschap.	0	0	0	0	-250	0	0	0
Totaal	1.115	-2.314	361	-838	-339	-76	-42	-34

Kredietvoteringen 2024-2028

Kredietvoteringen 2024-2028

Toelichting Bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
President Kennedysingel In 2020 stelde de raad een voorbereidingskrediet van € 0,47 mln beschikbaar voor het uitwerken van de gebiedsontwikkeling aan de President Kennedysingel. Diverse structuurontwerpen werden beoordeeld door stedenbouwkundigen om te bepalen of deze aan de gestelde kwaliteitseisen voldeden. Na vertraging, bleek het oorspronkelijke plan financieel niet meer haalbaar. In de tussentijd waren namelijk de hypotheekrentes en bouwkosten gestegen en strengere brandveiligheidseisen ingevoerd. Een nieuw, haalbaar plan werd vervolgens ingediend, maar door de vertraging en extra interne- en externe afstemming stegen de kosten en is het voorbereidingskrediet niet meer toereikend. Voorgesteld wordt het voorbereidingskrediet met € 80.000 op te hogen.	80	0	0	0	0
President Kennedysingel Daarnaast zijn er nog uit te voeren werkzaamheden aan de openbare ruimte, de benodigde investering wordt geraamd op € 0,4 mln. Deze kosten, waaronder het aanpassen van de verkeerssituatie en het aanleggen van ondergrondse afvalvoorzieningen, worden door de gemeente bekostigd en gefinancierd uit de verkoopopbrengsten van de gronden. Omdat deze werkzaamheden pas na realisatie van de woningen worden uitgevoerd, zijn de benodigde middelen na verkoop in een bestemmingsreserve gestort voor de dekking van de kapitaallasten. De financiële toelichting van de storting in de bestemmingsreserve is opgenomen in programma 0.	400	0	0	0	0
Totaal	480	0	0	0	0

3. Beslispunten

Onderstaand hebben wij de beslispunten die verband houden met de 3de rapportage 2024 op een rij gezet. Deze beslispunten nemen wij overeenkomstig over in het besluitvormingsdocument over deze rapportage. Wij richten de besluitvorming in op basis van onze begrotingskaders.

De beslispunten 1, 2 hebben betrekking op de actualisatie van het begrotingsbeeld, zoals uitgewerkt in het hoofdstuk Actualisatie financieel perspectief, onderdeel 'actualisatie begrotingsbeeld'. In deze paragraaf geven we bij het onderdeel 'Financiële ontwikkelingen' een toelichting op beslispunt 3 over een aantal budgetoverhevelingen respectievelijk beslispunt 4 over votering van een aantal investeringskredieten.

Op basis van beslispunt 5 wordt voorgesteld het risicoprofiel in de BUIG-middelen in 2025 te beperken door het aanhouden van de achtervang in de algemene reserve risicobeheersing ad € 1,0 mln. Op grond van BBV-voorschriften dient de omslagrente bij de jaarrekening aangepast te worden indien dat de rentetoerekening op basis van de gerealiseerde cijfers meer dan 25% afwijkt van de voorcalculatorische rentetoerekening. Op basis van de actuele prognoses wordt hier nu al op geanticipeerd. De omslagrente heeft betrekking op de interne verrekening van rentelasten binnen onze begroting en heeft geen invloed op het begrotingssaldo.

Beslispunt 7 heeft betrekking op het instellen van een aantal nieuwe bestemmingsreserves en een nieuwe voorziening. Het aanleggen van nieuwe reserves en voorzieningen is volgens onze kadernota reserves en voorzieningen voorbehouden aan de raad. In deze rapportage wordt voorgesteld de volgende nieuwe reserves/ voorzieningen in te stellen:

- Bestemmingsreserve betaalbare huur
Sinds 1 juli 2023 is de Wet goed verhuurderschap van kracht en vanaf 1 juli 2024 de Wet betaalbare huur. Het rijk heeft voor de implementatie van deze wetten middelen beschikbaar gesteld via het gemeentefonds. Wij stellen voor deze middelen te storten in de bestemmingsreserve betaalbare huur.
- Bestemmingsreserve kapitaallasten openbare ruimte President Kennedysingel
De uit te voeren werkzaamheden aan de openbare ruimte, waaronder het beperken van verkeersoverlast en het aanleggen van ondergrondse afvalvoorzieningen, worden bekostigd en gefinancierd uit de verkoopopbrengsten. Omdat deze werkzaamheden pas na realisatie van de woningen worden uitgevoerd, stellen we voor de benodigde middelen in een bestemmingsreserve te storten.
- Bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf
Het vorige kabinet lichtte in december 2023 de kamer in over de investeringen en maatregelen die nodig zijn om te bouwen aan een inclusieve arbeidsmarkt. Met het doel de kans op betaald werk voor meer mensen mogelijk te maken. Op 15 oktober jl. heeft het Rijk gemeenten nader bericht over de opdracht en de middelen die daarvoor bestemd zijn. In het eerste half jaar van 2025 legt Vidar het plan voor de doorontwikkeling voor aan college en

gemeenteraad. Vooruitlopend op het plan bereidt Vidar zich voor op de doorontwikkeling door op onderdelen de huidige basis te versterken en op onderdelen op orde te brengen. Deze voorbereiding verloopt via het bestaande middelenkader. Deze middelen worden in de bestemmingsreserve opgenomen, zodat daarmee de investeringen die gepaard gaan met de doorontwikkeling van het Ontwikkelbedrijf gefinancierd kunnen worden.

- Bestemmingsreserve verhoogde instroom inburgeraars

De verhoogde asielinstroom leidt voor de gemeenten tot een hogere instroom aan statushouders en daardoor tot een hogere instroom aan inburgeraars. Een verhoogde instroom aan inburgeraars werkt drie jaar door, aangezien inburgeringstrajecten een gemiddelde looptijd kennen van drie jaar. De verhoogde instroom van 2024 leidt naar verwachting tot een piek in 2025 en 2026. Het Rijk heeft hiervoor al middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen worden in de bestemmingsreserve opgenomen, zodat daarmee de hogere uitvoeringskosten voor inburgering in 2025 en 2026 gedekt zijn.

- Voorziening RVU

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2024 deelnemen aan de Regeling Vervroegde Uittreding (RVU) als zij voldoen aan de wettelijke en fiscale voorwaarden zoals opgenomen in de CAO 2023 en 2024. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat er een voorziening getroffen dient te worden voor de financiële verplichtingen voortvloeiende uit de getekende RVU regelingen. Wij stellen voor in deze rapportage de voorziening RVU in te stellen. In de jaarrekening 2024 verwerken wij een storting op basis van de getekende RVU-overeenkomsten en bijbehorende financiële verplichtingen.

In lijn met de aanbevelingen uit de kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV wordt op basis van beslispunt 8 de begrotingsrechtmatigheid van begrotingsafwijkingen 2024 die ontstaan na de 3de rapportage 2024 te borgen. Het gaat dan over begrotingsafwijkingen in de baten of lagere lasten. Begrotingsafwijkingen door hogere lasten zijn per definitie onrechtmatig.

In het raadsvoorstel lichten wij onderstaande beslispunten nader toe.

De gemeenteraad besluit:

In te stemmen met de 3de rapportage 2024 en in het bijzonder met:

1. De aanpassingen van de budgetten zoals opgenomen in hoofdstuk 2 'Ontwikkelingen per programma' en in het bijzonder met de mutaties in de reserves.
2. De voordelige begrotingssaldi (tot en met de 3de rapportage 2024) van; € 2.5 mln. in 2024; € 1,8 mln. in 2025; € 4,7 mln. in 2026, € 7,5 mln. in 2027 en € 0,5 mln. in 2028 voornamelijk aan te houden als achtervang voor onzekerheden en het risicoprofiel in onze begroting.

3. Het overhevelen van een aantal incidentele (restant)budgetten uit 2024 naar 2025 voor een totaalbedrag van € 9,5 mln. zodat deze budgetten in 2025 ingezet kunnen worden voor het verder uitvoeren en afronden van de activiteiten.
4. Het beschikbaar stellen van een krediet voor:
 - a. Uitvoeringsbesluit herinrichting kruispunt Spaubeeklaan- Biesenhof Geleen van € 1,02 mln. en de kapitaallasten te dekken binnen de bestaande begroting;
 - b. Indexering Burgemeester Damenpark ad € 0,63 mln. en de kapitaallasten te dekken binnen de bestaande begroting;
 - c. Netcongestie: Centrale onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht-Obbicht van € 0,58 mln en de kapitaallasten te dekken ten laste van het begrotingssaldo;
 - d. Vernieuwen tennisbanen Agricolastraat van € 0,07 mln. en de kapitaallasten te dekken ten laste van het begrotingssaldo;
 - e. Landschapspark Absbroek van € 1,40 mln. en de kapitaallasten te dekken binnen de bestaande begroting;
 - f. Duurzaamheidshuis en -bus van € 0,52 mln. en de kapitaallasten te dekken binnen de bestaande begroting;
 - g. President Kennedysingel van € 0,48 mln. en de kapitaallasten te dekken binnen de bestaande begroting;

N.b. het besluit om een krediet beschikbaar te stellen voor de aankoop van het Anker volgt via een addendum.
5. Het beschikbaar houden van de achtervang voor het risicoprofiel BUIG-middelen 2024 in de algemene reserve risicobeheersing ad € 1,0 mln om daarmee het risico van een lager aandeel in het macrobudget BUIG 2025 op te kunnen vangen.
6. De bijstelling van de omslagrente (interne verrekenrente) 2024 van 2,0% naar 1,6%
7. Het instellen van onderstaande reserves en voorzieningen:
 - a. Bestemmingsreserve betaalbare huur
 - b. Bestemmingsreserve kapitaallasten openbare ruimte President Kennedysingel
 - c. Bestemmingsreserve sociaal ontwikkelbedrijf
 - d. Bestemmingsreserve verhoogde instroom inburgeraars
 - e. Voorziening RVU
8. De melding en verantwoording in de jaarrekening 2024 van begrotingsafwijkingen die ontstaan na deze rapportage als tijdig te duiden.